

Lov om straff (straffeloven).

Første del. Alminnelige bestemmelser

Kapittel 1. Straffelovgivningens virkeområde

§ 1. Virkeområdet for de alminnelige bestemmelsene

§ 2. Folkerettslige begrensninger

§ 3. Straffelovgivningens virkeområde i tid

§ 4. Straffelovgivningens anvendelse på handlinger i Norge og på norske jurisdiksjonsområder mv.

§ 5. Straffelovgivningens anvendelse på handlinger i utlandet

§ 6. Særlig folkerettslig grunnlag til å strafforfølge

§ 7. Handling som anses foretatt på flere steder

§ 8. Adgangen til å strafforfølge forhold som er pådømt i utlandet

Kapittel 2. Legaldefinisjoner mv.

§ 9. De nærmeste

§ 10. Offentlig sted og offentlig handling

§ 11. Betydelig skade på kropp og helse

§ 12. Gjenstand

§ 13. Beregning av lovbestemte frister

Kapittel 3. Grunnvilkår for straffansvar

§ 14. Krav om lovhjemmel

§ 15. Medvirkning

§ 16. Forsøk

§ 17. Nødrett

§ 18. Nødverge

§ 19. Selvtakt

§ 20. Tilregnelighet

§ 21. Skyldkravet

§ 22. Forsett

§ 23. Uaktsomhet

§ 24. Uforsettlig følge

§ 25. Faktisk uvitenhet

§ 26. Rettsuvitenhet

Kapittel 4. Foretaksstraff

§ 27. Straff for foretak

§ 28. Momenter ved avgjørelsen om et foretak skal ilegges straff

Kapittel 5. Oversikt over de strafferettslige reaksjonene

§ 29. Straffene

§ 30. Andre strafferettslige reaksjoner

Kapittel 6. Fengselsstraff

§ 31. Fastsetting av fengselsstraff

§ 32. Forening av fengselsstraff med andre straffer

§ 33. Begrenset bruk av fengselsstraff overfor unge lovbytere

§ 34. Fullbyrdingsutsettelse (betinget fengsel)

§ 35. Særvilkår om erstatning og oppreisning

§ 36. Særvilkår om meldeplikt

§ 37. Andre særvilkår

§ 38. Forskrift om særvilkår

§ 39. Brudd på vilkår for fullbyrdingsutsettelse mv.

Kapittel 7. Forvaring

§ 40. Vilkår for å idømme forvaring

§ 41. Forening av forvaring med andre straffer

§ 42. Bortfall av idømt fengselsstraff og samfunnsstraff

§ 43. Varigheten av forvaringen

§ 44. Prøveløslatelse

§ 45. Vilkår ved prøveløslatelse

§ 46. Brudd på vilkår for forvaring mv.

§ 47. Forskrift om forvaring og prøveløslatelse fra forvaring

Kapittel 8. Samfunnsstraff

§ 48. Vilkår for å idømme samfunnsstraff

§ 49. Timetall, subsidiær fengselsstraff og gjennomføringstid

§ 50. Adgang til å fastsette vilkår

§ 51. Forening av samfunnsstraff med andre straffer

§ 52. Brudd på vilkår for samfunnsstraff

Kapitel 8 a. Ungdomsstraff

§ 52a. Vilkår for å idømme ungdomsstraff

§ 52b. Gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff

§ 52c. Brudd på vilkår for ungdomsstraff

Kapittel 9. Bot

§ 53. Ilegging av bot

§ 54. Forening av bot med andre straffer

§ 55. Subsidiær fengselsstraff

Kapittel 10. Rettighetstap

§ 56. Tap av retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet

§ 57. Forbud mot kontakt

§ 58. Varigheten av rettighetstapet

§ 59. Forening av rettighetstap med andre straffer

Kapittel 11. Straffutmålingsutsettelse og straffutmålingsfravall

§ 60. Straffutmålingsutsettelse

§ 61. Straffutmålingsfravall

Kapittel 12. Overføring til tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg

§ 62. Vilkår for å idømme overføring til tvungent psykisk helsevern

§ 63. Vilkår for å idømme tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede i høy grad mv.

§ 64. Nærmere regler om gjennomføringen av tvungen omsorg

§ 65. Opphør av reaksjonene

Kapittel 13. Inndragning

§ 66. Forening av inndragning med straff og andre strafferettslige reaksjoner

§ 67. Inndragning av utbytte

§ 68. Utvidet inndragning

§ 69. Inndragning av produktet av, gjenstanden for og redskapet til en straffbar handling

§ 70. Forebyggende inndragning

§ 71. Hvem inndragning kan skje overfor

§ 72. Forholdet til erververe

§ 73. Forholdet til rettighetshavere

§ 74. Fellesregler om inndragning av utbytte og ting som ikke tilhører lovbrøyteren

§ 75. Hvem inndragning kan skje til fordel for

§ 76. Særregler for inndragning av en informasjonsbærer

Kapittel 14. Fellesregler for reaksjonsfastsettelsen

§ 77. Skjerpende omstendigheter

§ 78. Formildende omstendigheter

§ 79. Fastsetting av straff ut over lengstestrafen (flere lovbrudd, gjentakelse, organisert kriminalitet)

§ 80. Fastsetting av straff under minstestrafen eller til en mildere straffart

§ 81. Forhold som kan føre til straffritak

§ 82. Etterskuddsdom

§ 83. Varetektsfradrag

§ 84. Fradrag for fullbyrdet strafferettslig reaksjon ilagt i utlandet

Kapittel 15. Foreldelse mv.

§ 85. Opphør av straffansvar ved foreldelse

§ 86. Foreldelsesfristen

§ 87. Utgangspunktet for foreldelsesfristen

- § 88. Avbrytelse av foreldelsesfristen
- § 89. Foreldelse av straffansvar for foretak
- § 90. Suspensjon av foreldelse under konkurs og gjeldsforhandling
- § 91. Straffansvar som ikke foreldes
- § 92. Foreldelsesfristen for inndragningsansvar
- § 93. Foreldelsesfristen for idømt frihetsstraff og samfunnsstraff
- § 94. Utgangspunktet for foreldelsesfristen etter § 93
- § 95. Avbrytelse av foreldelsesfristen etter § 93
- § 96. Idømt straff som ikke foreldes
- § 97. Foreldelse av ilagt bot
- § 98. Foreldelse av idømt særreaksjon for utilregnelige
- § 99. Foreldelse av ilagt inndragning
- § 100. Bortfall av straff- og inndragningsansvar mv. ved den skyldiges eller ansvarliges død

Annen del. De straffbare handlingene

Kapittel 16. Folkemord, forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelse

- § 101. Folkemord
- § 102. Forbrytelse mot menneskeheten
- § 103. Krigsforbrytelse mot person
- § 104. Krigsforbrytelse mot eiendom og sivile rettigheter
- § 105. Krigsforbrytelse mot humanitære innsatser eller kjennemerker
- § 106. Krigsforbrytelse gjennom anvendelse av forbudte stridsmetoder
- § 107. Krigsforbrytelse gjennom anvendelse av forbudte stridsmidler
- § 108. Forbund om og tilskynding til folkemord, forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelse
- § 109. Overordnedes ansvar
- § 110. Minstestraft

Kapittel 17. Vern av Norges selvstendighet og andre grunnleggende nasjonale interesser

- § 111. Krenkelse av Norges selvstendighet og fred

- § 112. Grov krenkelse av Norges selvstendighet og fred
- § 113. Krenkelse av Norges statsforfatning
- § 114. Grov krenkelse av Norges statsforfatning
- § 115. Angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet
- § 116. Grovt angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet
- § 117. Inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner
- § 118. Grovt inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner
- § 119. Landssvik
- § 120. Grovt landssvik
- § 121. Etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter
- § 122. Grov etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter
- § 123. Avsløring av statshemmeligheter
- § 124. Grov avsløring av statshemmeligheter
- § 125. Uaktsom avsløring av statshemmeligheter
- § 126. Annen ulovlig etterretning
- § 127. Forbund om krenkelse av Norges selvstendighet og forfatning mv.
- § 128. Ulovlig militær virksomhet
- § 129. Straff for deltakelse mv. i voldelig sammenslutning med politiske mål

Kapittel 18. Terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger

- § 131. Terrorhandlinger
- § 132. Grove terrorhandlinger
- § 133. Terrorforbund
- § 134. Terrortrusler
- § 135. Terrorfinansiering
- § 136. Oppfordring, rekruttering og opplæring til terrorhandlinger
- § 137. Medvirkning til unndragning fra straff for terrorhandlinger
- § 138. Terrorbombing

- § 139. Kapring av luftfartøy og skip mv.
- § 140. Forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.
- § 141. Utslipp av farlig stoff fra skip mv.
- § 142. Ulovlig befatning med farlig materiale mv.
- § 143. Gisseltaking i terrorøyemed
- § 144. Angrep på en internasjonalt beskyttet person

Kapittel 19. Vern av offentlig myndighet og tilliten til den

- § 151. Stemmekjøp og utilbørlig stemmepåvirkning
- § 152. Stemmesalg
- § 153. Uberettiget valgdeltakelse
- § 154. Etterfølgende påvirkning av valgresultatet
- § 155. Vold eller trusler mot offentlig tjenestemann
- § 156. Hindring av offentlig tjenestemann
- § 157. Motarbeiding av rettsvesenet
- § 158. Grov motarbeiding av rettsvesenet
- § 159. Grovt uaktsom motarbeiding av rettsvesenet
- § 160. Bevispåvirkning og unndragning fra strafforfølgning mv.
- § 161. Unndragning fra idømt straff mv.
- § 162. Brudd på identifikasjonsplikten
- § 163. Brudd på meldeplikt ved dødsfall
- § 164. Ulovlig myndighetsutøving
- § 165. Misbruk av offentlig uniform, kjennetegn eller tittel mv.
- § 166. Misbruk av internasjonalt kjennetegn
- § 167. Ulovlig yrkes- eller virksomhetsutøvelse
- § 168. Brudd på oppholds- og kontaktforbud
- § 169. Hindring av tvangsfullbyrding
- § 170. Krenking av rettsavgjørelse

§ 171. Tjenestefeil

§ 172. Grovt uaktsom tjenestefeil

§ 173. Misbruk av offentlig myndighet

§ 174. Tortur

§ 175. Grov tortur

Kapittel 20. Vern av den offentlige ro, orden og sikkerhet

§ 181. Ordensforstyrrelse

§ 182. Opptøyer

§ 183. Oppfordring til en straffbar handling

§ 184. Ordenskrenkelse av fremmed stat

§ 185. Hatefulle ytringer

§ 186. Diskriminering

§ 187. Falsk alarm

§ 188. Uforsiktig omgang med skytevåpen eller eksplosiver

§ 189. Ulovlig bevæpning på offentlig sted

§ 190. Ulovlig befatning med skytevåpen eller eksplosiver

§ 191. Grov ulovlig befatning med skytevåpen eller eksplosiver

§ 192. Anslag mot infrastrukturen

§ 193. Forbund om anslag mot infrastrukturen

§ 194. Forstyrrelse av den sikre drift av jernbane og buss

§ 195. Likskjending

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

§ 197. Unnlatt varsling om funn av bortkommet barn mv.

§ 198. Forbund om alvorlig organisert kriminalitet

Kapittel 21. Vern av informasjon og informasjonsutveksling

§ 201. Ubertrettiget befatning med tilgangsdata, dataprogram mv.

§ 202. Identitetskrenkelse

§ 203. Ubertettiget tilgang til fjernsynssignaler mv.

§ 204. Innbrudd i datasystem

§ 205. Krenkelse av retten til privat kommunikasjon

§ 206. Fare for driftshindring

§ 207. Krenkelse av forretningshemmelighet

§ 208. Rettsstridig tilegnelse av forretningshemmelighet

§ 209. Brudd på taushetsplikt

§ 210. Grovt brudd på taushetsplikt

§ 211. Brudd på taushetsplikt for enkelte yrkesgrupper

Kapittel 22. Uriktig forklaring og anklage

§ 221. Uriktig forklaring

§ 222. Uriktig anklage

§ 223. Grov uriktig anklage

§ 224. Vilkårlig anklage

§ 225. Anklage om oppdiktet straffbar handling

§ 226. Plikt til å opplyse om uriktig tiltale eller domfellelse

Kapittel 23. Vern av folkehelsen og det ytre miljø

§ 231. Narkotikaovertrødelse

§ 232. Grov narkotikaovertrødelse

§ 233. Grov overtrødelse av alkoholloven

§ 234. Dopingovertrødelse

§ 235. Grov dopingovertrødelse

§ 236. Ulovlig utbredelse mv. av grove voldsskildringer

§ 237. Smitteoverføring

§ 238. Grov smitteoverføring

§ 239. Allmennfarlig forgiftning

§ 240. Alvorlig miljøkriminalitet

§ 241. Forbund om allmennfarlig forgiftning eller alvorlig miljøkriminalitet

§ 242. Kulturminnekriminalitet

Kapittel 24. Vern av den personlige frihet og fred

§ 251. Tvang

§ 252. Grov tvang

§ 253. Tvangsekteskap

§ 254. Frihetsberøvelse

§ 255. Grov frihetsberøvelse

§ 256. Forbund om grov frihetsberøvelse

§ 257. Menneskehandel

§ 258. Grov menneskehandel

§ 259. Slaveri

§ 260. Forbund om slaveri

§ 261. Omsorgsunndragelse

§ 262. Brudd på ekteskapsloven

§ 263. Trusler

§ 264. Grove trusler

§ 265. Særskilt vern for enkelte yrkesgrupper

§ 266. Hensynsløs atferd

§ 267. Krenkelse av privatlivets fred

§ 268. Uberettiget adgang eller opphold

§ 269. Redaktørens ansvar for innholdet i trykt skrift eller kringkastingssending

§ 270. Andre forpliktelser ved utgivelse av trykt skrift

Kapittel 25. Voldslovbrudd mv.

§ 271. Kroppskrenkelse

§ 272. Grov kroppskrenkelse

§ 273. Kroppsskade

- § 274. Grov kroppsskade
- § 275. Drap
- § 276. Samtykke fra den fornærmede
- § 277. Medvirkning til selvmord og til selvpåført betydelig skade på kropp eller helse
- § 278. Medlidenhetsdrap
- § 279. Forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse
- § 280. Uaktsom forvoldelse av betydelig skade på kropp eller helse
- § 281. Uaktsom forvoldelse av død
- § 282. Mishandling i nære relasjoner
- § 283. Grov mishandling i nære relasjoner
- § 284. Kjønnsslemlestelse
- § 285. Grov kjønnsslemlestelse
- § 286. Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper
- § 287. Forsømmelse av hjelpeplikt
- § 288. Hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.

Kapittel 26. Seksuallovbrudd

- § 291. Voldtekt
- § 292. Minstestraff for voldtekt til samleie mv.
- § 293. Grov voldtekt
- § 294. Grovt uaktsom voldtekt
- § 295. Misbruk av overmaktsforhold og lignende
- § 296. Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon
- § 297. Seksuell handling uten samtykke
- § 298. Seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke
- § 299. Voldtekt av barn under 14 år
- § 300. Minstestraff for voldtekt til samleie av barn under 14 år
- § 301. Grov voldtekt av barn under 14 år

- § 302. Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år
- § 303. Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år
- § 304. Seksuell handling med barn under 16 år
- § 305. Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år
- § 306. Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep
- § 307. Krav til aktsomhet om barnets alder
- § 308. Mulighet for straffbortfall
- § 309. Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige
- § 310. Fremvisning av seksuelle overgrep mot barn eller fremvisning som seksualiserer barn
- § 311. Fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn
- § 312. Incest
- § 313. Søskenincest
- § 314. Seksuell omgang mellom andre nærstående
- § 315. Hallikvirksomhet og formidling av prostitusjon
- § 316. Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne
- § 317. Pornografi
- § 318. Utstillingsforbud
- § 319. Plikt til å vurdere rettighetstap
- § 320. Forholdet til erstatningsansvar for ærekrenkelser

Kapittel 27. Vinningslovbrudd og liknende krenkelser av eiendomsretten

- § 321. Tyveri
- § 322. Grovt tyveri
- § 323. Mindre tyveri
- § 324. Underslag
- § 325. Grovt underslag
- § 326. Mindre underslag
- § 327. Ran

- § 328. Grovt ran
- § 329. Forbund om ran
- § 330. Utpressing
- § 331. Grov utpressing
- § 332. Heleri
- § 333. Grovt heleri
- § 334. Mindre heleri
- § 335. Uaktsomt heleri
- § 336. Forbund om heleri
- § 337. Hvitvasking
- § 338. Grov hvitvasking
- § 339. Mindre hvitvasking
- § 340. Uaktsom hvitvasking
- § 341. Forbund om hvitvasking
- § 342. Brukstyveri av motorvogn mv.
- § 343. Ulovlig bruk av løsøre mv.
- § 344. Grov ulovlig bruk av løsøre
- § 345. Besittelseskrenkelse
- § 346. Ulovlig bruk mv. av fast eiendom

Kapittel 28. Skadeverk og fremkalling av fare for allmennheten

- § 351. Skadeverk
- § 352. Grovt skadeverk
- § 353. Mindre skadeverk
- § 354. Forledelse til formuestap
- § 355. Fremkalling av fare for allmennheten
- § 356. Uaktsom fremkalling av fare for allmennheten
- § 357. Forbund om fremkalling av fare for allmennheten

§ 358. Straff for å hindre forebygging av allmennfarlig ulykke eller avverging av følgene av den

Kapittel 29. Vern av tilliten til penger og visse dokumenter

§ 361. Dokumentfalsk

§ 362. Mindre dokumentfalsk

§ 363. Dokumentødeleggelse mv.

§ 364. Borttaking av grensemerke mv.

§ 365. Uriktig erklæring bestemt til bruk som bevis

§ 366. Misbruk av identifikasjonsbevis

§ 367. Pengefalsk

§ 368. Grov pengefalsk

§ 369. Forberedelse til pengefalsk

Kapittel 30. Bedrageri, skattesvik og liknende økonomisk kriminalitet

§ 371. Bedrageri

§ 372. Grovt bedrageri

§ 373. Mindre bedrageri

§ 374. Grovt uaktsomt bedrageri

§ 375. Forsikringsbedrageri

§ 376. Grovt forsikringsbedrageri

§ 377. Bedrageriliknende handlinger

§ 378. Skattesvik

§ 379. Grovt skattesvik

§ 380. Grovt uaktsomt skattesvik

§ 381. Foreldelse av skattesvik

§ 382. Villedende og uriktig selskapsinformasjon

§ 383. Grov villedende og uriktig selskapsinformasjon

§ 384. Grovt uaktsom villedende og uriktig selskapsinformasjon

§ 385. Svikaktig dobbeltsalg mv.

§ 386. Krenkelse av sikkerhetsrett

§ 387. Korrupsjon

§ 388. Grov korrupsjon

§ 389. Påvirkningshandel

§ 390. Økonomisk utroskap

§ 391. Grov økonomisk utroskap

§ 392. Regnskapsovertredelse

§ 393. Grov regnskapsovertredelse

§ 394. Uaktsom regnskapsovertredelse

Kapittel 31. Kreditorvern

§ 401. Uforsvarlige økonomiske disposisjoner

§ 402. Kreditorbegunstigelse

§ 403. Hindring av dekning til en enkeltforfølgende kreditor

§ 404. Formuesforringelse ved insolvensfare

§ 405. Grov formuesforringelse

§ 406. Grovt uaktsom formuesforringelse ved insolvens mv.

§ 407. Unnlatelse av å begjære gjeldsforhandling eller oppbud

§ 408. Boforringelse under fellesforfølgning

§ 409. Grov boforringelse under fellesforfølgning

§ 410. Straffansvar for andre enn skyldneren. Medvirkning

Tredje del. Sluttbestemmelser

§ 411. Ikraftsetting

§ 412. Endringer i andre lover

Lov om straff (straffeloven).

Loven er med unntak av kapittel 16 ikke satt i kraft.

Første del. Almennelige bestemmelser

Kapittel 1. Straffelovgivningens virkeområde

§ 1. Virkeområdet for de alminnelige bestemmelsene

Bestemmelsene i første del gjelder for alle straffbare handlinger når ikke annet er bestemt i eller i medhold av lov eller følger av tolking.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 2. Folkerettslige begrensninger

Straffelovgivningen gjelder med de begrensninger som følger av overenskomster med fremmede stater eller av folkeretten for øvrig.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 3. Straffelovgivningens virkeområde i tid

Straffelovgivningen på handlingstidspunktet anvendes. Likevel anvendes lovgivningen på tidspunktet for avgjørelsen når dette fører til et gunstigere resultat for den siktede og lovendringen skyldes et endret syn på hvilke handlinger som bør straffes, eller på bruken av strafferettslige reaksjoner.

Bestemmelsene i kapittel 16 anvendes på handlinger begått før ikrafttredelsen dersom handlingen på gjerningstidspunktet var straffbar ifølge dagjeldende straffelovgivning og ansett som folkemord, forbrytelse mot menneskeheten eller krigsforbrytelse etter folkeretten. Straffen kan likevel ikke overskride straffen som ville ha blitt idømt etter straffelovgivningen på gjerningstidspunktet.

Når et sammenhengende straffbart forhold fortsetter etter at en lovendring i skjerpende retning har trådt i kraft, anvendes handlingstidspunktets lov på de deler av forholdet som faller på hver sin side av tidspunktet for ikrafttredelsen.

Er noen siktet, jf. straffeprosessloven § 82, tas det ikke hensyn til at påtalen ville ha vært foreldet etter en nyere lov, eller at den ikke lenger er ubetinget.

Er fullbyrdingen av en reaksjon begynt, tas det ikke hensyn til at adgangen til å fullbyrde ville ha vært foreldet etter en nyere lov.

Ved domfellelse etter gjenåpning anvendes samme lovgivning som ved den opprinnelige avgjørelsen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 17 juni 2005 nr. 90 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 26 jan 2007 nr. 88), som endret ved lover 26 jan 2007 nr. 3, 7 mars 2008 nr. 4.

§ 4. Straffelovgivningens anvendelse på handlinger i Norge og på norske jurisdiksjonsområder mv.

Straffelovgivningen gjelder for handlinger foretatt i Norge, herunder på Svalbard, Jan Mayen og i de norske bilandene, jf. lov 27. februar 1930 nr. 3.

Straffelovgivningen gjelder også for handlinger foretatt

- a) på innretninger på norsk kontinentalsokkel for undersøkelse etter eller utnyttning eller lagring av undersjøiske naturforekomster og på rørledninger og andre faste transportanlegg tilknyttet slike innretninger også når de ligger utenfor norsk kontinentalsokkel,
- b) i jurisdiksjonsområde etablert i medhold av lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, på handlinger som krenker interesser som den norske jurisdiksjon skal ivareta, og
- c) på norsk fartøy, herunder luftfartøy, og boreplattform eller liknende flyttbar innretning. Oppholder fartøyet eller innretningen seg på eller over en annen stats territorium, gjelder straffelovgivningen bare en handling foretatt av en person som følger med fartøyet eller innretningen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 5. Straffelovgivningens anvendelse på handlinger i utlandet

Utenfor virkeområdet etter § 4 gjelder straffelovgivningen for handlinger foretatt

- a) av en norsk statsborger,
- b) av en person med bosted i Norge, eller
- c) på vegne av et foretak registrert i Norge,

når handlingene:

1. er straffbare også etter loven i landet der de er foretatt,
2. anses som krigsforbrytelse, folkemord eller forbrytelse mot menneskeheten,
3. anses som brudd på krigens folkerett,
4. anses som barneekteskap eller tvangsekteskap,
5. anses som kjønnslemlestelse,
6. er rettet mot den norske stat eller norsk statsmyndighet,
7. er foretatt utenfor området for noen stats høyhetsrett og kan straffes med fengsel,
8. anses som omsorgsunndragelse,
9. rammes av §§ 257, 291-296, 299-306 eller §§ 309-316, eller
10. anses som påvirkningshandel.

Første ledd gjelder tilsvarende for handlinger foretatt

- a) av en person som etter handlingstidspunktet er blitt norsk statsborger eller har fått bosted i Norge,
- b) av en person som er eller etter handlingen er blitt statsborger i eller bosatt i et annet nordisk land, og som oppholder seg i Norge, eller
- c) på vegne av et utenlandsk foretak som etter handlingstidspunktet har overført sin samlede virksomhet til et foretak registrert i Norge.

Første ledd nr. 1, 2, 3, 6, 7 og 8 gjelder tilsvarende for handlinger foretatt av andre personer enn dem som omfattes av første og annet ledd, når personen oppholder seg i Norge, og handlingen har en lengstestraff på fengsel i mer enn 1 år.

For handlinger som nevnt i første ledd nr. 2 gjelder annet og tredje ledd bare dersom handlingen etter folkeretten anses som folkemord, forbrytelse mot menneskeheten eller krigsforbrytelse.

Straffelovgivningen gjelder også for handlinger som er foretatt i utlandet av andre personer enn dem som omfattes av første til fjerde ledd, dersom handlingen har en lengstestraff på fengsel i 6 år eller mer og er rettet mot noen som er norsk statsborger eller er bosatt i Norge.

Ved strafforfølgning etter denne paragraf kan straffen ikke overstige høyeste lovbestemte straff for tilsvarende handling i det landet der den er foretatt.

Påtale etter denne paragraf reises bare når allmenne hensyn tilsier det.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 21 des 2005 nr. 131, 7 mars 2008 nr. 4, 19 juni 2009 nr. 74.

§ 6. Særlig folkerettslig grunnlag til å strafforfølge

Utenfor virkeområdet etter §§ 4 og 5 gjelder straffelovgivningen også for handlinger som Norge etter overenskomster med fremmede stater eller etter folkeretten for øvrig har rett eller plikt til å strafforfølge.

§ 5 syvende ledd gjelder tilsvarende.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 7. Handling som anses foretatt på flere steder

Når straffbarheten av en handling avhenger eller påvirkes av en inntrådt eller tilsiktet virkning, anses handlingen foretatt også der virkningen er inntrådt eller tilsiktet fremkalt.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 8. Adgangen til å strafforfølge forhold som er pådømt i utlandet

Når det i utlandet er avsagt endelig dom som går inn under

- a) lov 25. mars 1977 nr. 22 om overføring av straffeforfølgning fra eller til annet europeisk land,
- b) lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte, eller
- c) internasjonal avtale innenfor Schengensamarbeidet,

kan ikke straffesak reises eller straffedom avsies i Norge for samme straffbare forhold, når

1. vedkommende ble frifunnet eller funnet skyldig uten at det ble fastsatt noen reaksjon, eller
2. den idømte reaksjonen er helt fullbyrdet, er under fullbyrding eller er bortfalt etter domslandets regler.

Dersom strafforfølgningen i domslandet ikke har skjedd etter krav fra norske myndigheter, kan forfølgning i Norge skje for saker som nevnt i første ledd bokstav a og b, når

- a) handlingen er foretatt i et område som nevnt i § 4, jf. § 7,
- b) lovbrøteren på handlingstidspunktet hadde bosted i Norge eller var norsk statsborger, og allmenne hensyn tilsier forfølgning,
- c) handlingen var rettet mot en person med norsk offentlig verv, eller mot en offentlig institusjon eller annet som er av offentlig karakter i Norge, eller lovbrøteren selv hadde norsk offentlig verv, eller
- d) Norge har folkerettslig rett eller plikt til strafforfølgning.

Dersom strafforfølgningen i domslandet ikke har skjedd etter krav fra norske myndigheter, kan forfølgning i Norge skje for saker som nevnt i første ledd bokstav c, når

- a) handlingen helt eller delvis ble foretatt i Norge. Ble handlingen bare delvis foretatt i Norge, gjelder unntaket likevel ikke dersom handlingen delvis ble foretatt på territoriet til den konvensjonspart som avsa dommen,
- b) handlingen er straffbar i Norge som krigsforbrytelse, folkemord, lovbrudd mot statens selvstendighet og sikkerhet, lovbrudd mot statsforfatningen og det politiske system, eller som kapring, sabotasje mot infrastrukturen, grovt narkotikalovbrudd, ulovlig befatning med plutonium og uran, eller grov brannstiftelse eller annen særlig farlig ødeleggelse, eller
- c) handlingen ble foretatt av en norsk tjenestemann og var et brudd på vedkommendes tjenesteplikter.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 2. Legaldefinisjoner mv.

§ 9. De nærmeste

Med de nærmeste menes

- a) ektefelle,
- b) slektninger i direkte linje og søsken, og deres ektefeller,
- c) ektefellens slektninger i direkte linje og søsken, og deres ektefeller,
- d) stesøsken og deres ektefeller,
- e) fosterforeldre og deres foreldre, fosterbarn og fostersøsken, og
- f) forlovede.

Det som er bestemt om ektefeller, gjelder også fraskilte. Besvogrede regnes likevel bare som de nærmeste for forhold som har skjedd før oppløsningen av ekteskapet. Det som er bestemt om besvogrede i annet punktum, gjelder også for forlovede etter at forlovelsen er hevet.

Svogerskap anses fortsatt å bestå når ekteskapet som begrunnet det, er opphørt ved død.

Likestilt med ekteskap er registrert partnerskap¹ og andre tilfeller når to personer bor fast sammen under ekteskapsliknende forhold.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 27 juni 2008 nr. 53 (ikr. 1 jan 2009 iflg. res. 27 juni 2008 nr. 745).

1 Lov 30 apr 1993 nr. 40 (opphevet, se el. § 95).

§ 10. Offentlig sted og offentlig handling

Med offentlig sted menes et sted bestemt for alminnelig ferdsel eller et sted der allmennheten ferdes.

En handling er offentlig når den er foretatt i nærvær av et større antall personer, eller når den lett kunne iakttas og er iakttatt fra et offentlig sted. Består handlingen i fremsettelse av et budskap, er den også offentlig når budskapet er fremsatt på en måte som gjør det egnet til å nå et større antall personer.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 11. Betydelig skade på kropp og helse

Med betydelig skade på kropp og helse menes tap eller vesentlig svekkelse av en sans, et viktig organ eller en viktig kroppsdel, vesentlig vansirethet, livsfarlig eller langvarig sykdom, eller alvorlig psykisk skade.

Betydelig skade er det også når et foster dør eller skades som følge av en straffbar handling.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 12. Gjenstand

Med gjenstand menes også elektrisk energi eller annen energi.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 13. Beregning av lovbestemte frister

Domstolloven § 148 annet ledd og § 149 første ledd får anvendelse ved beregning av lovbestemte frister.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 3. Grunnvilkår for straffansvar

§ 14. Krav om lovhjemmel

Strafferettslige reaksjoner, jf. §§ 29 og 30, kan bare ilegges med hjemmel i lov.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 15. Medvirkning

Et straffebud rammer også den som medvirker til overtredelsen, når ikke annet er bestemt.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 16. Forsøk

Den som har forsett om å fullbyrde et lovbrudd som kan medføre fengsel i 1 år eller mer, og som foretar noe som leder direkte mot utføringen, straffes for forsøk, når ikke annet er bestemt.

Den som frivillig avstår fra å fullbyrde lovbruddet eller avverger at det blir fullbyrdet, straffes likevel ikke for forsøk.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 17. Nødrett

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når

- a) den blir foretatt for å redde liv, helse, eiendom eller en annen interesse fra en fare for skade som ikke kan avverges på annen rimelig måte, og
- b) denne skaderisikoen er langt større enn skaderisikoen ved handlingen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 18. Nødverge

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den

- a) blir foretatt for å avverge et ulovlig angrep,
- b) ikke går lenger enn nødvendig, og
- c) ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig under hensyn til hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker, og angriperens skyld.

Regelen i første ledd gjelder tilsvarende for den som iverksetter en lovlig pågripelse eller søker å hindre at noen unndrar seg varetektsfengsling eller gjennomføring av frihetsstraff.

Utøving av offentlig myndighet kan bare møtes med nødverge når myndighetsutøvingen er ulovlig, og den som gjennomfører den, opptrer forsettlig eller grovt uaktsomt.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 19. Selvtakt

En handling som ellers ville være straffbar, er lovlig når den som har retten, handler for å gjenopprette en ulovlig endret tilstand, og det ville være urimelig å måtte vente på myndighetenes bistand. Makt mot en person kan bare brukes når rettskrenkelsen er åpenbar, og må ikke gå lenger enn forsvarlig.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 20. Tilregnelighet

For å kunne straffes må lovbrøyteren være tilregnelig på handlingstidspunktet. Lovbrøyteren er ikke tilregnelig dersom han på handlingstidspunktet er

- a) under 15 år,
- b) psykotisk,
- c) psykisk utviklingshemmet i høy grad, eller
- d) har en sterk bevissthetsforstyrrelse.

Bevissthetsforstyrrelse som er en følge av selvforskyldt rus, fritar ikke for straff.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 21. Skyldkravet

Straffelovgivningen rammer bare forsettlig lovbrudd med mindre annet er bestemt.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 22. Forsett

Forsett foreligger når noen begår en handling som dekker gjerningsbeskrivelsen i et straffebud

- a) med hensikt,
- b) med bevissthet om at handlingen sikkert eller mest sannsynlig dekker gjerningsbeskrivelsen, eller
- c) holder det for mulig at handlingen dekker gjerningsbeskrivelsen, og velger å handle selv om det skulle være tilfellet.

Forsett foreligger selv om lovbrøyteren ikke er kjent med at handlingen er ulovlig, jf. § 26.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 23. Uaktsomhet

Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, og som ut fra sine personlige forutsetninger kan bebreides, er uaktsom.

Uaktsomheten er grov dersom handlingen er svært klanderverdig og det er grunnlag for sterk bebreidelse.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 24. Uforsettlig følge

En uforsettlig følge inngår i vurderingen av om et lovbrudd er grovt dersom lovbrøyteren har opptrådt uaktsomt med hensyn til følgen eller unnlatt etter evne å avverge følgen etter å ha blitt oppmerksom på at den kunne inntre.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 25. Faktisk uvitenhet

Enhver skal bedømmes etter sin oppfatning av den faktiske situasjonen på handlingstidspunktet.

Er uvitenheten uaktsom, straffes handlingen når uaktsomt lovbrudd er straffbart.

Det ses bort fra uvitenhet som følge av selvforskyldt rus. I slike tilfeller bedømmes lovbrøyteren som om han hadde vært edru.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 26. Rettsuvitenhet

Den som på handlingstidspunktet på grunn av uvitenhet om rettsregler er ukjent med at handlingen er ulovlig, straffes når uvitenheten er uaktsom.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 4. Foretaksstraff

§ 27. Straff for foretak

Når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan foretaket straffes. Det gjelder selv om ingen enkeltperson har utvist skyld eller oppfylt vilkåret om tilregnelighet, jf. § 20.

Med foretak menes selskap, samvirkeforetak, forening eller annen sammenslutning, enkeltpersonforetak, stiftelse, bo eller offentlig virksomhet.

Straffen er bot. Foretaket kan også fradømmes retten til å utøve virksomheten eller forbys å utøve den i visse former, jf. § 56, og ilegges inndragning, jf. kapittel 13.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 29 juni 2007 nr. 81 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 23 nov 2007 nr. 1287).

§ 28. Momenter ved avgjørelsen om et foretak skal ilegges straff

Ved avgjørelsen om et foretak skal straffes etter § 27, og ved utmålingen av straffen, skal det blant annet tas hensyn til

- a) straffens preventive virkning,
- b) lovbruddets grovhet, og om noen som handler på vegne av foretaket, har utvist skyld,
- c) om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget lovbruddet,
- d) om lovbruddet er begått for å fremme foretakets interesser,
- e) om foretaket har hatt eller kunne ha oppnådd noen fordel ved lovbruddet,
- f) foretakets økonomiske evne,
- g) om andre reaksjoner som følge av lovbruddet blir ilagt foretaket eller noen som har handlet på vegne av det, blant annet om noen enkeltperson blir ilagt straff, og
- h) om overenskomst med fremmed stat forutsetter bruk av foretaksstraff.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 5. Oversikt over de strafferettslige reaksjonene

§ 29. Straffene

Straffene er

- a) fengsel, jf. kapittel 6,
- b) forvaring, jf. kapittel 7,
- c) samfunnsstraff, jf. kapittel 8,
- d) bot, jf. kapittel 9, og
- e) rettighetstap, jf. kapittel 10.

Når det ved fastsetting av straff er aktuelt å ilegge flere strafferettslige reaksjoner, jf. første ledd og § 30, skal den samlede reaksjonen stå i et rimelig forhold til lovbruddet.

Endret ved lov 7 mars 2008 nr. 4. Endres ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 30. Andre strafferettslige reaksjoner

Andre strafferettslige reaksjoner er

- a) straffutmålingsutsettelse, jf. § 60,
- b) straffutmålingsfracfall, jf. § 61,
- c) overføring til tvungent psykisk helsevern, jf. § 62,
- d) overføring til tvungen omsorg, jf. § 63,
- e) inndragning, jf. kapittel 13,
- f) påtaleunntatelse, jf. straffeprosessloven §§ 69 og 70,
- g) overføring av saken til megling i konfliktråd, jf. straffeprosessloven § 71 a, jf. konfliktrådsloven, og
- h) tap av retten til å føre motorvogn mv., jf. vegtrafikkloven § 24 a annet ledd, § 33 nr. 1 og 2, jf. nr. 6, og § 35 første ledd og tap av retten til å drive persontransport mot vederlag (kjøreseddel), jf. yrkestransportloven § 37 f annet ledd.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endres ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Kapittel 6. Fengselsstraff

§ 31. Fastsetting av fengselsstraff

Fengselsstraff kan idømmes når dette er bestemt i straffebudet.

Minstestrafen er 14 dager når ikke annet er bestemt i loven.

Fengselsstraff idømmes for en fastsatt tid. Fengselsstraff til og med 120 dager fastsettes i dager. Fengselsstraff over 4 måneder fastsettes i måneder og år.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 32. Forening av fengselsstraff med andre straffer

Sammen med fengselsstraff kan det idømmes

- a) samfunnsstraff på vilkår som angitt i § 51 bokstav a,
- b) bot, jf. § 54 første punktum bokstav a, jf. annet punktum, eller
- c) rettighetstap, jf. § 59 bokstav a.

Adgangen etter første ledd til å ilegge andre straffer sammen med fengselsstraff er uten betydning for bestemmelser som tillegger strafferammen rettslig virkning.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 33. Begrenset bruk av fengselsstraff overfor unge lovbrøyttere

Den som var under 18 år på handlingstidspunktet, kan bare idømmes ubetinget fengselsstraff når det er særlig påkrevd. Fengselsstraffen kan ikke overstige 15 år selv om straffebudet gir adgang til å idømme strengere straff.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 34. Fullbyrdingsutsettelse (betinget fengsel)

I dom på fengselsstraff kan retten bestemme at fullbyrdingen helt eller delvis utsettes i en prøvetid. Utsettes fullbyrdingen av deler av straffen (dels betinget, dels ubetinget fengsel), kan den ubetingede delen ikke settes lavere enn 14 dager.

Prøvetiden skal i alminnelighet være 2 år. Når vilkårene for straffskjerpelse ved gjentakelse er oppfylt, og i andre særlige tilfeller, kan det settes en lengre prøvetid, men ikke over 5 år. Prøvetiden regnes fra den dagen endelig dom er avsagt.

Fullbyrdingsutsettelse gis på det grunnvilkår at den domfelte ikke begår en ny straffbar handling i prøvetiden. I tillegg kan retten fastsette særvilkår etter §§ 35 til 37. Den siktede skal så vidt mulig få uttale seg om særvilkår før de fastsettes.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 35. Særvilkår om erstatning og oppreisning

Som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse skal retten pålegge den domfelte å yte slik erstatning og oppreisning som den fornærmede eller en annen skadelidt har rett til og gjør krav på, og som den

domfelte har evne til å betale. Er tapet tilstrekkelig klargjort, kan retten også av eget tiltak sette vilkår om erstatning.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 36. Særvilkår om meldeplikt

Som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse kan retten pålegge den domfelte å melde seg for politiet til bestemte tider. Perioden for meldeplikten er 1 år når ikke retten bestemmer noe annet. Meldeplikten løper fra den dag dommen er rettskraftig. Gjelder dommen en straffbar handling som den domfelte har tilstått, kan det bestemmes i dommen at meldeplikten skal settes i verk straks.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 37. Andre særvilkår

Som særvilkår for fullbyrdingsutsettelse kan retten pålegge den domfelte å

- a) overholde bestemmelser om bosted, oppholdssted, arbeid eller opplæring,
- b) unngå kontakt med bestemte personer,
- c) tåle innskrenkninger i rådigheten over inntekt og formue og oppfylle økonomiske forpliktelser, som å betale pliktige underholdsbidrag,
- d) avstå fra å bruke alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler,
- e) gjennomgå behandling for å motvirke misbruk av alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, om nødvendig i institusjon,
- f) gjennomføre narkotikaprogram med domstolskontroll eller program mot ruspåvirket kjøring for personer som er dømt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, jf. § 22 første ledd, og som har problem med alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, forutsatt at domfelte har samtykket til å gjennomføre programmene,
- g) gjennomgå psykiatrisk behandling, om nødvendig i institusjon,
- h) ta opphold i hjem eller institusjon for inntil 1 år,
- i) møte til mekling i konfliktrådet og oppfylle eventuelle avtaler som inngås i meklingsmøte, forutsatt at både fornærmede og domfelte har samtykket i mekling i konfliktrådet, eller
- j) oppfylle andre særvilkår som retten finner hensiktsmessig.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 29 juni 2007 nr. 84, 19 juni 2009 nr. 74, 24 juni 2011 nr. 34. Endres ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 38. Forskrift om særvilkår

Kongen kan gi forskrift om gjennomføringen av særvilkår for fullbyrdingsutsettelse.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 39. Brudd på vilkår for fullbyrdingsutsettelse mv.

Når den domfeltes forhold gir grunn til det, kan tingretten ved kjennelse i prøvetiden oppheve eller endre fastsatte særvilkår og sette nye særvilkår. Finner retten det påkrevd, kan den også forlenge prøvetiden, men ikke til mer enn 5 år i alt. Ved vilkår om narkotikaprogram og program mot ruspåvirket kjøring, kan kriminalomsorgen bringe saken inn for retten med begjæring om slik kjennelse. Den domfelte skal så vidt mulig få uttale seg om særvilkår og forlengelse av prøvetiden.

Når den domfelte alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte særvilkår, kan tingretten ved dom bestemme at straff helt eller delvis skal fullbyrdes, eller sette en ny prøvetid og nye særvilkår. Påtalemyndighetens begjæring om slik dom må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av prøvetiden. Ved vilkår om narkotikaprogram og program mot ruspåvirket kjøring, kan kriminalomsorgen bringe saken inn for retten med begjæring om slik dom. Første ledd fjerde punktum gjelder tilsvarende. Ved delvis fullbyrding av dommen gjelder ikke § 31 annet ledd.

Begår den domfelte en straffbar handling i prøvetiden, og tiltale blir reist eller saken begjært pådømt ved tilståelsesdom innen 6 måneder etter utløpet av prøvetiden, kan retten avsi en samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen. Blir det avsagt særskilt dom for den nye handlingen, kan retten i dommen også endre den tidligere betingede dommen som bestemt i første ledd.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 20 juni 2008 nr. 47 (ikr. 1 nov 2008 iflg. res. 17 okt 2008 nr. 1124).

Kapittel 7. Forvaring

§ 40. Vilkår for å idømme forvaring

Når fengselsstraff ikke anses tilstrekkelig til å verne andres liv, helse eller frihet, kan forvaring i anstalt under kriminalomsorgen idømmes når lovbryteren finnes skyldig i å ha begått eller forsøkt å begå et voldslovbrudd, et seksuallovbrudd, en frihetsberøvelse, en ildspåsettelse eller et annet lovbrudd som krenket andres liv, helse eller frihet, eller utsatte disse rettsgodene for fare og vilkårene i annet eller tredje ledd er oppfylt. Er siktede under 18 år, kan forvaring ikke idømmes, med mindre det foreligger helt ekstraordinære omstendigheter.

Var lovbruddet av alvorlig art, må det være en nærliggende fare for at lovbryteren på nytt vil begå et alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd.

Var lovbruddet av mindre alvorlig art, må

- a) lovbryteren tidligere ha begått eller forsøkt å begå et alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd,
- b) det må antas å være en nær sammenheng mellom det tidligere og det nå begåtte lovbruddet, og

c) faren for tilbakefall til et nytt alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd, må være særlig nærliggende.

Ved vurderingen av faren for tilbakefall etter annet og tredje ledd skal det legges vekt på det begåtte lovbruddet sammenholdt særlig med lovbrysterens atferd og sosiale og personlige funksjonsevne. For saker som nevnt i annet ledd skal det særlig legges vekt på om lovbrysteren tidligere har begått eller forsøkt å begå et alvorlig lovbrudd som nevnt i første ledd.

Før dom på forvaring avvises, skal det foretas personundersøkelse av den siktede. Retten kan bestemme at den siktede skal underkastes rettspsykiatrisk undersøkelse i stedet for eller i tillegg til personundersøkelsen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. 20 jan 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 41).

§ 41. Forening av forvaring med andre straffer

Sammen med forvaring kan det idømmes rettighetstap, jf. § 59 bokstav d.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 42. Bortfall av idømt fengselsstraff og samfunnsstraff

Tidligere idømt fengselsstraff og samfunnsstraff faller bort når forvaring idømmes.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 43. Varigheten av forvaringen

I dom på forvaring fastsettes en tidsramme som vanligvis ikke bør overstige 15 år, og som ikke kan overstige 21 år. Var den domfelte under 18 år på handlingstidspunktet, bør tidsrammen vanligvis ikke overstige 10 år, og den kan ikke overstige 15 år. Etter begjæring fra påtalemyndigheten kan retten ved dom forlenge den fastsatte rammen med inntil 5 år om gangen. Sak om forlengelse reises ved tingretten senest 3 måneder før utløpet av forvaringstiden.

Retten bør også fastsette en minstetid for forvaringen som ikke må overstige 10 år.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 44. Prøveløslatelse

Den domfelte kan løslates på prøve før utløpet av forvaringstiden. Er det fastsatt minstetid, kan den domfelte ikke løslates på prøve før minstetiden er utløpt. Prøvetiden skal være fra 1 til 5 år.

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for tingretten, som avgjør den ved dom. Når påtalemyndigheten samtykker i prøveløslatelse, kan slik løslatelse besluttes av kriminalomsorgen.

Behandlingen av en sak om prøveløslatelse skal påskyndes.

Den domfelte kan ikke begjære prøveløslatelse før 1 år etter at forvaringsdommen eller en dom som nekter prøveløslatelse, er endelig.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 45. Vilkår ved prøveløslatelse

Retten kan sette følgende vilkår ved prøveløslatelse:

- a) vilkår som ved betinget dom, jf. §§ 35-37,
- b) vilkår om at den prøveløslatte skal følges opp av kriminalomsorgen, eller
- c) vilkår om at den prøveløslatte skal ha opphold i institusjon eller kommunal boenhet ut over ettårsfristen i § 37 bokstav h. Slikt vilkår kan bare settes dersom særlige grunner tilsier det og institusjonen eller kommunen har samtykket. Retten kan bestemme at den prøveløslatte skal kunne holdes tilbake i institusjonen eller den kommunale boenheten mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet.

Kriminalomsorgen kan ved prøveløslatelse sette vilkår som nevnt i første ledd bokstav a og b, unntatt slike vilkår som nevnt i § 37 bokstav j (andre særvilkår som retten finner hensiktsmessig).

Den domfelte skal få uttale seg om vilkårene. Det samme gjelder kriminalomsorgen når vilkårene fastsettes av retten.

Om endring av fastsatte vilkår og forlengelse av prøvetid gjelder § 39 første ledd tilsvarende.

Den prøveløslatte kan begjære at tingretten treffer kjennelse om at vilkår som nevnt i første ledd bokstav c skal oppheves eller endres, jf. § 39 første ledd. Slik begjæring kan tidligst fremmes 1 år etter at dommen om prøveløslatelse eller tingrettens siste kjennelse er endelig.

Dersom det er av betydning for fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet for prøveløslatelsen, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede eller dennes etterlatte på forhånd. Varselet skal også omfatte vilkår fastsatt med hjemmel i lov eller forskrift, når vilkårene direkte gjelder fornærmede eller dennes etterlatte.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 29 juni 2007 nr. 83 (nytt sjettede ledd ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 46. Brudd på vilkår for forvaring mv.

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at den prøveløslatte skal gjeninnsettes i forvaring, eller sette en ny prøvetid og nye vilkår dersom

- a) den prøveløslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår,
- b) den prøveløslatte begår en ny straffbar handling i prøvetiden, eller
- c) særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av § 45 første ledd bokstav c.

Påtalemyndighetens begjæring om slik dom må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter at prøvetiden gikk ut. Er den prøveløslatte blitt fulgt opp av kriminalomsorgen, skal kriminalomsorgen gi uttalelse før det blir avsagt dom. Den domfelte skal så vidt mulig få uttale seg.

I saker etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen.

Dersom institusjonen eller kommunen trekker tilbake sitt samtykke etter § 45 første ledd bokstav c, gjeninnsettes den løslatte.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 47. Forskrift om forvaring og prøveløslatelse fra forvaring

Kongen kan gi forskrift om gjennomføringen av forvaring og prøveløslatelse fra forvaring.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 8. Samfunnsstraff

§ 48. Vilkår for å idømme samfunnsstraff

Samfunnsstraff kan idømmes i stedet for fengselsstraff når

- a) det ellers ikke ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i 1 år,
- b) hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet, og
- c) lovbryteren samtykker og har bosted i Norge.

Første ledd bokstav a kan fravikes når den straff som ellers ville ha blitt idømt, helt eller delvis ville ha vært betinget, når lovbryteren er under 18 år, og ellers når sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. 20 jan 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 41).

§ 49. Timetall, subsidiær fengselsstraff og gjennomføringstid

I dom på samfunnsstraff skal retten fastsette

- a) en samfunnsstraff fra 30 til 420 timer,
- b) en subsidiær fengselsstraff, som skal svare til den fengselsstraff som ville ha blitt idømt uten samfunnsstraff, og
- c) en gjennomføringstid, som normalt skal svare til den subsidiære fengselsstraffen. Er den subsidiære fengselsstraffen kortere enn 120 dager, kan det likevel fastsettes en gjennomføringstid på inntil 120 dager.

Ved fastsetting av gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff, gjelder § 31 tredje ledd annet og tredje punktum tilsvarende.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 50. Adgang til å fastsette vilkår

I dom på samfunnsstraff kan retten bestemme at den domfelte i gjennomføringstiden

- a) skal overholde bestemmelser gitt av kriminalomsorgen om bosted, oppholdssted, arbeid, opplæring eller behandling, eller
- b) forbys kontakt med bestemte personer.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 51. Forening av samfunnsstraff med andre straffer

Sammen med samfunnsstraff kan det idømmes

- a) ubetinget fengselsstraff på inntil 60 dager når særlige grunner tilsier det, jf. § 32 første ledd bokstav a,
- b) bot, jf. § 54 første punktum bokstav b, jf. annet punktum, eller
- c) rettighetstap, jf. § 59 bokstav a.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 29 juni 2007 nr. 84 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 52. Brudd på vilkår for samfunnsstraff

Etter begjæring kan tingretten ved dom bestemme at hele eller deler av den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes når den domfelte

- a) bryter bestemmelser gitt i eller i medhold av straffegjennomføringsloven § 54 første og annet ledd, § 55 eller § 58 første ledd bokstav a til d, eller
- b) begår en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

Ved omgjøringen skal retten ta hensyn til samfunnsstraff som allerede er gjennomført. Dersom den subsidiære fengselsstraffen ikke skal fullbyrdes i sin helhet, kan retten forlenge gjennomføringstiden med inntil 6 måneder.

Ved omgjøring etter første ledd bokstav b kan retten avsi samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen.

Begjæring etter første ledd bokstav a fremmes av kriminalomsorgen eller påtalemyndigheten. Begjæring etter første ledd bokstav b fremmes av påtalemyndigheten. Begjæringen må være brakt inn for retten innen 3 måneder etter utløpet av gjennomføringstiden.

Reglene om varsling i straffeprosessloven § 243 gjelder tilsvarende for rettsmøter om omgjøring. Kriminalomsorgen skal varsles etter de samme regler som påtalemyndigheten.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapitel 8 a. Ungdomsstraff

Kapitlet tilføyes ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 52a. Vilkår for å idømme ungdomsstraff

Tilføyes ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 52b. Gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff

Tilføyes ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 52c. Brudd på vilkår for ungdomsstraff

Tilføyes ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Kapittel 9. Bot

§ 53. Ilegging av bot

Bot kan ilegges som eneste straff når dette er bestemt i straffebudet.

Ved utmåling av bot skal det ved siden av slike forhold som i alminnelighet tillegges vekt ved straffutmålingen, legges vekt på lovbrysterens inntekt, formue, forsørgelsesbyrde, gjeldsbyrde og andre forhold som påvirker den økonomiske evnen. Ved utmåling av bot overfor et foretak gjelder § 28.

Boten tilfaller staten når ikke annet er bestemt.

Dersom lovbrysteren var under 18 år på handlingstidspunktet, kan retten bestemme at fullbyrdingen av straffen utsettes i en prøvetid (betinget bot). Prøvetiden skal i alminnelighet være to år. Fullbyrdingsutsettelse gis på det grunnvilkår at den domfelte ikke begår en ny straffbar handling i prøvetiden. I tillegg kan retten fastsette særvilkår som nevnt i § 36 og § 37 bokstav a til i. Den siktede skal få uttale seg om særvilkår før de fastsettes. Ved forelegg gjelder reglene om betinget bot tilsvarende så langt de passer.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. 20 jan 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 41).

§ 54. Forening av bot med andre straffer

Bot kan ilegges sammen med

- a) fengselsstraff, jf. § 32 bokstav b,
- b) samfunnsstraff, jf. § 51 bokstav b, eller
- c) rettighetstap, jf. § 59 bokstav c.

Dette gjelder selv om bot ikke er fastsatt som straff for lovbruddet.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 55. Subsidiær fengselsstraff

Når bot ilegges, fastsettes en subsidiær fengselsstraff fra 1 til 120 dager. Den subsidiære straffen kan fullbyrdes når vilkårene i straffeprosessloven § 456 fjerde ledd annet punktum er oppfylt.

Subsidiær fengselsstraff faller bort ved full betaling av boten. Betales en del av boten, nedsettes fengselsstraffen forholdsmessig, regnet i hele dager.

Er bot ilagt et foretak etter § 27 eller lovbrøyer som var under 18 år på handlingstidspunktet, fastsettes ikke fengselsstraff etter første ledd.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. 20 jan 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 41).

Kapittel 10. Rettighetstap

§ 56. Tap av retten til å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet

Den som har begått en straffbar handling som viser at vedkommende er uskikket til eller kan misbruke en stilling, virksomhet eller aktivitet, kan, når allmenne hensyn tilsier det,

- a) fratras stillingen, eller
- b) fratras retten til for fremtiden å ha en stilling eller utøve en virksomhet eller aktivitet.

Rettighetstapet kan begrenses til forbud mot å utøve visse funksjoner som ligger til stillingen eller virksomheten, eller til påbud om å utøve virksomheten eller aktiviteten på bestemte vilkår.

Den som er fratatt retten til å utøve en virksomhet, kan heller ikke forestå slik virksomhet for andre eller la andre forestå slik virksomhet for seg.

Den skyldige kan pålegges å gi fra seg et dokument eller en annen gjenstand som har tjent som bevis for den tapte rettigheten.

Rettighetstap etter bestemmelsen her kan ilegges som eneste straff hvis det ikke er fastsatt en minstestraft på fengsel i 1 år eller mer for handlingen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 57. Forbud mot kontakt

Den som har begått en straffbar handling, kan ilegges kontaktforbud når det er grunn til å tro at vedkommende ellers vil

- a) begå en straffbar handling overfor en annen person,
- b) forfølge en annen person, eller
- c) på annet vis krenke en annens fred.

Kontaktforbudet kan gå ut på at den forbudet retter seg mot, forbys

- a) å oppholde seg i bestemte områder, eller
- b) å forfølge, besøke eller på annet vis kontakte en annen person.

Er det nærliggende fare for en handling som nevnt i første ledd bokstav a, kan den skyldige forbys å oppholde seg i sitt eget hjem.

Kontaktforbudet kan begrenses på nærmere angitte vilkår.

Rettighetstap etter bestemmelsen her kan ilegges som eneste straff hvis det ikke er fastsatt en minstestraft på fengsel i 1 år eller mer for handlingen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 58. Varigheten av rettighetstapet

Et rettighetstap trer i kraft den dag dommen eller forelegget er endelig.

Rettighetstap etter § 56 første ledd bokstav b og § 57 ilegges for en bestemt tid inntil 5 år, eller når særlige grunner tilsier det, på ubestemt tid. Verv som medlem av kommunestyre, fylkesting eller Stortinget kan likevel bare fratas for valgperioden. Forbud mot opphold i eget hjem, jf. § 57 tredje ledd, kan bare ilegges for en bestemt tid inntil 1 år.

Rettighetstap som nevnt i annet ledd kan etter 3 år prøves på ny av tingretten. Begjæringen fremsettes for påtalemyndigheten, som forbereder saken for retten. Rettens avgjørelse treffes ved kjennelse. Opprettholdes rettighetstapet helt eller delvis, kan saken ikke prøves på ny før etter 3 år.

Fristen for rettighetstapet og for adgangen til å begjære ny prøving etter tredje ledd løper ikke i den tiden lovbryteren soner frihetsstraff eller unndrar seg fullbyrdingen av slik straff.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 59. Forening av rettighetstap med andre straffer

Rettighetstap kan ilegges sammen med

- a) fengselsstraff, jf. § 32 første ledd bokstav c,

- b) samfunnsstraff, jf. § 51 bokstav c,
- c) bot, jf. § 54 første punktum bokstav c, jf. annet punktum, eller
- d) forvaring, jf. § 41.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 11. Straffutmålingsutsettelse og straffutmålingsfracfall

§ 60. Straffutmålingsutsettelse

Selv om straffeskyld anses bevist, kan retten utsette å utmåle straff i en prøvetid.

Når en lovbrøyer har begått flere lovbrudd og det skal idømmes en felles straff, jf. § 79 bokstav a, kan straffutmålingsutsettelse kombineres med

- a) delvis ubetinget fengsel som ikke kan settes lavere enn 14 dager, eller
- b) bot, selv om bot ikke er fastsatt som straff for lovbruddene.

Reglene i § 34 annet og tredje ledd og §§ 35 til 39 gjelder tilsvarende så langt de passer. § 39 annet ledd fjerde punktum får likevel ikke anvendelse.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 61. Straffutmålingsfracfall

Selv om straffeskyld anses bevist, kan retten, når helt særlige grunner tilsier det, fracfalle å utmåle straff.

Ved avgjørelsen om det foreligger helt særlige grunner skal det spesielt legges vekt på om utmåling av straff vil virke som en urimelig tilleggsbelastning for lovbrøyeren, og heller ikke hensynet til straffens formål og virkninger for øvrig tilsier at det utmåles en reaksjon.

§ 60 annet ledd gjelder tilsvarende.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 12. Overføring til tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg

§ 62. Vilkår for å idømme overføring til tvungent psykisk helsevern

Når det anses nødvendig for å verne andres liv, helse eller frihet, kan en lovbrøyer som er straffri etter § 20 bokstav b eller bokstav d, ved dom overføres til tvungent psykisk helsevern, jf. psykisk helsevernloven kapittel 5, når han har begått eller forsøkt å begå et voldslovbrudd, et seksuallovbrudd, en frihetsberøvelse, en ildspåsettelse eller et annet lovbrudd som krenket andres

liv, helse eller frihet, eller kunne utsette disse rettsgodene for fare og vilkårene i annet eller tredje ledd er oppfylt.

Var lovbruddet av alvorlig art, må det være en nærliggende fare for at lovbrøtteren på nytt vil begå et alvorlig lovbrudd som krenker eller utsetter for fare andres liv, helse eller frihet.

Var lovbruddet av mindre alvorlig art må

- a) lovbrøtteren tidligere ha begått eller forsøkt å begå et alvorlig lovbrudd som krenket eller utsatte for fare andres liv, helse eller frihet,
- b) det antas å være en nær sammenheng mellom det tidligere og det nå begåtte lovbruddet, og
- c) faren for tilbakefall til et nytt alvorlig lovbrudd som nevnt i bokstav a, være særlig nærliggende.

Ved vurderingen av faren for tilbakefall etter bestemmelsen her skal det legges vekt på det begåtte lovbruddet sammenholdt særlig med lovbrøtterens atferd, sykdomsutvikling og psykiske funksjonsevne.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 63. Vilkår for å idømme tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede i høy grad mv.

På vilkår som nevnt i § 62 kan den som ikke kan straffes etter § 20 bokstav c, idømmes tvungen omsorg.

Tvungen omsorg skal utholdes i en fagenhet innenfor spesialisthelsetjenesten som er innrettet for formålet. Når hensynet til den domfelte tilsier det og sikkerhetshensyn ikke taler imot, kan fagenheten etter nærmere forskrift som Kongen gir, inngå avtale om gjennomføring av omsorgen utenfor fagenheten.

Den domfelte kan holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet. Fagenheten har det overordnede ansvar for gjennomføringen av tvungen omsorg, også når særreaksjonen gjennomføres utenfor fagenheten.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 64. Nærmere regler om gjennomføringen av tvungen omsorg

Ved gjennomføring av dom på tvungen omsorg gjelder følgende bestemmelser i psykisk helsevernloven tilsvarende så langt de passer:

- a) kapittel 1, kapittel 4 med unntak av §§ 4-5 annet ledd, 4-9 og 4-10, og kapittel 6 med forskrifter når særreaksjonen gjennomføres i fagenheten. Bestemmelsen i § 4-4 annet ledd annet punktum gjelder likevel bare i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt av Kongen;
- b) kapittel 1 og kapittel 6 når særreaksjonen gjennomføres utenfor fagenheten.

Kongen kan gi forskrift om at helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 skal gjelde tilsvarende. Kongen kan gi særlige regler om saksbehandlingen.

Kongen gir forskrift med nærmere bestemmelser om gjennomføringen av tvungen omsorg, herunder bestemmelser om hvilke vedtak som kan overprøves etter reglene i tvisteloven kapittel 36.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 17 juni 2005 nr. 90 (ikr. 1 jan 2008 iflg. res. 26 jan 2007 nr. 88) som endret ved lov 26 jan 2007 nr. 3, 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252).

§ 65. Opphør av reaksjonene

Tvungent psykisk helsevern etter § 62 og tvungen omsorg etter § 63 kan bare opprettholdes når vilkåret om gjentakelsesfare i § 62 fortsatt er oppfylt.

Den domfelte, hans nærmeste pårørende og den faglig ansvarlige ved den institusjon som har behandlingsansvaret for den domfelte, kan begjære opphør av reaksjonen. Hvem som er den domfeltes nærmeste pårørende, avgjøres etter pasient- og brukerrettighetsloven § 1-3 første ledd bokstav b. Påtalemyndigheten fremmer saken for tingretten, som treffer avgjørelsen ved dom. Behandlingen av saken skal påskyndes.

Opphør av reaksjonen kan ikke begjæres før 1 år etter at overføringsdommen eller en dom som nekter opphør, er endelig.

Påtalemyndigheten kan til enhver tid beslutte opphør av reaksjonen. Senest 3 år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for tingretten, som avgjør ved dom om reaksjonen skal opprettholdes.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 30 juni 2006 nr. 45 (ikr. 1 jan 2007 iflg. res. 15 des 2006 nr. 1422), 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252).

Kapittel 13. Inndragning

§ 66. Forening av inndragning med straff og andre strafferettslige reaksjoner

Inndragning etter dette kapittel kan ilegges alene eller sammen med straff eller andre strafferettslige reaksjoner.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 67. Inndragning av utbytte

Utbytte av en straffbar handling skal inndras. I stedet for utbyttet kan hele eller deler av utbyttets verdi inndras. Inndragning foretas selv om lovbryteren var utilregnelig, jf. § 20, eller ikke utviste skyld. Ansvar etter bestemmelsen her kan reduseres eller falle bort i den grad inndragning vil være klart urimelig.

Som utbytte regnes også formuesgode som trer istedenfor utbytte, avkastning og andre fordeler av utbytte. Utgifter kommer ikke til fradrag. Kan størrelsen av utbyttet ikke godtgjøres, fastsettes beløpet skjønnsmessig.

Retten – eller påtalemyndigheten i forelegg om inndragning – kan fastsette at inndragningsbeløpet skal reduseres med et beløp som tilsvarer erstatning som lovbrøyteren eller en ansvarlig for skaden har betalt til skadelidte, og som helt eller delvis svarer til utbyttet. Det samme gjelder når lovbrøyteren har oppfylt en forpliktelse som den strafferettslige forfølgning gjelder.

Ved verdiinndragning, jf. første ledd annet punktum, kan det bestemmes at formuesgodet hefter til sikkerhet for inndragningsbeløpet.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 68. Utvidet inndragning

Utvidet inndragning kan foretas når lovbrøyteren finnes skyldig i straffbar handling som etter sin art kan gi betydelig utbytte, og lovbrøyteren har foretatt

- a) en eller flere straffbare handlinger som samlet kan medføre straff av fengsel i 6 år eller mer,
- b) minst én straffbar handling som kan medføre straff av fengsel i 2 år eller mer, og lovbrøyteren de siste 5 år før handlingen ble begått, er ilagt straff for en handling av en slik art at den kan gi betydelig utbytte, eller
- c) forsøk på handling som nevnt i bokstav a eller b.

Forhøyelse av strafferammen etter § 79 bokstav b og c kommer ikke i betraktning.

Ved utvidet inndragning kan alle formuesgoder som tilhører lovbrøyteren, inndras hvis lovbrøyteren ikke sannsynliggjør at formuesgodene er ervervet på lovlig måte. § 67 første ledd annet punktum og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Ved utvidet inndragning overfor lovbrøyteren kan også verdien av alle formuesgoder som tilhører lovbrøyterens nåværende eller tidligere ektefelle, inndras hvis ikke

- a) de er ervervet før ekteskapet ble inngått eller etter at ekteskapet ble oppløst,
- b) de er ervervet minst 5 år før den straffbare handlingen som gir grunnlag for utvidet inndragning, eller
- c) lovbrøyteren sannsynliggjør at formuesgodene er ervervet på annen måte enn ved straffbare handlinger som lovbrøyteren selv har begått.

Når to personer bor fast sammen under ekteskapsliknende forhold, likestilles det med ekteskap.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 69. Inndragning av produktet av, gjenstanden for og redskapet til en straffbar handling

Ting som

- a) er frembrakt ved,
- b) har vært gjenstand for, eller
- c) har vært brukt eller bestemt til bruk ved

en straffbar handling, kan inndras. I stedet for tingen kan hele eller deler av tingens verdi inndras. § 67 første ledd tredje punktum og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Som ting regnes også rettigheter, fordringer og elektronisk lagret informasjon.

Ved avgjørelsen av om inndragning skal foretas, og hvilket omfang inndragningen skal ha, skal det særlig legges vekt på om inndragning er påkrevd av hensyn til en effektiv håndheving av straffebudet, og om den er forholdsmessig. Når forholdsmessigheten vurderes, skal det blant annet legges vekt på andre reaksjoner som ilegges, og konsekvensene for den som inndragningen rettes mot.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 70. Forebyggende inndragning

En ting kan inndras når det på grunn av tingens art og forholdene for øvrig er en nærliggende fare for at den vil bli gjort til gjenstand for eller brukt ved en straffbar handling. Er tingen egnet til bruk ved legemskrenkelser, er det tilstrekkelig at det er fare for slik bruk. Inndragning av en informasjonsbærer, jf. § 76, kan bare foretas når det er fare for uopprettelig skade.

I stedet for å inndra tingen kan det påbys tiltak for å forebygge at tingen blir brukt til lovovertrædelser.

§ 69 annet ledd gjelder tilsvarende.

Inndragning etter første ledd kan foretas uansett hvem som er eier.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 71. Hvem inndragning kan skje overfor

Inndragning av utbytte etter § 67 foretas overfor den utbyttet er tilfalt direkte ved handlingen. Det skal legges til grunn at utbyttet er tilfalt lovbrøteren, med mindre lovbrøteren sannsynliggjør at det er tilfalt en annen.

Utvidet inndragning etter § 68 foretas overfor lovbrøteren.

Inndragning etter § 69 foretas overfor lovbrøteren eller den lovbrøteren handlet på vegne av. Inndragning som nevnt i § 69 første ledd bokstav c eller av beløp som helt eller delvis svarer til dens verdi, kan alternativt foretas overfor en eier som har eller burde ha forstått at tingen skulle brukes ved en straffbar handling.

Inndragning etter § 70 foretas overfor den som besitter eller eier gjenstanden.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 72. Forholdet til erververe

Er utbytte, jf. § 67, eller ting som nevnt i § 69, etter handlingstidspunktet overdratt fra noen som det kan foretas inndragning overfor, kan det overdratte eller verdien av det inndras overfor mottakeren dersom overdragelsen har skjedd som gave eller mottakeren forsto eller burde ha forstått sammenhengen mellom den straffbare handlingen og det overdratte.

Kan det foretas utvidet inndragning etter § 68, og lovbryteren har overdratt et formuesgode til en av sine nærmeste, kan formuesgodet eller verdien av det inndras overfor mottakeren hvis påtalemyndigheten sannsynliggjør at det er ervervet ved at lovbryteren har begått et lovbrudd. Dette gjelder likevel ikke for formuesgoder som ble overdratt mer enn 5 år før den handling som danner grunnlag for inndragningen, ble begått, eller formuesgoder som er mottatt til vanlig underhold fra en som plikter å yte slikt underhold.

Er det ved inndragning overfor lovbryteren regnet med formue som tilhører noen som nevnt i § 68 tredje ledd, og som innfrir sitt ansvar etter paragrafen her, reduseres lovbryterens ansvar tilsvarende. Har lovbryteren innfridd sitt ansvar etter § 68 annet ledd, fører ytterligere innfrielse fra lovbryteren til at mottakerens ansvar reduseres tilsvarende.

Annet ledd gjelder tilsvarende ved overdragelse til et foretak dersom lovbryteren

- a) alene eller sammen med noen som er nevnt i annet ledd, eier en vesentlig del av foretaket,
- b) oppebærer en betydelig del av foretakets inntekt, eller
- c) i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse over det.

Tilsvarende gjelder for rettighet som etter handlingstidspunktet er stiftet i tingen av noen som det kan foretas inndragning overfor når rettigheten ikke er stiftet ved utleggspant, arrest eller legalpant.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 73. Forholdet til rettighetshavere

En rettighet som er rettsgyldig sikret i et formuesgode som inndras, kan helt eller delvis besluttes bortfalt overfor en rettighetshaver

- a) som selv har foretatt den straffbare handlingen,
- b) som lovbryteren har handlet på vegne av, eller
- c) som da rettigheten ble rettsgyldig sikret på annen måte enn ved utleggspant, arrest eller legalpant, forsto eller burde ha forstått at tingen skulle brukes ved en straffbar handling, eller at den kunne inndras.

§ 67 første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 74. Fellesregler om inndragning av utbytte og ting som ikke tilhører lovbyteren

Kreves inndragning av beslaglagt utbytte, jf. §§ 67 og 68, eller ting, jf. §§ 69 og 70, som ikke tilhører lovbyteren, reises kravet mot eieren eller rettighetshaveren. Det samme gjelder når det kreves inndragning av verdien av ting som er beslaglagt, eller som mot sikkerhetsstillelse er fritatt for beslag.

Er eieren eller rettighetshaveren ukjent eller uten kjent oppholdssted i Norge, kan inndragning foretas i sak mot lovbyteren eller den som var besitter ved beslaget, såfremt det finnes rimelig av hensyn til eieren. Det samme gjelder når det kreves inndragning av verdien av en ting som er beslaglagt, eller som mot sikkerhetsstillelse er fritatt for beslag. Eieren skal så vidt mulig gis varsel om saken.

Har verken lovbyteren eller besitteren kjent oppholdssted i Norge, kan tingretten beslutte inndragning på de vilkår som er nevnt i annet ledd, uten at noen er gjort til saksøkt.

Disse regler gjelder tilsvarende ved inndragning av rettigheter etter § 72 femte ledd og § 73.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 75. Hvem inndragning kan skje til fordel for

Inndragning skjer til fordel for statskassen når ikke annet er bestemt.

I dommen eller ved en senere kjennelse av den tingretten som avgjorde spørsmålet om inndragning, kan retten bestemme at det inndratte skal anvendes til dekning av erstatningskrav fra den skadelidte.

Departementet kan bestemme at det inndratte skal deles mellom den norske stat og en eller flere andre stater. Ved avgjørelsen skal det blant annet legges vekt på hvilke utgifter som har påløpt i statene, og i hvilke land skadevirkninger har oppstått og utbytte er oppnådd. Deling etter leddet her kan ikke føre til at dekning av den skadelidtes erstatningskrav etter annet ledd reduseres.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 76. Særregler for inndragning av en informasjonsbærer

Med informasjonsbærer menes i denne bestemmelse trykt skrift eller annet som formidler en skriftlig, visuell, auditiv eller elektronisk lagret informasjon.

Ved inndragning av en informasjonsbærer skal det angis hvilke deler av innholdet som begrunner inndragningen. Den som må tåle inndragningen, kan mot å dekke utgiftene kreve å få en kopi av den del av innholdet som ikke omfattes av inndragningen.

Dersom lovbyteren ikke er rettighetshaver til en informasjonsbærer på et datasystem som kreves inndratt, rettes kravet mot tilbyderen av datasystemet. Tilbyderen kan pålegges å stenge lovbyterens tilgang til informasjonsbæreren og slette innhold som tilhører lovbyteren. Er

lovbryteren rettighetshaver til informasjonsbæreren, kan tilbyderen pålegges å stenge tilgangen til informasjonsbæreren og slette innholdet.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 14. Fellesregler for reaksjonsfastsettelsen

§ 77. Skjerpene omstendigheter

Ved straffutmålingen skal det i skjerpene retning især tas i betraktning at lovbruddet:

- a) er begått med midler eller metoder som er særlig farlige eller har stort skadepotensial,
- b) har satt menneskers liv eller helse i fare eller voldt velferdstap,
- c) er tilsiktet et vesentlig mer alvorlig resultat eller det lett kunne ha blitt følgen,
- d) er begått på en særlig hensynsløs måte,
- e) er ledd i en planlagt eller organisert virksomhet,
- f) er begått av flere i fellesskap,
- g) er forøvet ved at lovbryteren har utnyttet eller forledet unge personer, personer i en meget vanskelig livssituasjon, som er psykisk utviklingshemmet eller står i et avhengighetsforhold til lovbrøteren,
- h) har rammet personer som er forsvarsløse eller særlig utsatt for lovbrudd,
- i) har sin bakgrunn i andres religion eller livssyn, hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, homofile orientering, funksjonsevne eller andre forhold som støter an mot grupper med et særskilt behov for vern,
- j) er begått i offentlig tjeneste eller er forøvet ved brudd på en særlig tillit,
- k) er begått av noen som tidligere er ilagt en strafferettslig reaksjon for liknende handlinger eller andre handlinger som er av betydning for saken,
- l) er begått i nærvær av barn under 15 år.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 7 mars 2008 nr. 4, 19 juni 2009 nr. 74.

§ 78. Formildende omstendigheter

Ved straffutmålingen skal det i formildende retning især tas i betraktning at:

- a) det foreligger en situasjon eller tilstand som nevnt i § 80 bokstav b, c, d, e, i eller j,

- b) lovbyteren har forebygget, gjenopprettet eller begrenset skaden eller velferdstapet voldt ved lovbruddet, eller søkt å gjøre det,
- c) lovbruddet i betydelig grad er foranlediget av den skadelidtes forhold,
- d) lovbyteren på handlingstidspunktet har redusert evne til realistisk å vurdere sitt forhold til omverdenen på grunn av psykisk lidelse, psykisk utviklingshemming, bevissthetsforstyrrelse som ikke er en følge av selvforskyldt rus, eller en sterk sinnsbevegelse,
- e) det har gått lang tid siden lovbruddet, eller saksbehandlingen har tatt lengre tid enn rimelig ut fra lovbruddets art, uten at lovbyteren kan lastes for dette,
- f) lovbyteren har avgitt en uforbeholden tilståelse, eller i vesentlig grad bidratt til oppklaring av andre lovbrudd,
- g) lovbyteren selv er hardt rammet av lovbruddet, eller straffreaksjonen vil bli en sterk belastning på grunn av høy alder, sykdom eller andre omstendigheter,
- h) det er gode utsikter til rehabilitering,
- i) lovbyteren var under 18 år på handlingstidspunktet.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lover 7 mars 2008 nr. 4, 19 juni 2009 nr. 74, 20 jan 2012 nr. 6 (i kr. 20 jan 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 41).

§ 79. Fastsetting av straff ut over lengstestrafen (flere lovbrudd, gjentakelse, organisert kriminalitet)

Foreligger en eller flere av situasjonene i bokstav a til c, kan fengselsstraffen forhøyes inntil det dobbelte, men ikke i noe tilfelle med mer enn 6 år og aldri ut over 21 år, og for personer som var under 18 år på handlingstidspunktet, ikke ut over 15 år:

- a) når en lovbyter ved én eller flere handlinger har begått flere lovbrudd, og det skal idømmes en felles straff. Forhøyelse av fengselsstraffen regnes av lengstestrafen i det strengeste straffebudet. Straffen etter denne bokstav kan aldri bli lenger enn summen av lengstestrafene. Forhøyelse av lengstestrafen etter denne bokstav får bare betydning i forhold til lovbestemmelser som har bestemt at den forhøyde lengstestraft skal tillegges rettslig virkning.
- b) når en tidligere domfelt person på ny har begått en straffbar handling av samme art som han tidligere er dømt for her i riket eller i utlandet, hvis ikke straffebudet selv bestemmer noe annet. Forhøyelse av lengstestrafen etter denne bokstav får bare betydning i forhold til lovbestemmelser som har bestemt at den forhøyde lengstestrafen skal tillegges rettslig virkning.

Første ledd i denne bokstav gjelder bare når den domfelte hadde fylt 18 år på tidspunktet for den tidligere straffbare handlingen, og har begått den nye handlingen etter at straffen for den tidligere handlingen helt eller delvis er fullbyrdet. Har den nye straffbare handlingen en strafferamme på mer enn 1 år, gjelder første ledd ikke hvis den nye handlingen er begått senere enn 6 år etter at fullbyrdelsen av den tidligere straffen er avsluttet, når ikke annet er bestemt. Har den

nye straffbare handlingen en strafferamme på 1 år eller mindre, kan det ikke ha gått mer enn 2 år fra fullbyrdingen er avsluttet.

c) når en straffbar handling er utøvet som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe.

Med organisert kriminell gruppe menes en organisert gruppe på tre eller flere personer som har som et hovedformål å begå en handling som kan straffes med fengsel i minst 3 år, eller hvor en vesentlig del av virksomheten består i å begå slike handlinger.

Forhøyelse av lengstestrafen etter bestemmelsen her får anvendelse i forhold til lovbestemmelser som tillegger strafferammen rettslig virkning, når ikke annet er bestemt.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 80. Fastsetting av straff under minstestrafen eller til en mildere straffart

Straffen kan settes under minstestrafen i straffebudet eller til en mildere straffart når lovbrysteren

a)

1. uten å vite at han er mistenkt i vesentlig grad har forebygget eller gjenopprettet skaden ved lovbruddet, eller

2. har avlagt en uforbeholden tilståelse,

b) dømmes for forsøk,

c)

1. har handlet på grunn av avhengighetsforhold til en annen deltaker, eller

2. har deltatt bare i liten grad,

d) har overskredet grensene for

1. nødrett (jf. § 17),

2. nødverge (jf. § 18), eller

3. selvtakt (jf. § 19),

e) har handlet i berettiget harme, under tvang eller under overhengende fare,

f) på handlingstidspunktet har en alvorlig psykisk lidelse med en betydelig svekket evne til realistisk å vurdere sitt forhold til omverdenen, men ikke er psykotisk,

g) på handlingstidspunktet er psykisk utviklingshemmet i lettere grad,

- h) på handlingstidspunktet har en noe mindre sterk bevissthetsforstyrrelse enn den som fritar for straff etter § 20 bokstav d. Er bevissthetsforstyrrelsen en følge av selvforskyldt rus, gjelder dette likevel bare når særdeles formildende omstendigheter tilsier det,
- i) på handlingstidspunktet er under 18 år, eller
- j) har handlet i uaktsom rettsuvitenhet ved overtredelser av straffebud som krever forsett eller grov uaktsomhet.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 81. Forhold som kan føre til straffritak

Retten kan frifinne den som

- a) uten å vite at han er mistenkt, i vesentlig grad har forebygget eller gjenopprettet skaden ved et lovbrudd som kan straffes med bot, eller
- b) har overskredet grensene for
 1. nødrett (jf. § 17),
 2. nødverge (jf. § 18), eller
 3. selvtekt (jf. § 19),

og særlige grunner tilsier frifinnelse.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 82. Etterskuddsdom

Ved domfellelse for forhold begått før dommen i en annen sak avsies det tilleggsdom for disse forholdene når alle forholdene kunne vært pådømt samtidig. § 31 annet ledd og tredje ledd annet og tredje punktum gjelder ikke.

Ved straffutmålingen gjelder § 79 tilsvarende. Det skal tas hensyn til hva en passende straff ville vært ved samtidig pådømmelse, og den samlede straffen må ikke være strengere enn om alle forholdene hadde vært pådømt samtidig.

Ved domfellelse for forhold begått dels før og dels etter dommen i en annen sak avsies det i alminnelighet fellesdom for alle forholdene. Annet ledd annet punktum gjelder tilsvarende for de forholdene som ble begått forut for den første dommen.

Når det er grunn til det, kan det også ellers avsies fellesdom. Annet ledd gjelder tilsvarende.

Avsies det fellesdom som omfatter en tidligere dom på straff som er helt eller delvis fullbyrdet, gis det fradrag for utholdt straff.

Det skal gå frem av dommen om den er en tilleggsdom eller en fellesdom.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 83. Varetektsfradrag

Den tiden den siktede har vært berøvet friheten i anledning av saken, kommer til fradrag i straffen etter reglene i denne paragraf. Dette gjelder også frihetsberøvelse i utlandet eller i anledning av forhold i saken som den siktede frifinnes for, eller som er henlagt.

Det gis 1 dag fradrag for antallet påbegynte døgn frihetsberøvelsen har vart utover 4 timer regnet fra tidspunktet for pågripelsen. Ved frihetsberøvelse i fullstendig isolasjon utover 4 timer skal det gis ytterligere fradrag som svarer til 1 dag for hvert påbegynte tidsrom av 2 døgn som den dømte har vært underlagt fullstendig isolasjon. Varetektsfradraget fastsettes i dommen eller i forelegget. Selv om frihetsberøvelsen har vart noe kortere enn den fastsatte straffen, kan straffen anses utholdt i sin helhet.

Ved idømming av delvis betinget fengselsstraff gis varetektsfradraget først i den ubetingede delen av straffen.

Ved idømming av fengselsstraff og bot gis varetektsfradraget først i fengselsstraffen.

Ved idømming av forvaring gis varetektsfradraget fullt ut både i minstetiden og i tidsrammen.

Ved ilegging av bot gis varetektsfradraget i den subsidiære fengselsstraffen samtidig som boten reduseres forholdsmessig.

Ved idømming av samfunnsstraff gis varetektsfradraget i den subsidiære fengselsstraffen samtidig som antallet timer samfunnsstraff og gjennomføringstiden reduseres forholdsmessig. Er samfunnsstraff idømt sammen med ubetinget fengselsstraff, gjøres fradraget først i fengselsstraffen.

Ved straffutmålingsutsettelse skal det i dommen anmerkes hvorvidt den siktede har vært undergitt frihetsberøvelse i anledning av saken og eventuelt hvor lenge.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 84. Fradrag for fullbyrdet strafferettslig reaksjon ilagt i utlandet

Fullbyrdet strafferettslig reaksjon ilagt i utlandet for en handling som også blir pådømt i Norge, skal så vidt mulig trekkes fra i den norske dommen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Kapittel 15. Foreldelse mv.

§ 85. Opphør av straffansvar ved foreldelse

En handling kan ikke straffes når foreldelse er inntrådt etter §§ 86 til 89.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 86. Foreldelsesfristen

Fristen for foreldelse av straffansvar er

- a) 2 år når den høyeste lovbestemte straffen er bot eller fengsel inntil 1 år,
- b) 5 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 3 år,
- c) 10 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 10 år,
- d) 15 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 15 år,
- e) 25 år når den høyeste lovbestemte straffen er fengsel inntil 21 år.

Ved beregningen av fristen er det uten betydning at en annen straff kan idømmes ved siden av bot eller fengselsstraff.

Har noen i samme handling begått flere lovbrudd som etter første ledd skulle foreldes til forskjellig tid, gjelder den lengste fristen for alle lovbruddene.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 87. Utgangspunktet for foreldelsesfristen

Fristen for foreldelse av straffansvar regnes fra den dag det straffbare forholdet opphørte. Ved overtredelse av §§ 257, 284, 299 og 302 skal fristen likevel regnes fra den dag den fornærmede fyller 18 år.

Når straffbarheten avhenger eller påvirkes av en inntrådt virkning, regnes fristen først fra den dag virkningen inntrådte.

Er den straffbare handlingen forøvd på et norsk skip utenfor riket, regnes fristen fra den dag skipet kom til norsk havn. Utgangspunktet for fristen kan likevel ikke forskyves med mer enn 1 år etter dette leddet.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 88. Avbrytelse av foreldelsesfristen

Fristen etter § 86 avbrytes ved at den mistenkte får stilling som siktet, jf. straffeprosessloven § 82. Skjer siktelsen ved utferdigelse av utenrettslig erklæring eller av forelegg, avbrytes fristen når den siktede meddeles siktelsen. For slik meddelelse gjelder domstolloven § 146 annet ledd tilsvarende.

Fristavbrytelsen taper sin virkning når forfølgningen innstilles uten at beslutningen omgjøres av overordnet påtalemyndighet innen fristen i straffeprosessloven § 75 annet ledd. Det samme gjelder når forfølgningen blir stanset på ubestemt tid. Ved beregningen av om foreldelse er inntrådt, skal forfølgningstiden regnes med. Dette gjelder likevel ikke dersom forfølgningen er stanset fordi den siktede har unndratt seg forfølgningen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 89. Foreldelse av straffansvar for foretak

Fristen for foreldelse av straffansvaret for foretak beregnes ut fra strafferammen for enkeltpersoner i det straffebud som er overtrådt.

Avbrytes fristen overfor noen som har handlet på vegne av et foretak, gjelder avbrytelsen også overfor foretaket.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 90. Suspensjon av foreldelse under konkurs og gjeldsforhandling

Foreldelsesfristen for overtredelse av §§ 392 til 394 og kapittel 31 om kreditorvern løper ikke under konkurs eller gjeldsforhandling etter loven. Fristen kan likevel ikke forlenges med mer enn 5 år etter denne paragraf.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 91. Straffansvar som ikke foreldes

Straffansvaret for folkemord, forbrytelser mot menneskeheten, krigsforbrytelser og terrorhandlinger foreldes ikke dersom handlingene kan straffes med fengsel i 15 år eller mer.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 7 mars 2008 nr. 4.

§ 92. Foreldelsesfristen for inndragningsansvar

For foreldelse av inndragningsansvar gjelder foreldelsesfristene i § 86, men fristen skal ikke være kortere enn 5 år. For inndragning etter §§ 67 og 68 skal fristen ikke være kortere enn 10 år.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 93. Foreldelsesfristen for idømt frihetsstraff og samfunnsstraff

Idømt fengselsstraff faller bort ved foreldelse etter følgende frister:

- a) 5 år for fengsel inntil 1 år,
- b) 10 år for fengsel i mer enn 1 år og inntil 4 år,
- c) 15 år for fengsel i mer enn 4 år og inntil 8 år,
- d) 20 år for fengsel i mer enn 8 år og inntil 20 år,
- e) 30 år for fengsel i mer enn 20 år.

Er fullbyrding av fengselsstraff delvis utsatt etter § 34 første ledd første punktum, regnes fristen særskilt for den betingede og den ubetingede delen av straffen.

Idømt forvaring foreldes etter reglene i første ledd på grunnlag av den fastsatte lengstetiden som forvaringen ikke må overstige, jf. § 43 første ledd første og annet punktum.

Idømt samfunnsstraff foreldes etter reglene i første ledd på grunnlag av den subsidiære fengselsstraffen som er fastsatt, jf. § 49 første ledd bokstav b.

Ved løslatelse på prøve fra frihetsstraff beregnes fristen for reststraffen på grunnlag av den gjenstående straffetiden. Tilsvarende gjelder når fullbyrdingen avbrytes på annen måte og ved avbrutt samfunnsstraff.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 94. Utgangspunktet for foreldelsesfristen etter § 93

Foreldelsesfristen for idømt frihetsstraff regnes fra den dag dommen er endelig.

Det løper ingen foreldelsesfrist så lenge fullbyrdingen ikke kan settes i verk fordi den domfelte utholder annen frihetsberøvelse i medhold av dom eller samfunnsstraff.

Er det truffet avgjørelse om gjeninnsetting på reststraff etter en prøveløslatelse, regnes foreldelsesfristen for reststraffen fra den dag avgjørelsen om gjeninnsetting er endelig. Avbrytes fullbyrdingen på annen måte enn ved prøveløslatelse, regnes fristen fra avbrytelsen.

Foreldelsesfristen for samfunnsstraff regnes fra den dag dommen er endelig. Annet ledd og tredje ledd annet punktum gjelder tilsvarende. Det samme gjelder § 97 tredje ledd.

Er det ved betinget dom eller benådning gitt utsettelse med fullbyrdingen av straffen, løper ingen foreldelsesfrist i prøvetiden.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 95. Avbrytelse av foreldelsesfristen etter § 93

Fristen etter § 93 avbrytes ved at fullbyrding av straffen blir påbegynt, eller ved at den domfelte blir pågrepet for å sikre fullbyrdingen.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 96. Idømt straff som ikke foreldes

Idømt straff for folkemord, forbrytelser mot menneskeheten, krigsforbrytelser og terrorhandlinger foreldes ikke dersom handlingene kan straffes med fengsel i 15 år eller mer.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Endret ved lov 7 mars 2008 nr. 4.

§ 97. Foreldelse av ilagt bot

Ilagt bot faller bort 10 år etter at forelegget eller dommen ble endelig.

Foreldelse av boten er uten betydning for utleggspant, utleggstrekk eller annen sikkerhet som er stiftet innen fristens utløp.

Fengselsstraff idømt etter § 55 faller bort når ikke fullbyrding av straffen er påbegynt innen 5 år etter at dommen er endelig. Det løper ingen foreldelsesfrist så lenge fullbyrdingen ikke kan settes i verk fordi den domfelte utholder annen frihetsberøvelse i medhold av dom eller samfunnsstraff.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 98. Foreldelse av idømt særreaksjon for utilregnelige

Idømt særreaksjon for utilregnelige, jf. §§ 62 og 63, faller bort ved foreldelse etter 20 år. Reglene i §§ 94 og 95 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 99. Foreldelse av ilagt inndragning

Ilagt inndragning faller bort 5 år etter at forelegget eller dommen ble endelig. For inndragning av utbytte, herunder inndragning etter § 68, er fristen likevel 10 år.

Foreldelse av inndragningen er uten betydning for utleggspant, utleggstrekk eller annen sikkerhet som er stiftet innen fristens utløp.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

§ 100. Bortfall av straff- og inndragningsansvar mv. ved den skyldiges eller ansvarliges død

Straffansvar faller bort ved den skyldiges død.

Inndragningsansvar faller bort ved den ansvarliges død. Gjelder det inndragning av utbytte, herunder inndragning etter § 68 og § 72 annet ledd, kan sak likevel fremmes, og ilagt inndragning kan fullbyrdes dersom det blir besluttet ved kjennelse av den retten som har pådømt saken i første instans, eller av den tingrett som saken hører under etter straffeprosessloven § 12 når inndragningen er vedtatt ved forelegg. Retten kan beslutte inndragning av et beløp istedenfor en ting.

Ikke ikr., men gjelder for forbrytelsene i kapittel 16, se § 411.

Annen del. De straffbare handlingene

Overskriften endret ved lov 7 mars 2008 nr. 4.

Kapittel 16. Folkemord, forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelse

Kapitlet tilføyd ved lov 7 mars 2008 nr. 4, og satt ikr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 101. Folkemord

For folkemord straffes den som i hensikt helt eller delvis å ødelegge en nasjonal, etnisk, rasemessig eller religiøs gruppe

- a) dreper ett eller flere medlemmer av gruppen,
- b) forårsaker betydelig skade på kropp eller helse til ett eller flere medlemmer av gruppen,
- c) utsetter ett eller flere medlemmer av gruppen for levevilkår som tar sikte på å fysisk ødelegge gruppen, helt eller delvis,
- d) iverksetter tiltak overfor ett eller flere medlemmer av gruppen som tar sikte på å forhindre fødsler innenfor gruppen, eller
- e) med makt overfører ett eller flere barn fra gruppen til en annen gruppe.

Til straff for medvirkning er forsett om hovedforøverens ødeleggelseshensikt tilstrekkelig.

Straffen for folkemord er fengsel inntil 30 år.

lkr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 102. Forbrytelse mot menneskeheten

For forbrytelse mot menneskeheten straffes den som, som ledd i et utbredt eller systematisk angrep rettet mot en sivilbefolkning,

- a) dreper en person,
- b) utrydder en befolkning helt eller delvis, herunder utsetter den eller deler av den for levekår som tar sikte på å utrydde befolkningen helt eller delvis,
- c) gjør en person til slave,
- d) deporterer eller tvangsflytter en befolkning i strid med folkeretten,
- e) fengsler eller på annen alvorlig måte berøver en person friheten i strid med grunnleggende folkerettslige regler,
- f) torturerer en person i vedkommendes varetekt eller kontroll ved å forårsake alvorlig psykisk eller fysisk smerte,
- g) utsetter en person for voldtekt, seksuelt slaveri eller tvungen prostitusjon, tvungent svangerskap, tvangssterilisering eller annen tilsvarende grov seksuell vold,
- h) utsetter en identifiserbar gruppe for forfølgelse ved å berøve ett eller flere medlemmer av gruppen grunnleggende menneskerettigheter på politisk, rasemessig, nasjonalt, etnisk, kulturelt, religiøst, kjønnsbasert eller annet folkerettsstridig grunnlag,

- i) på vegne av, eller med samtykke, støtte eller tillatelse av en stat eller en politisk organisasjon bidrar til at en person forsvinner ufrivillig, med det forsett å unndra vedkommende fra lovens beskyttelse for et lengre tidsrom,
- j) innenfor rammen av et institusjonalisert regime basert på én rasemessig gruppes systematiske undertrykking og dominans over en eller flere andre rasemessige grupper begår en apartheidforbrytelse ved å foreta umenneskelige handlinger av samme eller liknende art som de som er omfattet av paragrafen her i den hensikt å opprettholde regimet, eller
- k) begår en annen umenneskelig handling av liknende art som forårsaker store lidelser eller alvorlig skade på kropp eller helse.

Straffen for forbrytelse mot menneskeheten er fengsel inntil 30 år.

lkr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 103. Krigsforbrytelse mot person

For krigsforbrytelse straffes den som i forbindelse med en væpnet konflikt

- a) dreper en beskyttet person,
- b) påfører en beskyttet person stor lidelse eller betydelig skade på kropp eller helse, særlig ved tortur eller annen grusom eller umenneskelig behandling,
- c) gjør en beskyttet person til slave,
- d) utsetter en beskyttet person for voldtekt, seksuelt slaveri, tvungen prostitusjon, tvungent svangerskap, tvungen sterilisering eller annen tilsvarende grov seksuell vold,
- e) tar en beskyttet person som gissel,
- f) utskriver eller verver barn under 18 år til væpnede styrker eller bruker dem aktivt til å delta i fiendtlighetene,
- g) utsetter en beskyttet person for et medisinsk eller vitenskapelig eksperiment som ikke skjer i personens interesse og som medfører alvorlig fare for personens liv eller helse,
- h) i strid med folkeretten deporterer eller tvangsflytter en beskyttet person fra et område hvor personen lovlig oppholder seg eller ulovlig sperrer inne en beskyttet person,
- i) ilegger eller iverksetter en straff mot en beskyttet person uten at personen først har fått en rettfærdig rettergang i samsvar med folkeretten,
- j) grovt krenker en beskyttet persons verdighet ved ydmykende eller nedverdiggende behandling, eller
- k) skader en stridende som har overgitt seg eller er kampudyktig.

Ved internasjonal væpnet konflikt straffes også den som

- a) overfører en del av sin egen sivilbefolkning til et okkupert område,
- b) tvinger en av motpartens borgere til å delta i stridshandlinger mot eget land, eller
- c) tvinger en beskyttet person til å tjenestegjøre i en fiendtlig makts væpnede styrker.

En beskyttet person er en person som ikke, eller ikke lenger, tar aktiv del i fiendtlighetene, eller som for øvrig er beskyttet etter folkeretten.

Straffen for krigsforbrytelse mot person er fengsel inntil 15 år, men inntil 30 år i de tilfellene som er nevnt i første ledd bokstav a til e eller for øvrig hvis forbrytelsen er grov. Ved avgjørelsen av om forbrytelsen er grov, skal det blant annet legges vekt på dens skadepotensial og skadevirkninger, og på om den er begått som ledd i en plan eller målsetting om eller som ledd i en omfattende utøvelse av slike forbrytelser.

lkr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 104. Krigsforbrytelse mot eiendom og sivile rettigheter

For krigsforbrytelse dømmes den som i forbindelse med en væpnet konflikt

- a) plyndrer,
- b) i stor målestokk ødelegger, beslaglegger eller konfiskerer eiendom uten at det er strengt nødvendig av hensyn til krigføringen, eller
- c) erklærer motpartens borgeres sivile rettigheter, eller deres mulighet for å få disse prøvd for domstolene, opphevet eller midlertidig satt ut av kraft.

Krigsforbrytelse mot eiendom eller sivile rettigheter straffes med fengsel inntil 10 år, men inntil 30 år når forbrytelsen er grov, jf. § 103 fjerde ledd annet punktum.

lkr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 105. Krigsforbrytelse mot humanitære innsatser eller kjennemerker

For krigsforbrytelse straffes den som i forbindelse med en væpnet konflikt

- a) retter et angrep mot personell, anlegg, materiell, enheter eller kjøretøy som er involvert i humanitært hjelpearbeid eller fredsbevarende operasjoner i samsvar med FN-pakten, så langt disse har krav på folkerettslig beskyttelse for sivile personer eller eiendom,
- b) retter et angrep mot personell, bygninger, materiell, sanitetsenheter eller transportere som etter folkeretten har rett til å benytte et av Genèvekonvensjonenes og tilleggsprotokollenes særskilt beskyttede kjennemerker eller en annen identifikasjonsmetode som viser at de er beskyttet etter Genèvekonvensjonene, eller

c) misbruker parlamentærflagg, fiendens eller De forente nasjoners flagg, militære kjennetegn eller uniformer eller misbruker de særskilt beskyttede kjennemerker som nevnt i bokstav b, slik at noen dør eller påføres betydelig skade.

Straff for krigsforbrytelse mot humanitære innsatser eller kjennemerker er fengsel inntil 10 år, men inntil 30 år i de tilfellene som er nevnt i bokstav c og for øvrig når forbrytelsen er grov, jf. § 103 fjerde ledd annet punktum.

lkr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 106. Krigsforbrytelse gjennom anvendelse av forbudte stridsmetoder

For krigsforbrytelse straffes den som i forbindelse med en væpnet konflikt

- a) retter et angrep mot sivilbefolkningen som sådan eller sivile enkeltpersoner som ikke deltar i fiendtlighetene,
- b) benytter utsulting av sivile som stridsmetode ved å frata, unndra eller nekte dem tilgang til mat eller gjenstander som er uunnværlige for at de skal overleve, eller i strid med folkeretten forhindrer hjelpeforsyninger,
- c) iverksetter et angrep med kunnskap om at et slikt angrep vil forårsake tap av sivile personers liv, skade på sivile personer, skade på sivile gjenstander eller skade på naturmiljøet, som vil være for omfattende i forhold til den forventede konkrete og umiddelbare samlede militære fordel,
- d) anvender en beskyttet persons tilstedeværelse for å oppnå at visse steder, områder eller væpnede styrker ikke kan gjøres til gjenstand for militære operasjoner,
- e) retter et angrep mot byer, steder, bosettinger eller bygninger som ikke forsvares og som ikke utgjør militære mål, eller mot demilitariserte soner,
- f) retter et angrep mot bygninger som er viet til religion, utdanning, kunst, vitenskap eller velgjørende formål, mot historiske minnesmerker, kulturminner, sykehus og samlingssteder for syke og sårede eller mot annen sivil gjenstand som ikke utgjør militære mål,
- g) ved å forlede noen til å tro at de har rett til beskyttelse eller plikt til å gi beskyttelse i henhold til folkeretten og med den hensikt å svikte denne tilliten, dreper eller sårer noen som tilhører motpartens borgere eller væpnede styrker, eller
- h) erklærer eller truer med at det ikke vil bli vist nåde.

Straffen for krigsforbrytelse ved anvendelse av forbudte stridsmetoder er fengsel inntil 15 år, men inntil 30 år der forbrytelsen omfatter forsettlig drap av en sivil eller annen beskyttet person eller for øvrig hvis forbrytelsen er grov, jf. § 103 fjerde ledd annet punktum.

lkr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 107. Krigsforbrytelse gjennom anvendelse av forbudte stridsmidler

For krigsforbrytelse straffes den som i forbindelse med en væpnet konflikt

- a) bruker gift eller giftige våpen,
- b) bruker biologiske eller kjemiske våpen,
- c) bruker kuler som lett utvider seg eller blir flate i den menneskelige kroppen, eller
- d) bruker et annet stridsmiddel som er i strid med folkeretten.

Straffen for krigsforbrytelse ved anvendelse av forbudte stridsmidler er fengsel inntil 15 år, men inntil 30 år der forbrytelsen omfatter forsettlig drap av en sivil eller annen beskyttet person eller for øvrig hvis forbrytelsen er grov, jf. § 103 fjerde ledd annet punktum.

Ikr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 108. Forbund om og tilskynding til folkemord, forbrytelse mot menneskeheten og krigsforbrytelse

Med fengsel inntil 10 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå lovbrudd som nevnt i §§ 101 til 107. Det samme gjelder den som direkte og offentlig tilskynder noen til å begå et slikt lovbrudd.

Ikr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 109. Overordnedes ansvar

For krenkelse av overordnedes ansvar straffes en militær eller sivil leder eller en som faktisk opptre som det, dersom personer under vedkommendes effektive myndighet og kontroll begår en forbrytelse som nevnt i §§ 101 til 107, når forbrytelsen er et resultat av at lederen ikke har utøvd forsvarlig kontroll over dem, og lederen

- a) visste eller burde ha visst at de underordnede hadde påbegynt en slik forbrytelse eller at den var umiddelbart forestående, og
- b) unnlot å iverksette nødvendige og rimelige tiltak som sto i vedkommendes makt for å hindre eller stanse forbrytelsen, eller å rapportere forholdet til en kompetent myndighet for strafforfølgning.

Straffen er fengsel inntil 10 år, men inntil 30 år der forbrytelsen er grov. Ved vurderingen av om forbrytelsen er grov, skal det legges vekt på hvor alvorlige og omfattende forbrytelser de underordnede har begått og i hvilken grad den overordnede er å bebreide.

Ikr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 110. Minstestraff

Straff som utmåles etter bestemmelsene i dette kapitlet kan ikke settes under minstestrafen som er bestemt i straffebud som i mangel av kapitell 16 ville ha rammet handlingen det domfelles for.

Ikr. 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

Kapittel 17. Vern av Norges selvstendighet og andre grunnleggende nasjonale interesser

Kapitlet tilføyd ved lov 7 mars 2008 nr. 4 men er ikke i satt kraft.

§ 111. Krenkelse av Norges selvstendighet og fred

Med fengsel inntil 15 år straffes den som ved bruk av makt, trusler eller på annen rettsstridig måte volder fare for at Norge eller en del av Norge

- a) innlemmes i en annen stat,
- b) blir underlagt en fremmed stats herredømme,
- c) eller en stat som Norge er alliert eller i kamfelleskap med, blir påført krig eller fiendtligheter,
- d) påføres vesentlige begrensninger i sin selvbestemmelsesrett, eller
- e) løsrives.

Ikke ikr.

§ 112. Grov krenkelse av Norges selvstendighet og fred

Grov krenkelse av Norges selvstendighet og fred straffes med fengsel inntil 21 år. Ved avgjørelsen av om krenkelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om

- a) den har hatt særlig alvorlige virkninger for Norge,
- b) den er gjennomført ved en organisert væpnet aksjon, under utnyttelse av frykt for inngrep av en fremmed stat, eller ved trussel om dette,
- c) gjerningspersonen er et medlem av regjeringen, Stortinget eller Høyesterett eller tilhører landets øverste sivile eller militære ledelse,
- d) handlingen har medført tap eller fare for tap av menneskeliv.

Ikke ikr.

§ 113. Krenkelse av Norges statsforfatning

Den som ved bruk av makt, trusler eller på annen rettsstridig måte volder fare for at Norges statsforfatning forandres, straffes med fengsel inntil 15 år.

Ikke ikr.

§ 114. Grov krenkelse av Norges statsforfatning

Grov krenkelse av Norges statsforfatning straffes med fengsel inntil 21 år. Ved avgjørelsen av om krenkelsen er grov, skal det særlig legges vekt på forhold som nevnt i § 112 bokstav a til d.

Ikke ikr.

§ 115. Angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet

Med fengsel inntil 10 år straffes den som ved bruk av makt, trusler eller på annen rettsstridig måte volder fare for at Kongen, Regenten, regjeringen, Stortinget, Høyesterett eller Riksretten, eller et medlem av disse institusjonene, hindres eller påvirkes i sin virksomhet.

Ikke ikr.

§ 116. Grovt angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet

Grovt angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet straffes med fengsel inntil 21 år. Ved avgjørelsen av om angrepet er grovt, skal det særlig legges vekt på forhold som nevnt i § 112 bokstav a til d.

Ikke ikr.

§ 117. Inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved bruk av makt, vold eller trusler, eller på annen ulovlig og organisert måte, griper inn i virksomheten til viktige samfunnsinstitusjoner som for eksempel en offentlig myndighet, et politisk parti eller et medieforetak, og derved setter betydelige samfunnsinteresser i fare.

Ikke ikr.

§ 118. Grovt inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner

Grovt inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om inngrepet er grovt, skal det særlig legges vekt på forhold som nevnt i § 112 bokstav a til d.

Ikke ikr.

§ 119. Landssvik

Med fengsel inntil 10 år straffes den som i krig, under okkupasjon eller en internasjonal væpnet konflikt på norsk territorium, eller ved overhengende fare for dette, yter fienden eller okkupasjonsmakten bistand mot Norge eller skader den norske forsvarsevnen.

På samme måte straffes den som skader forsvarsevnen til en stat som Norge er alliert eller i kamfelleskap med.

Ikke ikr.

§ 120. Grovt landssvik

Grovt landssvik straffes med fengsel inntil 21 år. Ved avgjørelsen av om landssviket er grovt, skal det særlig legges vekt på forhold som nevnt i § 112 bokstav a, c og d.

Ikke ikr.

§ 121. Etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som til fordel for en fremmed stat, terrororganisasjon eller uten aktverdig grunn samler inn eller setter seg i besittelse av en hemmelig opplysning som, om den blir kjent for en slik stat, terrororganisasjon eller for øvrig avsløres, kan skade grunnleggende nasjonale interesser som gjelder

- a) forsvars-, sikkerhets- og beredskapsmessige forhold,
- b) de øverste statsorganenes virksomhet, sikkerhet eller handlefrihet,
- c) forholdet til andre stater,
- d) sikkerhetsopplegg for fremmede staters representasjon og ved større nasjonale og internasjonale arrangementer,
- e) samfunnets infrastruktur, så som mat-, vann- og energiforsyning, samferdsel og telekommunikasjon, helseberedskap eller bank- og pengevesen, eller
- f) norske naturressurser.

Ikke ikr.

§ 122. Grov etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter

Grov etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om etterretningsvirksomheten er grov, skal det særlig legges vekt på om

- a) gjerningspersonen er et medlem av regjeringen, Stortinget eller Høyesterett eller tilhører landets øverste sivile eller militære ledelse,
- b) gjerningspersonen hadde til hensikt å avsløre opplysningen til en fremmed stat eller terrororganisasjon,
- c) en avsløring ville ha voldt betydelig skade.

Ikke ikr.

§ 123. Avsløring av statshemmeligheter

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som uten aktverdig grunn offentliggjør, overleverer eller på annen måte avslører en hemmelig opplysning som kan skade grunnleggende nasjonale interesser som nevnt i § 121. Den som avslører en slik opplysning til en fremmed stat eller terrororganisasjon, anses ikke for å ha en aktverdig grunn.

Ikke ikr.

§ 124. Grov avsløring av statshemmeligheter

Grov avsløring av en statshemmelighet straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om avsløringen er grov, skal det særlig legges vekt på om

- a) gjerningspersonen er et medlem av regjeringen, Stortinget eller Høyesterett eller tilhører landets øverste sivile eller militære ledelse,
- b) hemmeligheten er betrodd gjerningspersonen i tjeneste eller arbeid,
- c) hemmeligheten er avslørt til en fremmed stat eller en terrororganisasjon,
- d) betydelig skade er voldt.

Ikke ikr.

§ 125. Uaktsom avsløring av statshemmeligheter

Den som uaktsomt avslører en statshemmelighet, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

§ 126. Annen ulovlig etterretning

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som på norsk område til fordel for en fremmed stat eller terrororganisasjon

- a) innsamler opplysninger om personlige forhold, når meddelelse av disse kan volde fare for noens liv, helse, frihet eller eiendom, eller
- b) innsamler opplysninger som kan skade andre staters sikkerhetsinteresser.

Ikke ikr.

§ 127. Forbund om krenkelse av Norges selvstendighet og forfatning mv.

Med fengsel inntil 6 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå lovbrudd som nevnt i §§ 111-120, § 123 eller § 124.

Ikke ikr.

§ 128. Ulovlig militær virksomhet

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som danner en privat organisasjon av militær karakter her i riket, eller deltar i, rekrutterer medlemmer eller yter økonomisk eller annen materiell støtte til en slik organisasjon. På samme måte straffes den som her i riket rekrutterer noen til militær virksomhet for en fremmed stat.

Ikke ikr.

§ 129. Straff for deltakelse mv. i voldelig sammenslutning med politiske mål

Med fengsel inntil 6 år straffes den som danner, deltar i, rekrutterer medlemmer eller yter økonomisk eller annen materiell støtte til en sammenslutning som har til formål ved grovt skadeverk, sabotasje, vold eller tvang eller trusler om dette å begå en handling som nevnt i §§ 111-120 eller på annen måte forstyrre samfunnsordenen eller oppnå innflytelse i offentlige anliggender, når sammenslutningen har tatt skritt for å realisere formålet med ulovlige midler.

Medvirkning straffes ikke.

Ikke ikr.

Kapittel 18. Terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger

Kapitlet tilføyd ved lov 7 mars 2008 nr. 4, men ikke satt i kraft.

§ 131. Terrorhandlinger

En straffbar handling som nevnt i §§ 138 til 141, § 142 første ledd, §§ 143-144, 192, 239, 240, 255, 257, 274, 275 og 355, anses som terrorhandling og straffes med fengsel inntil 21 år dersom den er begått med terrorhensikt som nevnt i annet ledd.

Terrorhensikt foreligger dersom en handling som nevnt i første ledd begås i den hensikt

- a) å forstyrre alvorlig en funksjon av grunnleggende betydning i samfunnet, som for eksempel lovgivende, utøvende eller dømmende myndighet, energiforsyning, sikker forsyning av mat eller vann, bank- og pengevesen eller helseberedskap og smittevern,
- b) å skape alvorlig frykt i en befolkning, eller
- c) urettmessig å tvinge offentlige myndigheter eller en mellomstatlig organisasjon til å gjøre, tåle eller unnlate noe av vesentlig betydning for landet eller organisasjonen, eller for et annet land eller en mellomstatlig organisasjon.

Straffen kan ikke settes under minstestrafen i bestemmelsene som er nevnt i første ledd.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 132. Grove terrorhandlinger

Grov overtredelse av § 131 straffes med fengsel inntil 30 år. Ved avgjørelsen av om terrorhandlingen er grov, skal det særlig legges vekt på om den

- a) har medført tap av flere menneskeliv eller svært omfattende ødeleggelse av eiendom eller miljø, eller særlig nærliggende fare for det,
- b) er utført med særlig skadelige midler,
- c) er begått av en person som i kraft av sin stilling nyter en særlig tillit som kan utnyttes til å gjennomføre en terrorhandling.

Ikke ikr.

§ 133. Terrorforbund

Med fengsel inntil 10 år straffes den som planlegger eller forbereder en terrorhandling ved å inngå forbund med noen om å begå en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 138, 139, 141, 142, 143 eller 144.

Med fengsel inntil 3 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå en straffbar handling som nevnt i §§ 137 eller 140.

Ikke ikr.

§ 134. Terrortrusler

Den som truer med å begå en handling som nevnt i § 131 eller §§ 137 til 144, straffes med fengsel inntil 10 år.

Dersom trusselen leder til en følge som nevnt i § 131 annet ledd, straffes handlingen med fengsel inntil 21 år.

Ikke ikr.

§ 135. Terrorfinansiering

Med fengsel inntil 10 år straffes den som rettsstridig yter, mottar, sender, fremskaffer eller samler inn penger eller andre formuesgoder med hensikt eller viten om at midlene helt eller delvis skal brukes

- a) til å utføre en handling som nevnt i §§ 131, 134 eller §§ 137 til 144,
- b) av en person eller gruppe som har til formål å begå handlinger som nevnt i § 131, § 134 eller §§ 137 til 144, når personen eller gruppen har tatt skritt for å realisere formålet med ulovlige midler,
- c) av et foretak som noen som nevnt i bokstav b eier eller har kontroll over, eller
- d) av et foretak eller en person som handler på vegne av eller på instruks fra noen som nevnt i bokstav b.

På samme måte straffes den som stiller banktjenester eller andre finansielle tjenester til rådighet for personer eller foretak som nevnt i første ledd bokstav b, c eller d.

Ikke ikr.

§ 136. Oppfordring, rekruttering og opplæring til terrorhandlinger

Med fengsel inntil 6 år straffes den som

- a) offentlig oppfordrer noen til å iverksette en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134, 135 eller §§ 137 til 144,
- b) rekrutterer noen til å begå en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134, 135 eller §§ 137 til 144, eller

c) gir opplæring i metoder eller teknikker som er særlig egnet til å utføre eller bidra til utførelsen av en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134, 135 eller §§ 137 til 144, med forsett om at ferdighetene skal brukes til dette.

Ikke ikr.

§ 137. Medvirkning til unndragning fra straff for terrorhandlinger

Med fengsel inntil 6 år straffes den som transporterer, skjuler eller på annen måte medvirker til at noen som har begått en straffbar handling som nevnt i §§ 131, 134, 135 eller §§ 138 til 144, unndrar seg strafforfølgningen eller en idømt straff.

Den som har gitt bistand som nevnt i første ledd til en av sine nærmeste, straffes ikke.

Ikke ikr.

§ 138. Terrorbombing

Med fengsel inntil 21 år straffes den som sender inn, anbringer, avfyrrer eller detonerer et sprenglegeme eller en annen potensielt dødbringende anordning på, i eller mot et offentlig sted, et statlig eller offentlig anlegg, et offentlig infrastrukturanlegg eller et offentlig transportsystem, med forsett om å volde tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 139. Kapring av luftfartøy og skip mv.

Den som ved vold, trusler eller på annen ulovlig måte tiltvinger seg kontroll over et luftfartøy i drift eller et skip eller griper inn i en flygning eller seilas, straffes med fengsel inntil 21 år. På samme måte straffes den som med slike midler tiltvinger seg kontroll over innretninger eller anlegg på kontinentalsokkelen.

Ikke ikr.

§ 140. Forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved vold, materiell ødeleggelse, meddelelse av feilaktig informasjon eller på annen måte forstyrrer den sikre drift av luftfartøy, flyplass, skip eller innretninger eller anlegg på kontinentalsokkelen, og derved volder fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 141. Utslipp av farlig stoff fra skip mv.

Med fengsel inntil 15 år straffes den som volder fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø ved å

- a) føre et skip inn i fremmed eiendom eller for øvrig bruke et skip på en måte som volder slik fare,
- b) bruke mot eller på et skip eller innretninger eller anlegg på kontinentalsokkelen et eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologisk eller kjemisk våpen, eller
- c) slippe ut fra et skip eller innretninger eller anlegg på kontinentalsokkelen et eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologisk eller kjemisk våpen, olje, flytende naturgass eller annet giftig eller farlig stoff.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 142. Ulovlig befatning med farlig materiale mv.

Med fengsel inntil 21 år straffes den som med forsett om derved å volde fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø ulovlig

- a) bruker eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologiske eller kjemiske våpen eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller
- b) bruker eller skader et nukleært anlegg eller forstyrrer driften av et nukleært anlegg slik at det kan oppstå stråling eller utslipp av radioaktivt materiale.

På samme måte straffes den som med forsett om at noen derved skal tvinges til å gjøre, tåle eller unnlate noe, ulovlig

- a) bruker eksplosivt eller radioaktivt materiale, biologiske eller kjemiske våpen eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller
- b) bruker eller skader et nukleært anlegg eller forstyrrer driften av et nukleært anlegg slik at det kan oppstå stråling eller utslipp av radioaktivt materiale.

Med fengsel inntil 15 år straffes den som ulovlig mottar, besitter, sprer, transporterer eller på annen måte har ulovlig befatning med

- a) et eksplosivt eller radioaktivt materiale eller en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, når materialet eller anordningen skal brukes for å tvinge noen til å gjøre, tåle eller unnlate noe eller brukes til en handling som volder fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø, eller
- b) et radioaktivt, biologisk eller kjemisk våpen, eller utstyr eller komponenter spesielt konstruert eller forberedt for fremstilling, bruk, produksjon eller levering av kjernefysisk materiale, når utstyret eller komponentene skal brukes i ulovlig kjernefysisk virksomhet.

Med fengsel inntil 10 år straffes den som

a) ved trusler, vold, tyveri, underslag, bedrageri eller på annen ulovlig måte søker å sette seg i besittelse av radioaktivt materiale, kjemiske eller biologiske våpen, en kjernefysisk eller radioaktiv anordning, eller et nukleært anlegg, eller

b) ulovlig bringer, sender eller forflytter radioaktivt materiale inn i eller ut av en stat.

Ikke ikr.

Endret ved lover 19 juni 2009 nr. 74, 22 juni 2012 nr. 49.

§ 143. Gisseltaking i terrorøyemed

Med fengsel inntil 12 år straffes den som berøver noen friheten og som truer med å drepe eller skade gisselet eller med å fortsette å holde gisselet frihetsberøvet, med forsett om å tvinge en annen til å gjøre, tåle eller unnlate noe.

Ikke ikr.

§ 144. Angrep på en internasjonalt beskyttet person

Med fengsel inntil 21 år straffes den som begår drap på et statsoverhode, en regjeringssjef, en utenriksminister eller en annen internasjonalt beskyttet person når personen befinner seg utenfor sitt hjemland.

Med fengsel inntil 15 år straffes den som berøver en slik person friheten eller skader ham på kroppen, eller begår et voldelig angrep på hans tjenestested, bolig eller transportmiddel, der angrepet volder fare for død eller betydelig skade på kropp.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 19. Vern av offentlig myndighet og tilliten til den

Kapitlet tilføyd ved lov 7 mars 2008 nr. 4, men ikke satt i ktaft.

§ 151. Stemmekjøp og utilbørlig stemmepåvirkning

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved et offentlig valg

- a) ved trussel eller andre ulovlige midler søker å påvirke noens avgivelse av stemme,
- b) ved å gi et gode eller inngå avtale om det søker å oppnå at noen forplikter seg til å stemme på en bestemt måte eller unnlate å stemme,
- c) opptre slik at noen utilsiktet unnlater å stemme, eller stemmer annerledes enn tilsiktet.

Med offentlig valg menes folkeavstemning, valg etter lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre og valg etter lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold kapittel 2.

Ikke ikr.

§ 152. Stemmesalg

Den som i et offentlig valg på grunn av et mottatt gode eller avtale om dette gir løfte om å stemme på en bestemt måte, eller om å unnlate å stemme, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder.

Ikke ikr.

§ 153. Uberettiget valgdeltakelse

Den som i et offentlig valg stemmer uten å ha rett til det, avgir stemme i en annens navn eller stemmer mer enn én gang, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

§ 154. Etterfølgende påvirkning av valgresultatet

Den som i et offentlig valg teller stemmer feil, fjerner eller endrer avgitte stemmer, legger til stemmer som ikke er avgitt, eller på annen måte påvirker resultatet av opptellingen, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

§ 155. Vold eller trusler mot offentlig tjenestemann

Den som ved vold eller trusler påvirker en offentlig tjenestemann til å foreta eller unnlate å foreta en tjenestehandling, eller søker å oppnå dette, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Med offentlig tjenestemann menes enhver som utøver offentlig myndighet på vegne av stat eller kommune, eller som har slik kompetanse i kraft av sin stilling. Som offentlig tjenestemann anses også militære vakter, enhver som pliktmessig eller etter oppfordring yter bistand til offentlig tjenestemann, eller sikrer dennes arbeidsplass.

Første ledd gjelder også for lovbrudd mot Den internasjonale straffedomstols tjenestemenn.

Dersom det gjelder gjensidig, kan Kongen bestemme at første ledd også skal anvendes på lovbrudd mot tjenestemenn i et annet lands offentlige myndighet og i mellomstatlige organisasjoner som Norge er eller blir medlem av.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 156. Hindring av offentlig tjenestemann

Den som hindrer en offentlig tjenestemann i å utføre en tjenestehandling, for eksempel ved å nekte adgang til steder hvor han har berettiget tilgang, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder.

Den som ved skjellsord eller annen utilbørlig atferd forulemper en offentlig tjenestemann under eller på grunn av utføringen av tjenesten, straffes med bot.

Ikke ikr.

Endret ved lover 19 juni 2009 nr. 74, 25 juni 2010 nr. 46.

§ 157. Motarbeiding av rettsvesenet

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved vold, trusler, skadeverk eller annen rettsstridig atferd overfor en aktør i rettsvesenet eller noen av hans nærmeste

- a) opptre slik at det er egnet til å påvirke aktøren til å foreta eller unnlate en handling, et arbeid eller en tjeneste i forbindelse med en straffesak eller en sivil sak, eller
- b) gjengjelder en handling, et arbeid eller en tjeneste som aktøren har utført i forbindelse med en straffesak eller en sivil sak.

Med aktør i rettsvesenet menes den som

- a) er fornærmet i en straffesak, har anmeldt et straffbart forhold eller anlagt søksmål i en sivil sak,
- b) har avgitt forklaring for politiet, påtalemyndigheten, domstolen, kriminalomsorgen eller Gjenopptakelseskommissjonen,
- c) arbeider eller utfører tjeneste for et organ som nevnt i bokstav b,
- d) er fast eller oppnevnt forsvarer, bistandsadvokat eller prosessfullmektig, eller
- e) vurderer å foreta en slik handling eller å påta seg et slikt arbeid eller en slik tjeneste.

Første ledd gjelder tilsvarende overfor tjenestemenn i Den internasjonale straffedomstolen.

Ikke ikr.

§ 158. Grov motarbeiding av rettsvesenet

Grov motarbeiding av rettsvesenet straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om motarbeidingen er grov, skal det særlig legges vekt på om overtredelsen har voldt fare for noens liv eller helse, er begått ved flere anledninger, av flere i fellesskap eller har et systematisk eller organisert preg.

Er lovbruddet begått som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe, eller handlingen gjennomføres ved trusler om eller bruk av våpen, er straffen fengsel i minst 1 år.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 159. Grovt uaktsom motarbeiding av rettsvesenet

Grovt uaktsom motarbeiding av rettsvesenet straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

§ 160. Bevispåvirkning og unndragning fra strafforfølgning mv.

Den som motarbeider en offentlig undersøkelse av et lovbrudd ved å bidra til at gjenstander som kan ha betydning som bevis tilintetgjøres, fjernes, ødelegges, endres, plantes eller fabrikeres, eller på annen måte utsletter sporene etter handlingen, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

På samme måte straffes den som medvirker til at noen unndras fra strafforfølgning ved flukt, for eksempel ved å holde ham skjult eller ved å utgi ham for å være en annen person.

Straff etter første ledd kommer ikke til anvendelse på den som søker å unndra seg selv fra strafforfølgning. Straff etter annet ledd kommer ikke til anvendelse på den som har unndratt noen av sine nærmeste fra strafforfølgning.

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som ulovlig setter seg i forbindelse med noen som er undergitt varetektsfengsling eller ulovlig skaffer ham gjenstander.

Første til fjerde ledd gjelder tilsvarende for strafforfølgning i en sak som hører under Den internasjonale straffedomstolen.

Ikke ikr.

§ 161. Unndragning fra idømt straff mv.

Den som medvirker til at noen som er idømt frihetsstraff eller en særreaksjon, unndrar seg gjennomføringen av reaksjonen, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Den som unndrar seg gjennomføringen av idømt fengselsstraff, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder. På samme måte straffes den som ulovlig setter seg i forbindelse med noen som er innsatt i fengsel eller ulovlig skaffer ham gjenstander.

Ikke ikr.

§ 162. Brudd på identifikasjonsplikten

Den som ikke oppgir sitt navn, fødselsdato, fødselsår, stilling eller bopel til et stevnevitne, en polititjenestemann eller annen offentlig myndighet som ber om opplysningen som ledd i tjenesteutøvelsen, straffes med bot. På samme måte straffes den som oppgir uriktige slike opplysninger om seg selv eller andre.

Ikke ikr.

§ 163. Brudd på meldeplikt ved dødsfall

Den som finner et lik og unnlater straks å underrette den avdødes nærmeste eller politiet, straffes med bot.

Er det grunn til mistanke om at døden er voldt ved en straffbar handling, skal politiet straks underrettes. Den som ikke underretter politiet, straffes med bot.

Ikke ikr.

§ 164. Ulovlig myndighetsutøving

Den som uhjemlet utøver offentlig myndighet, eller som foretar handlinger som bare kan utøves av offentlige tjenestemenn, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

§ 165. Misbruk av offentlig uniform, kjennetegn eller tittel mv.

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som

- a) ved uhjemlet bruk av uniform eller på annen måte offentlig utgir seg for å ha offentlig myndighet på en slik måte at det er egnet til å skape uleilighet for noen eller svekke tilliten til den offentlige myndigheten,
- b) uhjemlet bruker et norsk eller utenlandsk offentlig våpen, merke eller segl eller noe som lett kan forveksles med slike, eller
- c) uhjemlet offentlig eller i rettsstridig øyemed bruker norsk eller utenlandsk offentlig tittel.

Ikke ikr.

§ 166. Misbruk av internasjonalt kjennetegn

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som uhjemlet og rettsstridig

- a) offentlig bruker en anerkjent eller i innland eller utland alminnelig brukt betegnelse på en internasjonal organisasjon, eller et merke eller segl som nyttes av en internasjonal organisasjon som Norge er medlem av eller ved mellomfolkelig overenskomst har forpliktet seg til å verne mot slik bruk,
- b) bruker et kjennetegn eller en betegnelse som ved mellomfolkelig overenskomst som Norge er bundet av, er bestemt til bruk i samband med hjelp til sårede og syke eller vern av kulturverdier i krig, eller
- c) uhjemlet bruker en betegnelse, merke, segl eller kjennetegn som lett kan forveksles med noe som nevnt i bokstav a og b.

Ikke ikr.

§ 167. Ulovlig yrkes- eller virksomhetsutøvelse

Den som utøver et yrke eller en virksomhet uten å ha en nødvendig offentlig tillatelse eller autorisasjon, eller uriktig utgir seg for å ha dette, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder.

Ikke ikr.

§ 168. Brudd på oppholds- og kontaktforbud

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som

- a) ved dom er forvist til eller fra bestemte deler av riket og som rettsstridig igjen oppholder seg på et sted der dette er forbudt for vedkommende, eller som på annen måte bryter kontaktforbud i medhold av straffeloven § 57, eller
- b) krenker forbud etter straffeprosessloven §§ 222 a eller 222 b.

Ikke ikr.

§ 169. Hindring av tvangsfullbyrding

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som

- a) ulovlig tilintetgjør, skader, skjuler, bortfører eller avhender gods som det er tatt utlegg, hefte, arrest eller beslag i,
- b) bryter eller skader et segl som er anbrakt av offentlig myndighet, eller
- c) hindrer fullbyrdingen av en fravikelsesforretning for fast eiendom eller skip.

Hvis forholdet ikke rammes av en strengere straffebestemmelse, straffes på samme måte den som tross pålegg fra en alminnelig eller særskilt namsmyndighet forsettlig eller uaktsomt unnlater

- a) å foreta trekk for krav som nevnt i dekningsloven § 2-8 første ledd bokstav a til d, eller
- b) å betale beløp som er trukket for slike krav som nevnt i annet ledd bokstav a, slik det er bestemt.

Ikke ikr.

§ 170. Krenking av rettsavgjørelse

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som

- a) opptrer i strid med forbud som er fastsatt av en domstol,
- b) utøver en rett som ved endelig dom er fratatt vedkommende, eller
- c) trykker opp, frembyr for salg eller utleie eller søker alminnelig utbredt innholdet av en informasjonsbærer som nevnt i § 76 når den er beslaglagt eller inndratt fordi den strider mot [straffeloven 1902] §§ 246-248, jf. § 252 eller § 390, eller som på annen måte er erklært beslaglagt eller inndratt for mindre enn 15 år siden.

Ikke ikr.

§ 171. Tjenestefeil

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som utøver eller bistår ved utøving av offentlig myndighet, og grovt bryter sin tjenesteplikt.

Ikke ikr.

§ 172. Grovt uaktsom tjenestefeil

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom tjenestefeil.

Ikke ikr.

§ 173. Misbruk av offentlig myndighet

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved utøving av offentlig myndighet

- a) mot bedre vitende grovt bryter sin tjenesteplikt,
- b) bryter sin tjenesteplikt med forsett om å oppnå vinning for seg eller andre,
- c) bryter sin tjenesteplikt med alvorlig ulempe, skade eller urettmessig frihetsberøvelse som følge, eller
- d) på andre måter misbruker offentlig myndighet.

Ikke ikr.

§ 174. Tortur

Med fengsel inntil 15 år straffes en offentlig tjenestemann som påfører en annen person skade eller alvorlig fysisk eller psykisk smerte,

- a) med forsett om å oppnå opplysninger eller en tilståelse,
- b) med forsett om å avstraffe, true, eller tvinge noen, eller
- c) på grunn av personens religion eller livssyn, hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, homofile orientering, nedsatte funksjonsevne eller kjønn.

Med offentlig tjenestemann menes i denne bestemmelsen enhver

- a) i statlig eller kommunal tjeneste, eller
- b) som er engasjert av stat eller kommune for å utføre tjeneste eller arbeid.

Det regnes også som tortur at handlinger som nevnt i første ledd begås av noen som handler etter oppfordring eller med uttrykkelig eller underforstått samtykke fra en offentlig tjenestemann.

Ikke ikr.

§ 175. Grov tortur

Grov tortur straffes med fengsel inntil 21 år.

Ved avgjørelsen av om torturen er grov, skal det særlig legges vekt på om den har ført til tap eller fare for tap av menneskeliv.

Ikke ikr.

Kapittel 20. Vern av den offentlige ro, orden og sikkerhet

Kapitlet tilføyd ved lov 7 mars 2008 nr. 4, men ikke satt i kraft.

§ 181. Ordensforstyrrelse

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som ved slagsmål, støy eller annen utilbørlig atferd forstyrrer

- a) den alminnelige fred og orden,
- b) lovlig ferdsel,
- c) omgivelsenes nattero, eller
- d) omgivelsene på et sted hvor han uberettiget forblir tross pålegg om å fjerne seg.

På samme måte straffes den som i selvforskyldt rus forulemper eller volder fare for andre.

Ikke ikr.

§ 182. Opptøyer

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som deltar i omfattende ordensforstyrrelser med forsett om å øve eller true med vold mot person eller skadeverk på eiendom, og som ikke etterkommer pålegg fra en offentlig myndighet om å fjerne seg fra et område.

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som har fremkalt eller ledet omfattende ordensforstyrrelser med forsett om å øve eller true med vold på person eller skadeverk på eiendom. Begår noen under opptøyene en straffbar handling som omfattes av forsettet, eller en straffbar handling mot en offentlig myndighet, gjelder i stedet maksimumsstraffen i dette straffebudet hvis det kan medføre en strengere straff enn bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

§ 183. Oppfordring til en straffbar handling

Den som offentlig oppfordrer noen til å iverksette en straffbar handling, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

§ 184. Ordenskrenkelse av fremmed stat

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som her i riket krenker en fremmed stat ved å

- a) øve vold mot eller opptre truende eller fornærmelig overfor en representant for den, eller

b) trenge seg inn i, gjøre skade på eller tilsmusse et område, en bygning eller et rom som brukes av en slik representant.

Ikke ikr.

§ 185. Hatefulle ytringer

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig setter frem en diskriminerende eller hatefull ytring. Som ytring regnes også bruk av symboler. Den som i andres nærvær forsettlig eller grovt uaktsomt fremsetter en slik ytring overfor en som rammes av denne, jf. annet ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,
- b) religion eller livssyn,
- c) homofile orientering, eller
- d) nedsatte funksjonsevne.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 186. Diskriminering

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som i ervervsmessig eller liknende virksomhet nekter en person varer eller tjenester på grunn av personens

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,
- b) religion og livssyn,
- c) homofile orientering, eller
- d) nedsatte funksjonsevne, såfremt nektelsen ikke skyldes manglende fysisk tilrettelegging.

På samme måte straffes den som av en slik grunn nekter en person adgang til en offentlig forestilling, oppvisning eller annen sammenkomst på de vilkår som gjelder for andre.

Ikke ikr.

§ 187. Falsk alarm

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som ved en uriktig melding, et ugrunnet rop om hjelp, misbruk av nødsignal eller liknende forsettlig eller grovt uaktsomt volder

- a) utrykning av politi, brannvesen, ambulanse, lege eller forsvaret,
- b) utrykning som skjer etter anmodning fra en hovedredningsentral eller lokal redningsentral,

c) sammenstimling av eller skrekk blant et større antall mennesker.

På samme måte straffes den som gir falske opplysninger som er skikket til å fremkalle frykt for noens liv eller helse eller forstyrre den alminnelige ro og orden.

Ikke ikr.

§ 188. Uforsiktig omgang med skytevåpen eller eksplosiver

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som fremstiller, tilvirker, bruker, behandler eller oppbevarer skytevåpen, ammunisjon, sprengstoff eller et annet eksplosjonsfarlig stoff på en uforsiktig måte som er egnet til å volde fare for andres liv eller helse.

Ikke ikr.

§ 189. Ulovlig bevæpning på offentlig sted

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som på et offentlig sted forsettlig eller grovt uaktsomt har med

- a) skytevåpen,
- b) luft- og fjærvåpen,
- c) våpenetterligninger som lett kan forveksles med skytevåpen, eller
- d) skytevåpen som etter våpenloven 9. juni 1961 nr. 1 § 1 annet ledd er gjort varig ubrukbart.

På samme måte straffes den som på et offentlig sted bærer kniv eller lignende skarpt redskap som er egnet til å påføre noen en legemskrenkelse.

Forbudet i første og annet ledd gjelder ikke skytevåpen, kniv eller annet redskap som brukes til, bæres eller medbringes i forbindelse med arbeid, friluftsliv eller et annet aktverdig formål.

Ikke ikr.

§ 190. Ulovlig befatning med skytevåpen eller eksplosiver

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt, og gjentatt eller på en graverende måte, overtrer bestemmelsene om ulovlig innføring, avhendelse, erverv eller besittelse av våpen i våpenloven 9. juni 1961 nr. 1.

På samme måte straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt, og gjentatt eller på en graverende måte, overtrer bestemmelsene om ulovlig overlatelse, tilvirkning, erverv eller innføring i forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff, gitt i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven 14. juni 2002 nr. 20.

Ikke ikr.

§ 191. Grov ulovlig befatning med skytevåpen eller eksplosiver

Grov ulovlig befatning med skytevåpen, ammunisjon, sprengstoff eller annet eksplosjonsfarlig stoff, straffes med bot eller fengsel inntil 6 år.

Ved avgjørelsen av om befatningen er grov, skal det særlig legges vekt på

- a) hvilken type og hvor stort omfang overtredelsen gjelder,
- b) om den av andre grunner er særlig farlig eller samfunnsskadelig, og
- c) om den inngår i forberedelsen til en straffbar handling.

Ikke ikr.

§ 192. Anslag mot infrastrukturen

Med fengsel inntil 10 år straffes den som volder omfattende forstyrrelse i den offentlige forvaltning eller i samfunnslivet for øvrig ved å ødelegge, skade eller sette ut av virksomhet

- a) en informasjonssamling, eller
- b) et anlegg for energiforsyning, kringkasting, elektronisk kommunikasjon eller samferdsel.

Ikke ikr.

§ 193. Forbund om anslag mot infrastrukturen

Med fengsel inntil 6 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå en straffbar handling som nevnt i § 192.

Ikke ikr.

§ 194. Forstyrrelse av den sikre drift av jernbane og buss

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved vold, materiell ødeleggelse, meddelelse av feilaktig informasjon eller på annen måte forstyrrer den sikre drift av jernbane eller buss, og herved volder fare for tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp, eiendom eller miljø.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 195. Likskjending

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som

- a) mishandler et lik,
- b) uberettiget fjerner et lik fra en annens varetekt, eller
- c) uten hjemmel graver opp eller borttar et begravd lik.

Den som borttar et lik eller en gjenstand fra et lik, en grav eller et gravminne med forsett om vinning, straffes etter kapittel 27 uten hensyn til om liket eller gjenstanden er i noens eie.

Ikke ikr.

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder straffbare handlinger som nevnt i

- a) §§ 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 128, 129, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 192, 193, 194, 223, 239, 255, 256, 259, 274, 275, 280,1 283, 289,2 291, 299, 312, 327, 329, 355 og 357,
- b) militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller
- c) lov om forsvarshemmeligheter §§ 1, 2, 3 eller 4,

Ved overtredelse av §§ 312-314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år.

Brudd på avvergingsplikten straffes ikke når

- a) handlingen det er tale om å avverge ikke har kommet så langt som til straffbart forsøk, jf. § 16, eller
- b) plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette ham selv, hans nærmeste eller noen uskyldig for siktelse eller tiltale eller fare for liv, helse eller velferd.

Ikke ikr.

Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

- 1 Skal sannsynligvis være § 279.
- 2 Skal sannsynligvis være § 288.

§ 197. Unnlatt varsling om funn av bortkommet barn mv.

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som etter å ha funnet et bortkommet eller forlatt barn, eller tatt til seg et barn som har gått seg vill, unnlater snarest mulig å varsle barnets foresatte eller politiet.

Ikke ikr.

§ 198. Forbund om alvorlig organisert kriminalitet

Den som inngår forbund med noen om å begå en handling som kan straffes med fengsel i minst 3 år, og som skal begås som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe, straffes med fengsel inntil 3 år med mindre forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse. Forhøyelse av maksimumsstraffen ved gjentakelse eller sammenstøt av lovbrudd kommer ikke i betraktning.

Med organisert kriminell gruppe menes en organisert gruppe på tre eller flere personer som har som hovedformål å begå en handling som kan straffes med fengsel i minst 3 år, eller hvor en vesentlig del av virksomheten består i å begå slike handlinger.

Ikke ikr.

Kapittel 21. Vern av informasjon og informasjonsutveksling

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 201. Uberettiget befatning med tilgangsdata, dataprogram mv.

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som med forsett om å begå en straffbar handling uberettiget fremstiller, anskaffer, besitter eller gjør tilgjengelig for en annen

- a) passord eller andre opplysninger som kan gi tilgang til databasert informasjon eller datasystem, eller
- b) dataprogram eller annet som er særlig egnet som middel til å begå straffbare handlinger som retter seg mot databasert informasjon eller datasystem. På samme måte straffes den som uten forsett om å begå en straffbar handling besitter et selvspredende dataprogram, og besittelsen skyldes uberettiget fremstilling eller anskaffelse av programmet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 202. Identitetskrenkelse

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som uberettiget setter seg i besittelse av en annens identitetsbevis, eller opptrer med en annens identitet eller med en identitet som er lett å forveksle med en annens identitet, med forsett om å

- a) oppnå en uberettiget vinning for seg eller en annen, eller
- b) påføre en annen tap eller ulempe.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 203. Uberettiget tilgang til fjernsynssignaler mv.

Den som med forsett om tap for den berettigete eller vinning for seg selv eller en annen fremstiller, innfører, distribuerer, selger, markedsfører, leier ut eller på annen måte utbrer, besitter, installerer, bruker, vedlikeholder eller skifter ut dekodingsinnretning, og ved det skaffer seg selv eller en annen uberettiget tilgang til en vernet formidlingstjeneste, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Med dekodingsinnretning menes teknisk utstyr eller programvare som er utformet eller tilpasset, alene eller sammen med andre hjelpemidler, for å gi tilgang til en vernet formidlingstjeneste.

Med vernet formidlingstjeneste menes

- a) fjernsyns- og radiosignaler, og tjenester som teleformidles elektronisk på forespørsel fra den enkelte tjenestemottaker, når tilgang er avhengig av tillatelse fra tjenesteyter og ytes mot betaling, eller
- b) selve tilgangskontrollen til tjenestene nevnt i bokstav a, når den må regnes som en egen tjeneste.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74. Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 204. Innbrudd i datasystem

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved å bryte en beskyttelse eller ved annen uberettiget fremgangsmåte skaffer seg tilgang til datasystem eller del av det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 205. Krenkelse av retten til privat kommunikasjon

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som uberettiget

- a) og ved bruk av teknisk hjelpemiddel hemmelig avlytter eller gjør hemmelig opptak av telefonsamtale eller annen kommunikasjon mellom andre, eller av forhandlinger i lukket møte som han ikke selv deltar i, eller som han uberettiget har skaffet seg tilgang til,
- b) bryter en beskyttelse eller på annen uberettiget måte skaffer seg tilgang til informasjon som overføres ved elektroniske eller andre tekniske hjelpemidler,
- c) åpner brev eller annen lukket skriftlig meddelelse som er adressert til en annen, eller på annen måte skaffer seg uberettiget tilgang til innholdet, eller
- d) hindrer eller forsinker adressatens mottak av en meddelelse ved å skjule, endre, forvanske, ødelegge eller holde meddelelsen tilbake.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 206. Fare for driftshindring

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved å overføre, skade, slette, forringe, endre, tilføye eller fjerne informasjon uberettiget volder fare for avbrudd eller vesentlig hindring av driften av et datasystem.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 207. Krenkelse av forretningshemmelighet

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som har oppnådd kunnskap om eller rådighet over en forretningshemmelighet i anledning av et oppdrag, tillitsverv, eierforhold, tjenesteforhold eller forretningsforhold, og som uberettiget

- a) gjør bruk av den, for eksempel ved å utnytte den i næringsvirksomhet som konkurrerer med bedriftens egen bruk av hemmeligheten, eller
- b) gjør den kjent for en annen, med forsett om å sette noen i stand til å dra nytte av den.

På samme måte straffes den som i anledning av et oppdrag, tillitsverv, eierforhold, tjenesteforhold eller forretningsforhold er betrodd tekniske tegninger, beskrivelser, oppskrifter, modeller eller liknende tekniske hjelpemidler og som rettsstridig utnytter disse i næringsvirksomhet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 208. Rettsstridig tilegnelse av forretningshemmelighet

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som rettsstridig har oppnådd kunnskap om eller rådighet over en forretningshemmelighet eller tekniske tegninger, beskrivelser, oppskrifter, modeller eller lignende tekniske hjelpemidler.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 209. Brudd på taushetsplikt

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som røper opplysning som han har taushetsplikt om i henhold til lovbestemmelse eller forskrift, eller utnytter en slik opplysning med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning.

Første ledd gjelder tilsvarende ved brudd på taushetsplikt som følger av gyldig instruks for tjeneste eller arbeid for statlig eller kommunalt organ.

For den som arbeider eller utfører tjeneste for et statlig eller kommunalt organ, rammer første og annet ledd også brudd på taushetsplikt etter at tjenesten eller arbeidet er avsluttet.

Grovt uaktsom overtredelse straffes på samme måte.

Medvirkning er ikke straffbar.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 210. Grovt brudd på taushetsplikt

Grovt brudd på taushetsplikt straffes med fengsel inntil 3 år.

Ved avgjørelsen av om taushetsbruddet er grovt skal det særlig legges vekt på om gjerningspersonen har hatt forsett om uberettiget vinning og om handlingen har ført til tap eller fare for tap for noen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 211. Brudd på taushetsplikt for enkelte yrkesgrupper

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes prester i statskirken, prester eller forstandere i registrerte trossamfunn, advokater, forsvarere i straffesaker, meklingsmenn i ekteskapsaker, og disses hjelpere, som uberettiget røper hemmeligheter som er betrodd dem eller deres foresatte i anledning av stillingen eller oppdraget.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 22. Uriktig forklaring og anklage

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 221. Uriktig forklaring

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som skriftlig eller muntlig gir uriktig opplysning til

- a) retten,
- b) notarius publicus, jf. lov 26. april 2002 nr. 12,
- c) offentlig myndighet under forklaringsplikt,
- d) offentlig myndighet når forklaringen er bestemt til å avgi bevis,
- e) EFTA-domstolen, eller
- f) Den internasjonale straffedomstolen.

Straff etter første ledd kommer ikke til anvendelse mot en mistenkt som forklarer seg uriktig om det forhold mistanken mot ham gjelder. Det samme gjelder den som ikke kunne fortelle sannheten uten å utsette seg selv eller noen av sine nærmeste for straff eller fare for vesentlig tap av sosialt

omdømme eller vesentlig velferdstap av annen art, med mindre vedkommende hadde plikt til å forklare seg.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 222. Uriktig anklage

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som ved å gi uriktig opplysning til retten, politiet eller annen offentlig myndighet, ved å fabrikere bevis eller ved annen atferd skaper et uriktig grunnlag for straffansvar, og derved pådrar noen en siktelse eller domfellelse.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 223. Grov uriktig anklage

Grov uriktig anklage straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om anklagen er grov skal det legges vekt på

- a) hvilke følger anklagen har eller kunne ha fått,
- b) anklagens art og innhold, og
- c) de øvrige omstendighetene ved overtredelsen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 224. Vilkårlig anklage

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som ved å gi uriktig opplysning til retten, påtalemyndigheten eller annen offentlig myndighet anklager noen for en straffbar handling uten at det er rimelig grunn til mistanke.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 225. Anklage om oppdiktet straffbar handling

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som

- a) for retten, påtalemyndigheten eller en annen offentlig myndighet anmelder en straffbar handling som ikke er begått, eller
- b) foretar noe for å vekke mistanke om at en straffbar handling er begått, uten at den er det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 226. Plikt til å opplyse om uriktig tiltale eller domfellelse

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater å opplyse om omstendigheter som godtgjør at en som er tiltalt eller domfelt for en straffbar handling som kan medføre fengsel i mer enn 1 år, er uskyldig.

Straff etter første ledd kommer ikke til anvendelse på den som ikke kunne fortelle sannheten uten å utsette seg selv eller noen av sine nærmeste eller noen uskyldige for straff, fare for vesentlig tap av sosialt omdømme eller vesentlig velferdstap av annen art.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 23. Vern av folkehelsen og det ytre miljø

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 231. Narkotikaovertrødelse

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ulovlig tilvirker, innfører, utfører, erverver, oppbevarer, sender eller overdrar stoff som etter regler med hjemmel i legemiddeloven § 22 er å anse som narkotika.

Uaktsom narkotikaovertrødelse straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 232. Grov narkotikaovertrødelse

Grov narkotikaovertrødelse straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om overtrødelsen er grov skal det særlig legges vekt på

- a) hva slags stoff den gjelder,
- b) mengden, og
- c) overtrødelsens karakter.

Overtrødelse som omfatter en meget betydelig mengde, straffes med fengsel fra 3 år inntil 15 år. Under særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 21 år idømmes.

Uaktsom grov narkotikaovertrødelse straffes med fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 233. Grov overtredelse av alkoholloven

Med fengsel inntil 6 år straffes overtredelse av alkoholloven §§ 2-1, 3-1, 8-1, 8-2 og 8-3 som gjelder en meget betydelig mengde.

Uaktsom grov overtredelse av alkoholloven straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 234. Dopingovertredelse

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ulovlig tilvirker, innfører, utfører, oppbevarer, sender eller overdrar stoff som etter regler fastsatt av Kongen er å anse som dopingmiddel.

Medvirkning til bruk av dopingmiddel som nevnt i første ledd, straffes tilsvarende.

Uaktsom dopingovertredelse straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 235. Grov dopingovertredelse

Grov dopingovertredelse straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov skal det særlig legges vekt på

- a) hva slags stoff den gjelder,
- b) mengden, og
- c) overtredelsens karakter.

Uaktsom grov dopingovertredelse straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 236. Ulovlig utbredelse mv. av grove voldsskildringer

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt utgir eller frembyr til salg eller leie eller på annen måte søker å utbre film, videogram eller lignende, der grove voldsskildringer på utilbørlig måte er brukt som underholdning.

På samme måte straffes den som gjør bruk av grove voldsskildringer ved offentlig fremvisning, herunder i fjernsynssending eller i formidling av slik sending her i riket. Straffansvaret omfatter likevel ikke den som bare har deltatt i den tekniske virksomhet i tilknytning til sendingen eller formidlingen.

Bestemmelsen gjelder ikke for film og videogram som Medietilsynet ved forhåndskontroll har godkjent til fremvisning eller omsetning i næring. Paragrafen gjelder heller ikke for fremvisning av film eller videogram til personer over 18 år

- a) i regi av en ikke-kommersiell filmklubb, eller
- b) når fremvisningen skjer utenfor næring og etter tillatelse fra stedlig politi.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 237. Smitteoverføring

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som overfører smitte eller utsetter en annen person for fare for å bli smittet av en allmennfarlig smittsom sykdom.

Straff kommer ikke til anvendelse når den som er blitt smittet av en seksuelt overførbart sykdom eller utsatt for slik smittefare er ektefelle eller samboer med den som har overført smitte eller utsatt vedkommende for smittefare, og ektefellen eller samboeren på forhånd har samtykket i å bli utsatt for slik fare.

Uaktsom smitteoverføring straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 238. Grov smitteoverføring

Grov smitteoverføring straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om smitteoverføringen er grov skal det særlig legges vekt på om den har medført

- a) allmenn utbredelse av sykdommen eller fare for slik utbredelse, eller
- b) tap av liv eller betydelig skade på kropp eller helse.

Uaktsom grov smitteoverføring straffes med fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 239. Allmennfarlig forgiftning

Med fengsel inntil 15 år straffes den som tilsetter gift eller stoffer med tilsvarende virkning i næringsmidler eller andre gjenstander bestemt for alminnelig bruk eller salg, eller ved salg eller annen utbredelse av slike gjenstander volder allmenn fare for liv eller helse. På samme måte straffes den som ellers forårsaker forgiftning som medfører fare som nevnt.

Uaktsom overtredelse straffes med fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 240. Alvorlig miljøkriminalitet

Med fengsel inntil 15 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt

- a) forurenses luft, vann eller grunn slik at livsmiljøet i et område blir betydelig skadet eller trues av slik skade, eller
- b) lagrer, etterlater eller tømmer avfall eller andre stoffer med nærliggende fare for følge som nevnt i bokstav a.

Med fengsel inntil 6 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt

- a) minsker en naturlig bestand av fredede organismer som nasjonalt eller internasjonalt er truet av utryddelse, eller
- b) påfører betydelig skade på område som er fredet ved vedtak med hjemmel i naturvernloven kapittel II, viltloven § 7, svalbardmiljøloven kapittel III, lov om Jan Mayen § 2 eller lov om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land m.m. § 2.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 241. Forbund om allmennfarlig forgiftning eller alvorlig miljøkriminalitet

Med fengsel inntil 6 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå en straffbar handling som nevnt i § 239 første ledd eller § 240 første ledd.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 242. Kulturminnekriminalitet

Med fengsel inntil 6 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt volder betydelig skade på kulturminner eller kulturmiljøer av særlig nasjonal eller internasjonal betydning.

Med fengsel inntil 2 år straffes den som i en væpnet konflikt forsettlig eller grovt uaktsomt bruker et kulturminne eller et kulturmiljø av særlig nasjonal eller internasjonal betydning til støtte for militære handlinger og ved det skaper fare for at kulturminnet eller kulturmiljøet skades. Straff kommer likevel ikke til anvendelse dersom det var tvingende militært nødvendig å handle på denne måten.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 24. Vern av den personlige frihet og fred

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 251. Tvang

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved straffbar eller annen urettmessig atferd eller ved å true med slik atferd tvinger noen til å gjøre, tåle eller unnlate noe.

Den som ved å true med anklage eller anmeldelse for en straffbar handling eller med å sette frem en skadelig opplysning eller krenkende beskyldning rettsstridig tvinger noen til å gjøre, tåle eller unnlate noe, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 252. Grov tvang

Grov tvang straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om tvangen er grov skal det særlig legges vekt på om den er begått mot en forsvarsløs person, om den er utøvd av flere i fellesskap, og om den har karakter av mishandling.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 253. Tvangsekteskap

Den som ved vold, frihetsberøvelse, annen straffbar eller urettmessig atferd eller utilbørlig press tvinger noen til å inngå ekteskap, straffes med fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 254. Frihetsberøvelse

Den som ved innesperring, bortføring eller på annen måte rettsstridig fratrar noen friheten, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 255. Grov frihetsberøvelse

Grov frihetsberøvelse straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om frihetsberøvelsen er grov skal det særlig legges vekt på dens varighet, om den har voldt ualmannelige lidelser, død eller hatt betydelig skade på kropp eller helse til følge.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 256. Forbund om grov frihetsberøvelse

Den som inngår forbund med noen om å begå en handling som nevnt i § 255 straffes med fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 257. Menneskehandel

Den som ved vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig atferd tvinger, utnytter eller forleder en person til

- a) prostitusjon eller andre seksuelle ytelser,
- b) arbeid eller tjenester, herunder tiggning,
- c) krigstjeneste i fremmed land, eller
- d) å samtykke i fjerning av et av vedkommendes indre organer,

straffes for menneskehandel med fengsel inntil 6 år.

På samme måte straffes den som

- a) legger forholdene til rette for slik tvang, utnyttelse eller forledelse som nevnt i første ledd ved å anskaffe, transportere eller motta personen,
- b) på annen måte medvirker til tvangen, utnyttelsen eller forledelsen, eller
- c) gir betaling eller annen fordel for å få samtykke til en slik handlemåte fra en person som har myndighet over den fornærmede, eller som mottar slik betaling eller fordel.

Den som begår en handling som nevnt i første eller annet ledd mot en person som er under 18 år, straffes uavhengig av om vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig atferd er anvendt. Den som var uvitende om at fornærmede var under 18 år, straffes hvis han på noe punkt kan klandres for sin uvitenhet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 258. Grov menneskehandel

Grov menneskehandel straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov skal det særlig legges vekt på om den som ble utsatt for handlingen var under 18 år, om det ble brukt grov vold eller tvang og om handlingen har medført betydelig utbytte. Den som var uvitende om at fornærmede var under 18 år, straffes hvis han på noe punkt kan klandres for sin uvitenhet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 259. Slaveri

Den som bringer en annen inn i slaveri, straffes med fengsel inntil 21 år. På samme måte straffes den som driver med slavehandel eller transport av slaver eller personer bestemt for slavehandel.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 260. Forbund om slaveri

Den som inngår forbund med noen om å begå en handling som nevnt i § 259, straffes med fengsel inntil 10 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 261. Omsorgsunndragelse

Den som alvorlig eller gjentatte ganger unndrar en umyndig eller holder denne unndratt fra noen som i henhold til lov, avtale eller rettsavgjørelse skal ha den umyndige boende fast hos seg, eller som urettmessig unndrar den umyndige fra noen som har omsorgen etter barnevernloven, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. På samme måte straffes den som tar en umyndig ut av landet eller holder tilbake en umyndig i i utlandet og ved det ulovlig unndrar den umyndige fra noen som i henhold til lov, avtale eller rettsavgjørelse har foreldreansvar eller som har omsorgen etter barnevernloven.

Grov omsorgsunndragelse straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om omsorgsunndragelsen er grov skal det særlig legges vekt på hvilken belastning den har påført barnet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lov 11 mai 2012 nr. 26. Endres ved lov 26 mars 2010 nr. 9 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 5 apr 2013 nr. 338) som endret ved lov 5 apr 2013 nr. 12.

§ 262. Brudd på ekteskapsloven

Den som inngår et ekteskap til tross for at han allerede er gift, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Den som inngår ekteskap med noen som er under 16 år, straffes med fengsel inntil 3 år. Den som var uvitende om at fornærmede var under 16 år, kan likevel straffes hvis han på noe punkt kan klandres for sin uvitenhet.

Straff kan bortfalle dersom ektefellene er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 263. Trusler

Den som i ord eller handling truer med straffbar atferd under slike omstendigheter at trusselen er egnet til å fremkalle alvorlig frykt, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 264. Grove trusler

Grove trusler straffes med fengsel inntil 3 år. Ved avgjørelsen av om trusselen er grov skal det særlig legges vekt på om den er rettet mot en forsvarsløs person, om den er fremsatt uprovosert eller av flere i fellesskap, og om den er motivert av fornærmedes hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion, livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 265. Særskilt vern for enkelte yrkesgrupper

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved trusler søker å påvirke yrkesutøvelsen til en person fra en særlig utsatt yrkesgruppe.

Som særskilt utsatt yrkesgruppe forstås

- a) helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp,
- b) personer som forestår allment tilgjengelig persontransport, som for eksempel jernbane, tunnelbane, trikk, buss, fly, drosje eller ferge, og
- c) personer som har ansvar for opplæring i grunnskole eller videregående skole.

Den som hindrer yrkesutøvelsen til en person som nevnt i annet ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder.

Med bot straffes den som ved skjellsord eller annen grovt krenkende ordbruk eller atferd forulemper en person som nevnt i annet ledd under dennes yrkesutøvelse.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 266. Hensynsløs atferd

Den som ved skremmende eller plagsom opptreden eller annen hensynsløs atferd krenker en annens fred, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 267. Krenkelse av privatlivets fred

Den som gjennom offentlig meddelelse krenker privatlivets fred, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Straff etter første ledd kommer ikke til anvendelse på den som bare har deltatt ved teknisk bistand eller distribusjon av et blad eller tidsskrift produsert i riket. Tilsvarende gjelder for kringkastingssendinger.

Straff etter første ledd kan bortfalle dersom meddelelsen var fremkalt av den fornærmede selv ved utilbørlig atferd, eller meddelelsen er blitt gjengjeldt ved en krenkelse av privatlivets fred eller en kroppskrenkelse.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 268. Uberettiget adgang eller opphold

Den som uberettiget skaffer seg adgang til en annens hus eller et annet sted som ikke er fritt tilgjengelig, eller som uberettiget forblir på et slikt sted, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Den som uberettiget oppholder seg på fremmed grunn til tross for oppfordring om å forlate stedet, straffes med bot.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 269. Redaktørens ansvar for innholdet i trykt skrift eller kringkastingssending

Den som treffer avgjørelse om innholdet i et trykt skrift eller en kringkastingssending, er strafferettslig ansvarlig dersom det der offentliggjøres noe som ville ha pådratt redaktøren ansvar etter noen annen lovbestemmelse om han hadde kjent til innholdet.

Straffen etter første ledd er bot eller fengsel inntil 6 måneder. Det kan ikke idømmes strengere straff enn etter den lovbestemmelse som ville ha vært anvendelig om den ansvarlige hadde kjent til innholdet.

Straff etter første ledd kommer ikke til anvendelse på den som godtgjør at det ikke kan legges ham noe til last med hensyn til kontroll med innholdet eller tilsyn eller rettleiding eller instruks for hans stedfortreder, medarbeidere eller underordnede.

Medvirkning straffes ikke.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 270. Andre forpliktelser ved utgivelse av trykt skrift

Den som står for trykkingen av et skrift, og som unnlater å oppgi foretaksnavn og trykkested, straffes med bot. På samme måte straffes en trykker som gir uriktig informasjon som nevnt i første punktum. Straff kommer ikke til anvendelse ved trykking av stemmesedler, prisangivelser, formularer og lignende.

Er det i et blad eller tidsskrift ikke angitt hvem som er redaktør, straffes redaktøren og utgiveren med bot. På samme måte straffes redaktøren og utgiveren dersom feil person er oppgitt å være redaktør. Den som har samtykket i uriktig å oppgis som redaktør, straffes med bot.

Den som er redaktør for et blad eller tidsskrift, og som ikke inntar en imøtegåelse av en anførsel som der er fremsatt i første eller annet nummer av bladet, på like iøynefallende sted som det imøtegatte, straffes med bot. Redaktøren kan også ilegges løpende mulkt frem til imøtegåelsen trykkes. Kravet om imøtegåelse må fremsettes av den som anførselene direkte angår senest innen ett år etter utgivelsen, begrense seg til anførsler av faktisk art og ikke inneholde noe straffbart.

Med redaktør forstås den som treffer avgjørelse om innholdet i et trykt skrift.

Medvirkning straffes ikke.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 25. Voldslovbrudd mv.

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 271. Kroppskrenkelse

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som øver vold mot en annen person eller på annen måte krenker ham fysisk.

En kroppskrenkelse kan gjøres straffri dersom

- a) den er gjengjeldt med en kroppskrenkelse eller kroppsskade, eller
- b) den gjengjelder en forutgående kroppskrenkelse, kroppsskade eller særlig provoserende ytring.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 272. Grov kroppskrenkelse

Grov kroppskrenkelse straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om kroppskrenkelsen er grov skal det særlig legges vekt på om den har hatt til følge sterk smerte, skade eller død, og for øvrig om den

- a) har skjedd uten foranledning og har karakter av overfall,

- b) er begått mot en forsvarsløs person,
- c) har karakter av mishandling,
- d) er begått av flere i fellesskap,
- e) er motivert av fornærmedes hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion, livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne, eller
- f) er forøvd ved bruk av kniv eller annet særlig farlig redskap.

§ 271 annet ledd gjelder på tilsvarende måte.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lov 25 juni 2010 nr. 46.

§ 273. Kroppsskade

Med fengsel inntil 6 år straffes den som skader en annens kropp eller helse, gjør en annen fysisk maktesløs eller fremkaller bevisstløshet eller liknende tilstand hos en annen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 274. Grov kroppsskade

Grov kroppsskade straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om kroppsskaden er grov skal det særlig legges vekt på om den har hatt til følge uheldelig lyte eller skade, sykdom eller arbeidsudyktighet av noen varighet eller sterk smerte, betydelig skade eller død, og for øvrig om den

- a) har skjedd uten foranledning og har karakter av overfall,
- b) er begått mot en forsvarsløs person,
- c) har karakter av mishandling,
- d) er begått av flere i fellesskap, eller
- e) er motivert av fornærmedes hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion, livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne.
- f) er forøvd ved bruk av kniv eller annet særlig farlig redskap.

Den som volder betydelig skade på en annens kropp eller helse, straffes med fengsel inntil 15 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lov 25 juni 2010 nr. 46.

§ 275. Drap

Den som dreper en annen, straffes med fengsel fra 8 inntil 21 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 276. Samtykke fra den fornærmede

Straff etter §§ 271, 272, 273 og 274 første ledd kommer ikke til anvendelse når den handlingen er rettet mot, har samtykket.

Dersom noen med eget samtykke er drept eller påført betydelig skade på kropp eller helse, kan straffen for gjerningspersonen settes under minstestrafen eller til en mildere straffart enn den som følger av §§ 275 eller 274 annet ledd.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 277. Medvirkning til selvmord og til selvpåført betydelig skade på kropp eller helse

Den som medvirker til at noen påfører seg selv betydelig skade på kropp eller helse, straffes med fengsel inntil 15 år, jf. § 274 annet ledd.

Den som medvirker til at noen tar sitt eget liv, straffes med fengsel fra 8 inntil 21 år, jf. § 275.

Straffen etter første og annet ledd kan, dersom særlige grunner gjør seg gjeldende, likevel settes under minstestrafen eller til en mildere straffart enn det som følger av § 274 annet ledd og § 275.

Straff kommer ikke til anvendelse når døden eller betydelig skade på kropp eller helse ikke er inntrådt.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 278. Medlidenhetsdrap

Dersom noen av medlidenhet dreper en person som er dødssyk, eller som av andre grunner er nær ved å dø, kan straffen settes under minstestrafen eller til en mildere straffart enn det som følger av § 275.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 279. Forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse

Med fengsel inntil 10 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå et lovbrudd som nevnt i § 274 annet ledd eller § 275.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 280. Uaktsom forvoldelse av betydelig skade på kropp eller helse

Med fengsel inntil 3 år straffes den som uaktsomt volder betydelig skade på en annens kropp eller helse.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 281. Uaktsom forvoldelse av død

Med fengsel inntil 6 år straffes den som uaktsomt forvolder en annens død.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 282. Mishandling i nære relasjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandler

- a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
- b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
- c) sin slektning i rett oppstigende linje,
- d) noen i sin husstand, eller
- e) noen i sin omsorg.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lover 25 juni 2010 nr. 46, 24 juni 2011 nr. 32.

§ 283. Grov mishandling i nære relasjoner

Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om mishandlingen er grov skal det særlig legges vekt på om den har hatt til følge betydelig skade eller død, og for øvrig

- a) dens varighet,
- b) om den er utført på en særlig smertefull måte, eller har hatt til følge betydelig smerte, eller
- c) om den er begått mot en forsvarsløs person.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 284. Kjønnsmlemlestelse

Med fengsel inntil 6 år straffes den som utfører et inngrep i en kvinnes kjønnsorgan som skader kjønnsorganet eller påfører det varige forandringer. Rekonstruksjon av kjønnsmlemlestelse straffes på samme måte.

Samtykke fritar ikke for straff.

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten,¹ skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, som ved anmeldelse eller på annen måte unnlater å søke å avverge en kjønnsmlemlestelse. Tilsvarende gjelder for forstandere og religiøse ledere i trossamfunn. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt. Unnlåtelsen er ikke straffbar hvis kjønnsmlemlestelsen ikke kommer til fullbyrdelse eller til straffbart forsøk.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lov 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252).

1 Jf. lov 13 des 1991 nr. 81 (opph.), se nå lov 18 des 2009 nr. 131.

§ 285. Grov kjønnsmlemlestelse

Grov kjønnsmlemlestelse straffes med fengsel inntil 15 år.

Ved avgjørelsen av om kjønnsmlemlestelsen er grov skal det særlig legges vekt på om inngrepet har hatt til følge

- a) sykdom eller arbeidsudyktighet av noen varighet, jf. § 274,
- b) en uheldelig lyte, feil eller skade, eller
- c) død eller betydelig skade på kropp eller helse.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 286. Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper

Den som ved vold søker å påvirke yrkesutøvelsen til en person fra en særskilt utsatt yrkesgruppe, straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Med særskilt utsatt yrkesgruppe forstås

- a) helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp,
- b) personer som forestår allment tilgjengelig persontransport, som for eksempel jernbane, tunnelbane, trikk, buss, fly, drosje eller ferge, og
- c) personer som har ansvar for opplæring i grunnskole eller videregående skole.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 287. Forsømmelse av hjelpeplikt

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som unnlater

- a) etter evne å hjelpe en person som er i åpenbar fare for å miste livet eller bli påført betydelig skade på kropp eller helse, eller
- b) ved anmeldelse eller på annen måte etter evne å avverge brann, oversvømmelse, sprengning eller lignende ulykke som medfører fare for menneskeliv eller betydelig skade på kropp og helse.

Brudd på hjelpeplikten etter første ledd straffes ikke når plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette seg selv eller andre for særlig fare eller oppofrelse.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 288. Hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.

Med fengsel inntil 3 år straffes den som hensetter en annen i hjelpeløs tilstand med fare for liv, kropp eller helse. På samme måte straffes den som unnlater å gi hjelp til noen i hjelpeløs tilstand som vedkommende har en plikt til å dra omsorg for.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 26. Seksuallovbrudd

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 291. Voldtekt

Med fengsel inntil 10 år straffes den som

- a) skaffer seg seksuell omgang ved vold eller truende atferd,
- b) har seksuell omgang med noen som er bevisstløs eller av andre grunner ute av stand til å motsette seg handlingen, eller
- c) ved vold eller truende atferd får noen til å ha seksuell omgang med en annen, eller til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 292. Minstestraff for voldtekt til samleie mv.

Straffen er fengsel fra 3 inntil 15 år dersom voldtekten som nevnt i § 291 omfattet:

- a) innføring av penis i skjede- eller endetarmsåpning,
- b) innføring av penis i fornærmedes munn, eller
- c) innføring av gjenstand i skjede- eller endetarmsåpning, eller
- d) dersom lovbryteren har fremkalt en tilstand som nevnt i § 291 bokstav b for å oppnå seksuell omgang.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 293. Grov voldtekt

Grov voldtekt straffes med fengsel inntil 21 år. Det samme gjelder dersom den skyldige tidligere er straffet for handlinger som nevnt i §§ 291 eller 299.

Ved avgjørelsen av om voldtekten er grov skal det særlig legges vekt på om

- a) den er begått av flere i fellesskap,
- b) den er begått på en særlig smertefull eller særlig krenkende måte, eller
- c) den fornærmede som følge av handlingen dør eller får betydelig skade på kropp eller helse. Seksuelt overførbar sykdom regnes alltid som betydelig skade på kropp eller helse etter denne paragrafen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 294. Grovt uaktsom voldtekt

Grovt uaktsom voldtekt straffes med fengsel inntil 6 år. Foreligger omstendigheter som nevnt i § 293, er straffen fengsel inntil 10 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 295. Misbruk av overmaktsforhold og lignende

Med fengsel inntil 6 år straffes den som skaffer seg eller en annen seksuell omgang, eller får noen til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv ved

- a) misbruk av stilling, avhengighetsforhold eller tillitsforhold, eller

b) å utnytte noens psykiske lidelse eller psykiske utviklingshemming dersom forholdet ikke rammes av § 291, eller

c) å utnytte en person under 18 år i en særlig sårbar livssituasjon.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 296. Seksuell omgang med innsatte mv. i institusjon

Med fengsel inntil 6 år straffes den som

a) har seksuell omgang med noen som er innsatt eller plassert i anstalt eller institusjon under kriminalomsorgen eller politiet eller i institusjon under barnevernet, og som der står under vedkommendes myndighet eller oppsikt,

b) får noen som han står i et forhold til som nevnt i bokstav a til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv,

c) skaffer en annen seksuell omgang med noen som han står i et forhold til som nevnt i bokstav a.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 297. Seksuell handling uten samtykke

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som foretar seksuell handling med noen som ikke har samtykket i det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 298. Seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som i ord eller handling utviser seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd

a) på offentlig sted, eller

b) i nærvær av eller overfor noen som ikke har samtykket i det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 299. Voldtekt av barn under 14 år

Med fengsel inntil 10 år straffes den som

- a) har seksuell omgang med barn under 14 år,
- b) får et barn under 14 år til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv, eller
- c) foretar kvalifisert seksuell handling med barn under 14 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 300. Minstestraff for voldtekt til samleie av barn under 14 år

Straffen er fengsel fra 3 inntil 15 år dersom voldtekten som nevnt i § 299 omfattet:

- a) innføring av penis i skjede- eller endetarmsåpning,
- b) innføring av penis i fornærmedes munn,
- c) innføring av gjenstander i skjede- eller endetarmsåpning, eller
- d) innføring av penis inn i og mellom de store og små kjønnslepper.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 301. Grov voldtekt av barn under 14 år

Grov voldtekt av barn under 14 år straffes med fengsel inntil 21 år. Det samme gjelder dersom den skyldige tidligere er straffet for handlinger som nevnt i §§ 291 eller 299.

Ved avgjørelsen av om voldtekten er grov skal det særlig legges vekt på

- a) om den er begått av flere i fellesskap,
- b) om den er begått på en særlig smertefull eller særlig krenkende måte,
- c) den fornærmedes alder på handlingstidspunktet,
- d) om det har skjedd gjentatte overgrep, eller
- e) om den fornærmede som følge av handlingen dør eller får betydelig skade på kropp eller helse. Seksuelt overførbar sykdom regnes alltid som betydelig skade på kropp eller helse etter denne paragrafen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 302. Seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år

Den som har seksuell omgang med barn mellom 14 og 16 år, straffes med fengsel inntil 6 år, hvis ikke forholdet også rammes av andre bestemmelser. På samme måte straffes den som får et barn mellom 14 og 16 år til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 303. Grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år

Grov overtredelse av § 302 straffes med fengsel inntil 15 år. Det samme gjelder dersom den skyldige tidligere er straffet for handlinger som nevnt i §§ 291, 299 eller 302.

Ved avgjørelsen av om overtredelsen av § 302 er grov skal det særlig legges vekt på om

- a) handlingen er begått av flere i fellesskap,
- b) handlingen er begått på en særlig smertefull eller særlig krenkende måte, eller
- c) den fornærmede som følge av handlingen dør eller får betydelig skade på kropp eller helse. Seksuelt overførbart sykdom regnes alltid som betydelig skade på kropp eller helse etter denne paragrafen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 304. Seksuell handling med barn under 16 år

Den som foretar seksuell handling med barn under 16 år, straffes med fengsel inntil 3 år, hvis forholdet ikke rammes av § 299.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 305. Seksuelt krenkende atferd mv. overfor barn under 16 år

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som

- a) i ord eller handling utviser seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd i nærvær av eller overfor barn under 16 år.
- b) tvinger eller forleder et barn under 16 år til å utvise seksuelt krenkende eller annen uanstendig atferd, med mindre forholdet rammes av strengere bestemmelser.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 306. Avtale om møte for å begå seksuelt overgrep

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som har avtalt et møte med et barn under 16 år, og som med forsett om å begå en handling med barnet som nevnt i §§ 299-304, § 305 bokstav b eller § 311 første ledd bokstav a, har kommet frem til møtestedet eller et sted hvor møtestedet kan iakttas.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 307. Krav til aktsomhet om barnets alder

For bestemmelsene i §§ 299-306 fører uvitenhet om barnets riktige alder ikke til straffrihet hvis tiltalte på noe punkt kan klandres for sin uvitenhet. For bestemmelsene i § 295 bokstav c og §§ 309 og 310 fører uvitenhet om barnets riktige alder ikke til straffrihet hvis tiltalte kan klandres for sin uvitenhet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 308. Mulighet for straffbortfall

Straff etter bestemmelsene i §§ 299-304, § 305 bokstav b annet alternativ og § 306 kan falle bort eller settes under minstestrafen i § 300 dersom de involverte er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 309. Kjøp av seksuelle tjenester fra mindreårige

Med fengsel inntil 2 år straffes den som

- a) skaffer seg eller en annen seksuell omgang eller handling med en person under 18 år ved å yte eller avtale vederlag,
- b) oppnår seksuell omgang eller handling med en person under 18 år ved at slikt vederlag er avtalt eller ytet av en annen, eller
- c) på den måten som beskrevet i bokstav a eller b får en person under 18 år til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Er den seksuelle omgang eller handling skjedd på en særlig krenkende måte, uten at forholdet straffes etter strengere bestemmelser, er straffen fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 310. Fremvisning av seksuelle overgrep mot barn eller fremvisning som seksualiserer barn

Med fengsel inntil 3 år straffes den som overværer en fremvisning av seksuelle overgrep mot barn eller fremvisning som seksualiserer barn. Med barn menes person under 18 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 311. Fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som

- a) produserer fremstilling av seksuelle overgrep mot barn eller fremstilling som seksualiserer barn,
- b) utgir, tilbyr, selger, overlater til en annen, gjør tilgjengelig eller på annen måte søker å utbre fremstillinger som nevnt i bokstav a,
- c) anskaffer, innfører eller besitter fremstillinger som nevnt i bokstav a, eller forsettlig skaffer seg tilgang til slikt materiale,
- d) holder offentlig foredrag eller istandbringer offentlig forestilling eller utstilling av fremstillinger som nevnt i bokstav a, eller
- e) forleder noen under 18 år til å la seg avbilde som ledd i kommersiell fremstilling av rørlige eller urørlige bilder med seksuelt innhold.

Med barn menes i denne paragrafen personer som er eller fremstår som under 18 år.

Den som uaktsomt foretar handling som nevnt i første ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder. På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller uaktsomt unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i første ledd.

Straffen kan falle bort for den som tar og besitter et bilde av en person mellom 16 og 18 år, dersom denne har gitt sitt samtykke og de to er omtrent jevnbyrdige i alder og utvikling.

Bestemmelsen rammer ikke fremstillinger som må anses forsvarlige ut fra et kunstnerisk, vitenskapelig, informativt eller lignende formål. Bestemmelsen gjelder heller ikke for film eller videogram som Medietilsynet ved forhåndskontroll har godkjent til ervervsmessig fremvisning eller omsetning.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 312. Incest

Med fengsel inntil 6 år straffes den som har seksuell omgang med slektning i nedstigende linje eller får vedkommende til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv. Som slektning i nedstigende linje regnes biologiske og adopterte etterkommere.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 313. Søskenincest

Med fengsel inntil 1 år straffes den som har seksuell omgang med bror eller søster eller får vedkommende til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 314. Seksuell omgang mellom andre nærstående

Med fengsel inntil 6 år straffes den som

- a) har seksuell omgang med fosterbarn eller stebarn, eller en person under 18 år som står under hans omsorg, myndighet eller oppsikt, eller
- b) får en person nevnt i bokstav a til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 315. Hallikvirksomhet og formidling av prostitusjon

Med bot eller fengsel inntil 6 år straffes den som

- a) fremmer andres prostitusjon, eller
- b) leier ut lokaler og forstår at lokalene skal brukes til prostitusjon eller utviser grov uaktsomhet i så måte.

Den som i offentlig kunngjøring utvetydig tilbyr, formidler eller etterspør prostitusjon straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder.

Med prostitusjon menes i denne paragraf at en person mottar vederlag for å ha seksuell omgang eller foreta seksuell handling med en annen eller for å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 316. Kjøp av seksuelle tjenester fra voksne

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som

- a) skaffer seg eller en annen seksuell omgang eller handling ved å yte eller avtale vederlag,
- b) oppnår seksuell omgang eller handling ved at slikt vederlag er avtalt eller ytet av en annen, eller

c) på den måten som beskrevet i bokstav a eller b får noen til å utføre handlinger som svarer til seksuell omgang med seg selv.

Er den seksuelle omgang eller handling skjedd på en særlig krenkende måte, uten at forholdet straffes etter strengere bestemmelser, er straffen bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 317. Pornografi

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som

- a) utgir, selger eller på annen måte søker å utbre pornografi,
- b) innfører pornografi med sikte på utbredelse,
- c) overlater pornografi til personer under 18 år, eller
- d) holder offentlig foredrag eller istandbringer offentlig forestilling eller utstilling med pornografisk innhold.

Med pornografi menes i denne paragrafen kjønnslige skildringer som virker støtende eller på annen måte er egnet til å virke menneskelig nedverdiggende eller forrående, herunder kjønnslige skildringer hvor det gjøres bruk av lik, dyr, vold og tvang. Som pornografi regnes ikke kjønnslige skildringer som må anses forsvarlige ut fra et kunstnerisk, vitenskapelig, informativt eller lignende formål.

Den som uaktsomt foretar handling som nevnt i første ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder. På samme måte straffes den innehaver eller overordnede som forsettlig eller uaktsomt unnlater å hindre at det i en virksomhet blir foretatt handling som nevnt i første ledd.

Paragrafen gjelder ikke for film eller videogram som Medietilsynet ved forhåndskontroll har godkjent til ervervsmessig fremvisning eller omsetning.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 318. Utstillingsforbud

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som i ervervsøyemed stiller ut bilder av eksplisitt seksualisert karakter, herunder bilder av kjønnsorganer, på en lett synlig måte på

- a) offentlig sted,
- b) et sted som lett kan iakttas fra offentlig sted, eller
- c) utsalgssted.

Bokstav c gjelder ikke for spesialforretninger.

Den som uaktsomt foretar slik handling som nevnt i første ledd, straffes med bot.

Straffansvaret omfatter ikke ekspeditør, betjent eller annen lignende underordnet når overtredelsen vesentlig har vært foranlediget av dennes avhengige stilling til den ervervsdrivende.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 319. Plikt til å vurdere rettighetstap

Når noen kjennes skyldig i en straffbar handling etter §§ 299, 302, 304 eller 305, skal retten vurdere om rettighetstap etter § 56 skal idømmes.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 320. Forholdet til erstatningsansvar for ærekrenkelser

Den som beskylder noen for å ha overtrådt bestemmelser i dette kapitlet kan ikke gjøres rettslig ansvarlig for beskyldningen etter skadeserstatningsloven § 3-6 a dersom beskyldningene er fremsatt

- a) i en anmeldelse, eller
- b) av den som hevder å være fornærmet i en fortrolig samtale med en person som det er naturlig å betro seg til, for å bearbeide konsekvensene av handlingen.

Anmelderen eller den som hevder å være fornærmet, kan likevel gjøres rettslig ansvarlig dersom det var grovt uaktsomt å legge til grunn at opplysningene var sanne.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 27. Vinningslovbrudd og liknende krenkelser av eiendomsretten

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 321. Tyveri

For tyveri straffes den som tar en gjenstand som tilhører en annen, med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning ved å selge, forbruke eller på annen måte tilegne seg den.

Straffen for tyveri er bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 322. Grovt tyveri

Grovt tyveri straffes med bot eller fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om tyveriet er grovt skal det særlig legges vekt på om

- a) det gjaldt en betydelig verdi,
- b) gjerningspersonen har tatt seg inn i bolig eller fritidshus,
- c) det har et profesjonelt preg, eller
- d) det av andre grunner er av en særlig farlig eller samfunnsskadelig art.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 323. Mindre tyveri

Med bot straffes den som gjør seg skyldig i tyveri når straffskylden er liten fordi det gjelder en ubetydelig verdi og forholdene for øvrig tilsier det.

Tilegnelse av naturprodukter, herunder stein, kvister, vekster mv., av liten eller ingen økonomisk verdi under utøvelse av lovlig allemannsrett, straffes likevel ikke.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 324. Underslag

For underslag straffes den som med forsett om en uberettiget vinning for seg selv eller andre rettsstridig

- a) selger, forbruker eller på annen måte tilegner seg en løsøre gjenstand eller pengefordring som han besitter, men som tilhører en annen, eller
- b) forfører over penger han har innfordret for en annen, eller som på annen måte er betrodd ham.

En handling som går inn under §§ 385 eller 386, straffes ikke etter paragrafen her.

Straffen for underslag er bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 325. Grovt underslag

Grovt underslag straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om underslaget er grovt skal det særlig legges vekt på om

- a) verdien av det underslåtte er betydelig,

- b) underslaget har pågått over lengre tid,
- c) det er begått ved brudd på en særlig tillit som følger med en stilling, et verv eller oppdrag, eller
- d) det er ført eller utarbeidet uriktige regnskaper eller uriktig regnskapsdokumentasjon.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 326. Mindre underslag

Med bot straffes den som gjør seg skyldig i underslag når straffskylden er liten fordi det gjaldt en ubetydelig verdi og omstendighetene for øvrig tilsier det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 327. Ran

For ran straffes den som med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning øver vold mot en person, setter ham ute av stand til forsvar eller ved trusler fremkaller alvorlig frykt for vold mot noen, og derved

- a) bemektiger seg en gjenstand som tilhører en annen, eller
- b) tvinger noen til å handle slik at det medfører tap eller fare for tap for ham eller den han handler for.

Straffen for ran er fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 328. Grovt ran

Grovt ran straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om ranet er grovt skal det særlig legges vekt på om

- a) det er brukt grov vold,
- b) det er truet med skytevåpen eller annet særlig farlig redskap,
- c) ranet er nøye planlagt, foretatt overfor en forsvarsløs person, eller
- d) det gjaldt en betydelig verdi.

Straffen for grovt ran er fengsel inntil 21 år dersom ranet har hatt til følge død eller betydelig skade på kropp eller helse, og lovbryteren har utvist uaktsomhet med hensyn til følgen eller kunne ha innsett muligheten for den.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 329. Forbund om ran

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som inngår forbund med noen om å begå ran.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 330. Utpressing

For utpressing straffes den som med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning tvinger noen til å handle slik at det medfører tap eller fare for tap for ham eller den han handler for, ved

- a) annen ulovlig atferd enn den som rammes av § 327 første ledd, eller
- b) utilbørlig å true med anklage eller anmeldelse for noe straffbart, eller med å sette frem en skadelig opplysning.

Straffen for utpressing er bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 331. Grov utpressing

Grov utpressing straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om utpressingen er grov skal det særlig legges vekt på om den

- a) gjaldt en betydelig verdi,
- b) var nøye planlagt,
- c) var foretatt overfor en forsvarsløs person,
- d) har medført særlig store påkjenninger,
- e) har pågått over lengre tid, eller
- f) av andre grunner er av en særlig farlig eller samfunnsskadelig art.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 332. Heleri

For heleri straffes den som mottar eller skaffer seg eller andre del i utbytte av en straffbar handling. Likestilt med utbytte er en gjenstand, fordring eller tjeneste som trer istedenfor det. Heleri straffes selv om ingen kan straffes for handlingen som utbyttet stammer fra på grunn av utilregnelighet, jf. § 20.

Første ledd anvendes ikke på den som mottar utbyttet til vanlig underhold av seg eller andre fra en som plikter å yte slikt underhold, eller den som mottar utbytte som normalt vederlag for vanlige forbruksvarer, bruksting eller tjenester.

Straffen for heleri er bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 333. Grovt heleri

Grovt heleri straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om heleriet er grovt skal det særlig legges vekt på hva slags handling utbyttet stammer fra, om fordelen gjerningspersonen har skaffet seg er betydelig, og om den skyldige har drevet heleri regelmessig. Gjelder heleriet utbytte av narkotikalovbrudd, skal det også legges vekt på arten og mengden av det stoffet utbyttet knytter seg til.

Dersom utbyttet stammer fra grovt ran, grov menneskehandel eller særlig grov narkotikaovertrødelse, er straffen fengsel inntil 15 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 334. Mindre heleri

Med bot straffes den som gjør seg skyldig i heleri når straffskylden er liten fordi handlingen som utbyttet stammer fra, størrelsen på utbyttet eller omstendighetene for øvrig tilsier det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 335. Uaktsomt heleri

Uaktsomt heleri som nevnt i §§ 332 og 333 straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 336. Forbund om heleri

Den som inngår forbund med noen om å begå heleri som nevnt i § 332, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 337. Hvitvasking

For hvitvasking straffes den som

- a) yter bistand til å sikre utbyttet av en straffbar handling for en annen ved for eksempel å innkreve, oppbevare, skjule, transportere, sende, overføre, konvertere, avhende, pantsette eller investere det, eller
- b) gjennom konvertering eller overføring av formuesgoder eller på annen måte skjuler eller tilslører hvor utbyttet av en straffbar handling han selv har begått, befinner seg, stammer fra, hvem som har rådigheten over det, dets bevegelser, eller rettigheter som er knyttet til det.

Likestilt med utbyttet er gjenstand, fordring eller tjeneste som trer i stedet for det.

Hvitvasking straffes selv om ingen kan straffes for handlingen som utbyttet stammer fra på grunn av utilregnelighet, jf. § 20.

Straffen for hvitvasking er bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 338. Grov hvitvasking

Grov hvitvasking straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om hvitvaskingen er grov skal det særlig legges vekt på hva slags handling utbyttet stammer fra, om utbyttet hvitvaskeren har hatt befatning med er av betydelig verdi, og om lovbrøteren har drevet hvitvasking regelmessig. Gjelder det utbytte av narkotikalovbrudd, skal det også legges vekt på art og mengde av det stoffet utbyttet knytter seg til.

Dersom utbyttet stammer fra grovt ran, grov menneskehandel eller særlig grov narkotikaovertrødelse, er straffen fengsel inntil 15 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 339. Mindre hvitvasking

Med bot straffes den som gjør seg skyldig i hvitvasking når straffskylden er liten fordi handlingen som utbyttet stammer fra, verdien av det utbyttet hvitvaskeren har hatt befatning med og omstendighetene for øvrig tilsier det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 340. Uaktsom hvitvasking

Uaktsom hvitvasking som nevnt i §§ 337 og 338 straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 341. Forbund om hvitvasking

Den som inngår forbund med noen om å begå hvitvasking som nevnt i § 337 eller § 338, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 342. Brukstyveri av motorvogn mv.

For brukstyveri av motorvogn straffes den som uten å ha rett til det tar en motorvogn og bruker eller forføyer over den. Den som tilhører husstanden til eller er i tjeneste hos den som har rett til bilen, straffes likevel ikke for slikt brukstyveri.

Med motorvogn menes kjøretøy som blir drevet frem med motor.

Straffen for brukstyveri av motorvogn er bot eller fengsel inntil 2 år.

På samme måte straffes brukstyveri av fartøy som har motor til fremdrift, og av luftfartøy.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 343. Ulovlig bruk av løsøre mv.

Med bot straffes den som ulovlig bruker eller forføyer over en løsøregjenstand som tilhører en annen, slik at den berettigede påføres tap eller ulempe.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 344. Grov ulovlig bruk av løsøre

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ulovlig bruker eller forføyer over en løsøregjenstand som tilhører en annen, og ved det skaffer seg eller andre en betydelig vinning eller påfører den berettigede et betydelig tap.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 345. Besittelseskrenkelse

Den som utetmessig¹ setter seg eller andre i besittelse av en løsøregjenstand, straffes med bot.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

1 Skal vel være «urettmessig».

§ 346. Ulovlig bruk mv. av fast eiendom

Med bot straffes den som bruker eller rår over fast eiendom i strid med rettighetene til eieren eller en annen som rettmessig rår over eiendommen, slik at den berettigede påføres tap eller ulempe, eller i strid med dennes uttrykkelige forbud.

Straff etter første ledd anvendes likevel ikke på den som er part i en avtale med den berettigede om bruken av eller rådigheten over eiendommen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 28. Skadeverk og fremkalling av fare for allmennheten

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 351. Skadeverk

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som skader, ødelegger, gjør ubrukelig eller forspiller en gjenstand som helt eller delvis tilhører en annen.

For skadeverk straffes også den som uberettiget endrer, gjør tilføyelser til, ødelegger, sletter eller skjuler andres data.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 352. Grovt skadeverk

Grovt skadeverk straffes med bot eller fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om skadeverket er grovt skal det særlig legges vekt på

- a) skadeverkets art og objekt, for eksempel om det er rettet mot gjenstander til alminnelig nytte eller pryde, eller som har historisk, nasjonal eller religiøs verdi,
- b) om skaden er av et stort omfang,
- c) om det var motivert av fornærmedes hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion, livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne, og

d) om det er begått ved flere anledninger, av flere i fellesskap eller har et systematisk eller organisert preg.

Skadeverk som innebærer ødeleggelse av gjenstand som har en betydelig historisk, nasjonal eller religiøs verdi, eller som innebærer en svært omfattende ødeleggelse av eiendom, regnes som særlig grovt skadeverk. Det samme gjelder skadeverk som har til følge slik ødeleggelse, tap av menneskeliv eller betydelig skade på kropp eller helse, eller nærliggende fare for slike følger. Særlig grovt skadeverk straffes med fengsel inntil 15 år.

Skadeverk som nevnt i første ledd og som er forøvd ved grov uaktsomhet, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år. Grovt uaktsomt skadeverk som nevnt i annet ledd straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 353. Mindre skadeverk

Mindre skadeverk straffes med bot. Ved avgjørelsen av om skadeverket er mindre, skal det særlig legges vekt på dets art og objekt, skadeomfanget og hvilke følger det har hatt eller lovbryteren burde ha skjønt at det kunne ha fått.

For mindre skadeverk straffes også den som tilsmusser en gjenstand som tilhører en annen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 354. Forledelse til formuestap

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som ved å fremkalle eller styrke en villfarelse forleder noen til å gjøre eller unnlate noe som fører til formuestap for noen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 355. Fremkalling av fare for allmennheten

Med fengsel fra 2 år inntil 21 år straffes den som forårsaker brann, oversvømmelse, sprengning, sammenstyrtning, sjøskade, jernbaneulykke, luftfartsulykke eller lignende ulykke, som lett kan medføre tap av menneskeliv.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 356. Uaktsom fremkalling av fare for allmennheten

Uaktsom fremkalling av fare for allmennheten straffes med bot eller fengsel inntil 3 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 357. Forbund om fremkalling av fare for allmennheten

Den som inngår forbund om å begå en handling som nevnt i § 355, straffes med fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 358. Straff for å hindre forebygging av allmennfarlig ulykke eller avverging av følgene av den

Den som ved å skade eller fjerne redskaper eller på annen måte søker å hindre noen i å forebygge eller avverge en ulykke som nevnt i § 355 eller følgene av den, straffes med fengsel inntil 6 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 29. Vern av tilliten til penger og visse dokumenter

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 361. Dokumentfalsk

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som

- a) ettergjør eller forfalsker et dokument, eller anskaffer et ettergjort eller forfalsket dokument med forsett om bruke det eller la det fremstå som ekte eller uforfalsket,
- b) rettsstridig bruker et dokument som nevnt i bokstav a og lar det fremstå som ekte eller uforfalsket, eller
- c) utsteder et dokument og uriktig tillegger seg en stilling som er av vesentlig betydning for dokumentets bevisverdi, og lar dokumentet fremstå som riktig.

Med dokument menes i dette kapittel en informasjonsbærer som gjelder et rettsforhold eller ellers egner seg som bevis for et rettsforhold.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 362. Mindre dokumentfalsk

Når straffverdigheten er liten, straffes dokumentfalsk med bot. Ved denne avgjørelsen skal det særlig legges vekt på

- a) hvilken verdi handlingen gjelder,
- b) om den har hatt til følge skade eller uleilighet for noen,
- c) i hvilken utstrekning den er resultat av planlegging.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 363. Dokumentødeleggelse mv.

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som uberettiget ødelegger eller unndrar et dokument eller en del av det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 364. Borttaking av grensemerke mv.

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som uberettiget

- a) fjerner, flytter eller ødelegger grensemerke eller merke for grunneiendom eller grunnrettighet, eller
- b) setter opp slike falske merker.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 365. Uriktig erklæring bestemt til bruk som bevis

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som

- a) i et dokument utstedt som ledd i forvaltningens virksomhet, i rettspleie eller i en helseattest gir en uriktig erklæring som er bestemt til å brukes som bevis,
- b) bruker som riktig en slik erklæring, eller
- c) forsettlig eller grovt uaktsomt utferdiger uriktig dokument som er egnet som bevis for å oppnå skatte- eller avgiftsmessige fordeler.

Adgangen til å reise straffesak eller avsi straffedom etter første ledd bokstav c faller bort etter 10 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 366. Misbruk av identifikasjonsbevis

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som overlater et vitnemål, pass eller liknende identifikasjonsbevis som er utferdiget til ham, til en annen, selv om han vet eller bør forstå at det vil bli brukt ulovlig.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 367. Pengefalsk

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som forfalsker eller ettergjør penger eller innfører, anskaffer eller mottar slike penger med forsett om utgivelse.

På samme måte straffes den som utgir forfalskede eller ettergjorte penger som ekte eller uforsket. Den som uaktsomt medvirker til slik utgivelse, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 368. Grov pengefalsk

Grov pengefalsk straffes med bot eller fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om pengefalsken er grov skal det særlig legges vekt på om den gjelder et betydelig beløp, og om den er systematisk utført.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 369. Forberedelse til pengefalsk

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som til forberedelse av pengefalsk fremstiller eller skaffer til veie utstyr og annet som er bestemt for forfalsking av penger.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 30. Bedrageri, skattesvik og liknende økonomisk kriminalitet

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, men ikke satt i kraft.

§ 371. Bedrageri

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som med forsett om å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning

a) fremkaller, styrker eller utnytter en villfarelse og derved rettsstridig forleder noen til å gjøre eller unnlate noe som volder tap eller fare for tap for noen, eller

b) bruker uriktig eller ufullstendig opplysning, endrer data eller datasystem, disponerer over et kredittkort eller debetkort som tilhører en annen, eller på annen måte uberettiget påvirker resultatet av en automatisert databehandling, og derved volder tap eller fare for tap for noen.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 372. Grovt bedrageri

Grovt bedrageri straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om bedrageriet er grovt skal det særlig legges vekt på om

- a) det har hatt til følge en betydelig økonomisk skade,
- b) det er voldt velferdstap eller fare for liv eller helse,
- c) det er begått ved flere anledninger eller over lengre tid,
- d) det er begått av flere i fellesskap eller har et systematisk eller organisert preg,
- e) lovbryteren har foregitt eller misbrukt stilling, verv eller oppdrag,
- f) det er ført eller utarbeidet uriktige regnskaper eller uriktig regnskapsdokumentasjon, eller
- g) lovbryteren har forledet allmennheten eller en større krets av personer.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 373. Mindre bedrageri

Bedrageri straffes med bot når straffskylden er liten fordi det gjaldt en ubetydelig verdi og forholdene for øvrig tilsier det.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 374. Grovt uaktsomt bedrageri

Grovt uaktsomt bedrageri straffes med bot eller fengsel inntil 1 år. Dersom et grovt uaktsomt bedrageri må anses som grovt, jf. § 372 annet punktum, kan fengsel inntil 2 år anvendes.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 375. Forsikringsbedrageri

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som

- a) ved inngåelsen av en forsikringsavtale fortier eller gir uriktig opplysning om en omstendighet som er av betydning for forsikringsgiveren, eller utviser grov uaktsomhet med hensyn til denne betydningen, eller
- b) i den hensikt å få utbetalt en forsikringssum til seg eller andre, skader eller ødelegger en forsikret gjenstand eller på annen måte fremkaller et forsikringstilfelle.

På samme måte straffes den som med forsett om å få utbetalt en forsikringssum til seg eller andre

- a) uriktig oppgir eller gir det utseendet av at et forsikringstilfelle er inntrådt,
- b) gir en skadeoppgave som står i påtakelig misforhold til skaden, eller på annen måte gir uriktig eller ufullstendig opplysning, eller
- c) oppgir til erstatning en gjenstand som ikke er forsikret, ikke er til eller ikke er skadet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 376. Grovt forsikringsbedrageri

Grovt forsikringsbedrageri straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om forsikringsbedrageriet er grovt skal det særlig legges vekt på om det

- a) har hatt til følge en betydelig økonomisk skade,
- b) har voldt fare for liv eller helse,
- c) er begått ved flere anledninger eller over lengre tid, eller
- d) er begått av flere i fellesskap eller har et planlagt eller organisert preg.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 377. Bedrageriliknende handlinger

Med bot straffes den som uten å oppgi navn og adresse forlater et overnattingssted, serveringssted eller annet sted der en ytelse er mottatt, uten å betale på stedet som forutsatt. Straff etter paragrafen her kommer ikke til anvendelse dersom forholdet går inn under § 373.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 378. Skattesvik

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som gir uriktig eller ufullstendig opplysning til en offentlig myndighet, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når han forstår eller bør forstå at det kan føre til skattemessige fordeler.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 379. Grovt skattesvik

Grovt skattesvik straffes med bot eller fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om skattesviket er grovt skal det særlig legges vekt på om det

- a) har ledet til eller kunne ha ledet til unndragelse av et betydelig beløp,
- b) er utført på en måte som i særlig grad har gjort det vanskelig å oppdage,
- c) er begått ved flere anledninger eller over lengre tid,
- d) er begått av flere i fellesskap eller har et planmessig eller organisert preg,
- e) er utført ved å misbruke stilling eller tillitsforhold, eller
- f) foreligger medvirkning under utøvelse av næring.

Ved avgjørelsen av om skattesviket er grovt kan flere overtredelser ses i sammenheng.

Denne paragrafen kommer til anvendelse også om det foreligger uvitenhet med hensyn til de momenter som gjør handlingen grov, når uvitenheten er grovt uaktsom.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 380. Grovt uaktsomt skattesvik

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som grovt uaktsomt gir uriktig eller ufullstendig opplysning til en offentlig myndighet, eller unnlater å gi pliktig opplysning, når han bør forstå at det kan føre til skattemessige fordeler. Dersom et grovt uaktsomt skattesvik må anses som grovt, jf. § 379 første ledd, kan fengsel inntil 6 år anvendes.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 381. Foreldelse av skattesvik

Fristen for foreldelse av straffansvar etter §§ 378 til 380 er 10 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 382. Villedende og uriktig selskapsinformasjon

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som i oppfordring til å delta i stiftelse eller utvidelse av aksjeselskap, allmennaksjeselskap eller annet selskap med økonomisk formål, eller i oppfordring til å overta lån til slikt selskap, gir villedende eller uriktig opplysning av betydning for bedømmelsen av selskapet.

På samme måte som etter første ledd straffes tillitsmann eller funksjonær i selskap som nevnt, såfremt han offentliggjør villedende eller uriktig opplysning av betydning for bedømmelsen av selskapet, eller gir slik opplysning til en selskapsdeltaker eller selskapets fordringshaver, noen av dets organer eller til en offentlig myndighet. Likestilt med tillitsmann og funksjonær etter første punktum, er andre som på grunn av oppdrag for selskapet har kjennskap til dets forhold.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 383. Grov villedende og uriktig selskapsinformasjon

Grove overtredelser av § 382 straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om lovbruddet er grovt skal det særlig legges vekt på

- a) lovbruddets omfang,
- b) hvilke følger lovbruddet har hatt,
- c) om lovbruddet/handlingen retter seg mot allmennheten eller en større krets av personer,
- d) om lovbruddet er begått ved flere anledninger eller over lengre tid,
- e) om lovbruddet er begått av flere i fellesskap eller har et systematisk preg,
- f) om lovbrøtteren har foregitt eller misbrukt stilling, verv eller oppdrag, eller
- g) om det er ført eller utarbeidet uriktige regnskaper eller uriktig regnskapsdokumentasjon.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 384. Grovt uaktsom villedende og uriktig selskapsinformasjon

Grovt uaktsom villedende eller uriktig selskapsinformasjon straffes med bot eller fengsel inntil ett år. Er det grovt uaktsomme lovbruddet grovt, jf. § 383 annet punktum, kan fengsel inntil 2 år anvendes.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 385. Svikaktig dobbeltsalg mv.

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som påfører eller utsetter den berettigede for tap ved å disponere over et

- a) formuesgode som en annen har fått, eller mot helt eller delvis betalt vederlag er tilsagt, eiendomsrett eller bruksrett til, eller
- b) gjeldsbrev som helt eller delvis er innfridd.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 386. Krenkelse av sikkerhetsrett

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som uberettiget disponerer over et formuesgode som han eier eller besitter, og som en annen har sikkerhet i, og ved det påfører eller utsetter den sikrede for tap.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 387. Korrupsjon

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som

- a) for seg eller andre krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av utøvelsen av stilling, verv eller utføringen av oppdrag, eller
- b) gir eller tilbyr noen en utilbørlig fordel i anledning av utøvelsen av stilling, verv eller utføringen av oppdrag.

Med stilling, verv eller oppdrag i første ledd menes også stilling, verv eller oppdrag i utlandet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 388. Grov korrupsjon

Grov korrupsjon straffes med fengsel inntil 10 år. Ved avgjørelsen av om korrupsjonen er grov skal det særlig legges vekt på om handlingen

- a) er forøvd av eller overfor en offentlig tjenestemann eller noen annen ved brudd på den særlige tillit som følger med hans stilling, verv eller oppdrag,
- b) om den har eller kunne ha hatt til følge betydelig økonomisk fordel,
- c) om det forelå risiko for betydelig skade av økonomisk eller annen art, og
- d) om det er registrert uriktige regnskapsopplysninger, utarbeidet uriktig regnskapsdokumentasjon eller uriktig årsregnskap.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 389. Påvirkningshandel

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som

- a) for seg eller andre krever, mottar eller aksepterer et tilbud om en utilbørlig fordel for å påvirke utøvelsen av en annens stilling, verv eller utføring av oppdrag, eller
- b) gir eller tilbyr noen en utilbørlig fordel for å påvirke utøvelsen av en annens stilling, verv eller utføring av oppdrag.

Med stilling, verv eller oppdrag i første ledd menes også stilling, verv eller oppdrag i utlandet.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 390. Økonomisk utroskap

Den som handler mot en annens interesser som han styrer eller har tilsyn med, med forsett om å oppnå en uberettiget vinning for seg eller andre eller om å skade, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Straff for utroskap anvendes ikke på handling som faller inn under § 324, jf. § 325, eller § 387, jf. § 388.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 391. Grov økonomisk utroskap

Grov økonomisk utroskap straffes med fengsel inntil 6 år.

Ved avgjørelsen av om den økonomiske utroskapen er grov skal det særlig legges vekt på momentene som er nevnt i § 388 annet punktum.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 392. Regnskapsovertredelse

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som overtrer bestemmelser om bokføring og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, årsregnskap, årsberetning eller regnskapsoppbevaring som er fastsatt i lov eller forskrift i medhold av lov.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 393. Grov regnskapsovertredelse

Grov regnskapsovertredelse straffes med fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om regnskapsovertredelsen er grov skal det særlig legges vekt på om

- a) det er brukt uriktig eller villedende informasjon eller et uriktig dokument,
- b) den er begått over lang tid,
- c) den er begått av noen ved brudd på den særlige tillit som følger med hans stilling eller virksomhet,
- d) den har gitt betydelig økonomisk fordel,
- e) det forelå risiko for betydelig skade av økonomisk eller annen art, eller
- f) den har gjort det vanskelig å kontrollere virksomheten.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 394. Uaktsom regnskapsovertredelse

Uaktsom regnskapsovertredelse straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Kapittel 31. Kreditorvern

Kapitlet tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 401. Uforsvarlige økonomiske disposisjoner

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en skyldner som forsettlig eller grovt uaktsomt påfører fordringshaverne betydelig tap ved

- a) pengespill eller annen risikopreget aktivitet,
- b) annen lettsindig atferd,
- c) overdrevent forbruk, eller
- d) grovt uordentlig forretningsførsel.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 402. Kreditorbegunstigelse

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en skyldner som forsettlig eller grovt uaktsomt gir en fordringshaver oppgjør eller sikkerhet, når skyldneren er eller blir eller står i påtakelig fare for å bli insolvent og av den grunn forringer fordringshavernes dekningsutsikt i betydelig grad.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 403. Hindring av dekning til en enkeltfølgende kreditor

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en skyldner som under en tvangsfyllbyrdelse eller midlertidig sikring forsettlig eller grovt uaktsomt foretar en handling som er egnet til å hindre at et formuesgode tjener til dekning for en eller flere fordringshavere.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 404. Formuesforringelse ved insolvensfare

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en skyldner som foretar en uforsvarlig handling som

- a) er egnet til å hindre at et formuesgode tjener til dekning for en eller flere fordringshavere, og
- b) gjør at skyldneren er, blir, eller står i påtakelig fare for å bli insolvent.

Det fritar ikke for straff at insolvens etter første ledd bokstav b ikke lar seg fastslå, dersom årsaken er at skyldneren forsettlig eller grovt uaktsomt har overtrådt regnskapsbestemmelser i lov eller forskrift.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 405. Grov formuesforringelse

Grov formuesforringelse straffes med bot eller fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om formuesforringelsen er grov skal det særlig legges vekt på om den innebærer en betydelig svekkelse av fordringshavernes utsikt til å få dekning, om den var planlagt og om den gjaldt et betydelig beløp.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 406. Grovt uaktsom formuesforringelse ved insolvens mv.

Grovt uaktsom formuesforringelse straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 407. Unnlatelse av å begjære gjeldsforhandling eller oppbud

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en insolvent skyldner som forsettlig eller grovt uaktsomt unnlater å begjære åpning av gjeldsforhandling etter konkursloven eller konkurs, dersom

- a) unnlatelsen medfører at en disposisjon eller et utlegg ikke kan omstøtes, og dette forringer fordringshavernes dekningsutsikt betydelig, eller
- b) skyldnerens næringsvirksomhet klart går med tap, og skyldneren må innse at han ikke vil kunne gi fordringshaverne oppgjør innen rimelig tid.

Unnlatelse av å begjære gjeldsforhandling eller konkurs er likevel straffri dersom skyldneren har opptrådt i forståelse med fordringshavere som representerer en vesentlig del av fordringsmassen med hensyn til beløp og antall.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 408. Boforringelse under fellesforfølgning

Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes en skyldner som under konkurs eller gjeldsforhandling etter loven

- a) opptrer på en måte som er egnet til å hindre at et formuesgode tjener til dekning eller utnyttelse for fordringshaverne, eller
- b) uriktig oppgir eller vedkjenner seg forpliktelser.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 409. Grov boforringelse under fellesforfølgning

Grov boforringelse straffes med bot eller fengsel inntil 6 år. Ved avgjørelsen av om boforringelsen er grov skal det særlig legges vekt på om den betydelig svekker fordringshavernes utsikt til å få dekning.

Grovt uaktsom boforringelse straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 410. Straffansvar for andre enn skyldneren. Medvirkning

Den som til fordel for eller på vegne av skyldneren foretar en handling som nevnt i §§ 401 til 409, straffes som der bestemt.

En fordringshaver som har medvirket til overtredelse av en bestemmelse i dette kapitlet ved å motta eller kreve oppfyllelse av skyldneren, straffes bare når fordringshaveren har brukt utilbørlige midler for å oppnå dette.

Ikke ikr.

Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Tredje del. Sluttbestemmelser

§ 411. Ikraftsetting

Ikraftsetting av straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 fastsettes ved lov.¹ Fra tidspunktet for ikraftsetting oppheves straffeloven 22. mai 1902 nr. 10.

Kapittel 16 kan settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer.² Fra samme tid som kapittel 16 settes i kraft, gjelder første del i straffeloven 2005 for bestemmelsene i kapittel 16. Alminnelig del i straffeloven 1902 gjelder ikke for kapittel 16. Fra den tid kapittel 16 tar til å gjelde,² gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Militær straffelov 22. mai 1902 nr. 13 § 107 oppheves.

2. Lov 13. desember 1946 nr. 14 om straff for utlendske krigsbrottsmenn oppheves.

3. I lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere mv. skal § 9 annet punktum lyde: – – –

Endret ved lover 7 mars 2008 nr. 4, endret paragrafnummer fra § 101, 19 juni 2009 nr. 74, endret paragrafnummer fra § 401.

1 Ved res. 21 des 2005 nr. 1580 ble daværende, dalydende § 102 nr. 1-3 og 7 satt ikr. 1 jan 2006. Ved res. 7 mars 2008 nr. 225 ble kapittel 16 satt ikr. 7 mars 2008.

2 Fra 7 mars 2008 iflg. res. 7 mars 2008 nr. 225.

§ 412.1 Endringer i andre lover

Med virkning fra den tid hele straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 settes i kraft, gjøres følgende endringer i annen lovgivning:

1. I lov 2. oktober 1751 Første Codicill og Tillæg til Grendse-Tractaten imellem Kongerigerne Norge og Sverrig Lapperne betreffende (Lappekodisillen) skal § 19 siste punktum lyde:

For hver Gang saadan lovbrud skeer, fordobles Straffen; forgriber Lappen sig paa bemelte Personer videre, end det til simpel Opsetsighet kand regnes, Straffes han desuden derfor efter Loven.

1 a. I lov 6. juni 1891 nr. 2 om Guld-, Sølv- og Platinavarers Finhed og Stempling m.v. gjøres følgende endringer:

Ny § 9 skal lyde:

Overtredelse av bestemmelsene i denne lov straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder.

Nåværende § 9 blir ny § 10.

2. I lov 3. august 1897 nr. 2 om særlige Straffebestemmelser m.v. for Personer, som i Henhold til Grundloven § 75 h indkaldes til at møde for Stortinget skal § 2 lyde:

Den som gir en uriktig forklaring til Stortinget etter innkalling i henhold til Grunnloven § 75, straffes som bestemt i straffeloven § 221.

3. I lov 19. desember 1898 nr. 3 om tilvirkning af Æthylæther skal § 7 lyde:

Med Hensyn til den Straf eller Erstatning, der paadrages ved Tilvirkning i Strid med Bestemmelserne i denne Lov eller de i Henhold til denne givne Kontrolregler, ved Besvigelse af Afgift, ved at skjænke eller tilbyde Gaver til Kontrolbetjeningen eller ved andre Lovbrud finder de til enhver Tid gjældende Bestemmelser om Lovbrud mod Lovgivningen om Brændevins Tilvirkning tilsvarende Anvendelse.

4. I lov 22. mai 1902 nr. 11 om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden gjøres følgende endringer:

§§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17 og 18 oppheves.

5. I lov 22. mai 1902 nr. 13 militær straffelov gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Straffelovens første Del finder Anvendelse paa de strafbare Handlinger, som omhandles i nærværende Lov, forsaavidt denne intet modsat bestemmer.

§ 2 skal lyde:

Militære Lovbrud er alene de strafbare Handlinger, som omhandles i denne Lov.

§ 2 annet ledd oppheves.

§ 12 skal lyde:

1. De straffer, som anvendes efter denne lov, er fengsel, arrest og bøter. Forvaring kan idømmes efter reglene i straffeloven § 40. I særlige tilfelle anvendes rettighetstap som nevnt i straffeloven § 56.

2. Med ovennævnte Straffe kan som Tillægsstraffe forbindes:

f) Kunngjøring av dommen, hvorved lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3-6, jfr. nærværende lov §§ 40, 41, 59 og 60, får tilsvarende anvendelse;

g) Forvisning fra bestemte Steder overensstemmende med Straffeloven § 57.

§ 12 nr. 2 bokstav a oppheves.

§ 13 første ledd skal lyde:

De i Straffeloven og i Lov om Fængselsvæsenet givne Regler om Fængsel og Bøder kommer, forsaavidt intet modsat er bestemt, til Anvendelse paa de militære Fængsels- og Bødestraffe.

§ 13 annet og tredje ledd oppheves.

Nåværende fjerde ledd blir nytt annet ledd.

§ 15 skal lyde:

Arrest anvendes kun paa militære og civilmilitære Personer samt Krigsfanger og medfarende paa Skib og idømmes som Husarrest fra 1 til 30 Dage eller som Vagtarrest fra 1 til 60 Dage, men i de i § 27, jf. Straffeloven § 79 bokstav a, omhandlede Tilfælde henholdsvis indtil 45 og 90 Dage.

1 dags Arrest svarer til 1 Dags Fængsel.

§ 16 tredje ledd skal lyde:

Hvor Benyttelse af militært Arrestlokale vilde volde uforholdsmæssig Ulempe eller Bekostning, kan Arresten udholdes i Kreds fængsel eller Hjælpe fængsel. Uden eget Samtykke maa Arrestanten ikke sættes sammen med nogen, der udstaar Straf af Fængsel eller med Varetægtsfange.

§ 20 skal lyde:

Den som dømmes for overtredelse av krigsartiklene, kan idømmes tap av stemmerett i offentlige anliggender for en tid av inntil 10 år. For øvrig får reglene om rettighetstap i Straffeloven § 56 tilsvarende anvendelse.

§ 23 skal lyde:

Med hensyn til inddragning finner Straffeloven §§ 67-75 tilsvarende anvendelse.

§ 25 skal lyde:

Paa Handling, der under paatrængende Fare eller Nød foretages for at faa givne Befalinger adlydte, finder Straffeloven §§ 17, 18 og 80 tilsvarende Anvendelse.

§ 27 skal lyde:

Bestemmelserne i Straffeloven §§ 34-39 kan bringes i Anvendelse, ogsaa hvor der idømmes Arrest. Samme Lovs § 79 bokstav a finder tilsvarende Anvendelse, hvor nogen af de strafbare Handlinger skulde have medført nævnte Straf.

§ 30 første ledd skal lyde:

Med hensyn til foreldelse gjelder for arrest de samme regler som i Straffelovens 15de kapitel bestemt.

§ 32 skal lyde:

Lovbrud ved trykt Skrift, hvis Forfatter ikke har navngivet sig eller paa anden Maade betegnet sig som hørende til den væbnede Magt, er ikke at anse som militære Lovbrud uden i de i §§ 47, 49, 69 og 86 nævnte Tilfælde.

§ 33 skal lyde:

Alle militære Lovbrud er offentlig Paatale undergivet.

Overskriften til annen del skal lyde:

Militære Lovbrud.

§ 34 tredje ledd skal lyde:

Paa samme Maade straffes den, som retsstridig bevirker at en anden forlader eller bliver borte fra det Sted, hvor det paaligger ham som militær Pligt at være tilstede.

§ 36 skal lyde:

Den, som i Hensigt at unddrage sig sin militære Tjeneste ved Lemlæstelse eller paa anden Maade gjør sig helt eller delvis ubrugbar dertil, at nogen anden i saadan Hensigt gjøres ubrugbar til Krigstjeneste, straffes med Fængsel indtil 2 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som ved at foregive Sygdom eller Legemsfeil søger at unddrage sig fra militær Tjeneste.

Overskriften til femte kapittel skal lyde:

Lovbrud med Hensyn til den militære Underordning.

§ 40 oppheves.

§ 41 skal lyde:

Den, som ved falsk anklage for militært Lovbrud mot nogen foresatt eller overordnet forgår sig på sådan måte som i Straffeloven §§ 222-225 omhandlet, straffes med de der bestemte straffer, dog så, at arrest trer istedenfor bøter.

Den, som ellers mot bedre vitende inngir nogen ubeføiet besværing eller klage over foresatte eller overordnede i anledning av tjenesteforhold, straffes med arrest eller fengsel inntil 6 måneder. Skjer det ikke mot bedre vitende, men dog uten rimelig grunn og besværingen eller klagen viser sig å være aldeles ubeføiet, straffes den skyldige med arrest.

§ 42 skal lyde:

Den, som mod en foresat eller overordnet i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenesteplichter gjør sig skyldig i noget Lovbrud mod den personlige Frihed, straffes med de i Straffeloven bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Er Lovbruddet forøvet i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel i mindst 1 Aar.

§ 43 skal lyde:

Den, som ved Vold eller Trusel søger at formaa en foresat eller overordnet til at foretage eller unnlade en Tjenestehandling eller at hindre ham under en saadan, straffes med Fængsel indtil 6 Aar.

Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som ved Vold eller Trusel søger at hindre en anden Krigsmand fra at udføre en ham af foresatte given Befaling i Tjenesteanliggende.

§ 44 skal lyde:

Den, som mod en foresat eller overordnet i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenesteplichter gjør sig skyldig i noget Lovbrud mod Liv og Kropp, straffes med de i Straffeloven bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Er Lovbruddet forsætlig og forøvet i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel i mindst 1 Aar.

§ 46 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Voldes derved saadant Tab eller saadan Skade, kan Straffetiden forlænges til 10 Aar.

§ 47 skal lyde:

Den, som søger at ophidse Krigsmand til Uvilje mod Tjenesten eller til Had mod foresatte eller overordnede, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar. Dersom Lovbruddet er forøvet ved trykt Skrift, skal dette utgjøre et skjerpene Moment ved utmålingen av Straff.

§ 49 bokstav c skal lyde:

c) at negte Lydighed mod en foresats Befaling i Tjenesteanliggende, straffes for Opvigleri med Fængsel indtil 6 Aar.

§ 50 skal lyde:

Aftaler flere Krigsmænd at ville i Fællesskab øve saadan Vold, Tvang eller Ulydighed som i § 49 omhandlet, straffes de for Mytteri med Fængsel indtil 3 Aar, men med Fængsel indtil 6 Maaneder, hvis de alle opgiver den strafbare Plan, før nogen militær Myndighed er kommen til Kundskab om samme; under særdeles formildende Omstændigheder kan i saa Fald Straf helt bortfalde.

§ 51 første ledd skal lyde:

Med Fængsel indtil 2 Aar straffes den Krigsmand, som undlader gjennem betimelig Anmeldelse for vedkommende Myndighed eller paa anden Maade at søge afverget et Mytteri eller et Lovbrud mod §§ 42 eller 44 af nogen i Straffeloven §§ 254, 272, 275 eller 287 omhandlet Slags eller sammes

Følger, uagtet han til en Tid, da Lovbruddet eller dets Følger endnu kunde forebygges, har erholdt paalidelig Kundskab om, at den er igjære eller er forøvet.

§ 52 skal lyde:

Søger flere Krigsmænd i Fællesskab retsstridig

- a) at øve Vold mod en foresat eller overordnet, eller
- b) at tvinge en saadan til at foretage eller undlade en tjenestehandling, eller
- c) at negte Lydighed mod en foresats Befaling i Tjenesteanliggende,

bliver de deri skyldige at straffe for Oprør, Anstiftere og Hovedmænd saavel som de, der øver Vold mod foresatte eller overordnede, med Fængsel indtil 10 Aar og de øvrige medvirkende med Fængsel indtil 6 Aar.

Voldes ved Oprøret Tab af Menneskeliv eller betydelig Skade for Krigsvæsenet, eller foregaar Lovbruddet i Havsnød, eller medfører den Fare for Skibets Sikkerhed, kan Straffen for Anstiftere og Hovedmænd forlænges til Fængsel paa Livstid og for de øvrige medvirkende til Fængsel indtil 10 Aar.

§ 53 annet punktum skal lyde:

For Anstiftere og Hovedmænd nedsættes den til Fængsel indtil 6 Aar, saafremt alle Deltagere vender tilbage til Lydighed, inden det er kommet til saadan Forøvelse af Vold eller Tvang.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Den, som ved at misbruge sin Myndighed eller ved uretmæssig at tiltage sig saadan retsstridig søger at formaa en undergiven eller underordnet til at gjøre, taale eller undlade noget, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 2 Aar, men i Gjentakelsestilfælde indtil 3 Aar.

§ 58 skal lyde:

Den som uberettiget udøver Disciplinærmyndighed, eller som overskrider sin Disciplinærmyndighed, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 6 Aar.

§ 59 første ledd skal lyde:

Den, som mod en undergiven eller underordnet i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenesteplichter gjør sig skyldig i nogen Ærekrænkelse eller Lovbrud mod Liv, Legeme eller

Helbred, straffes med de i Straffeloven bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at der for de i § 271 første ledd omhandlede Lovbrud kan anvendes Fængsel indtil 1 Aar.

§ 60 skal lyde:

Den, som ved falsk anklage for militært lovbrudd mot nogen undergiven eller underordnet forgår sig på sådan måde som i straffeloven §§ 222-225 omhandlet, straffes med de der bestemte straffer, dog så at arrest trer istedenfor bøter.

§ 61 første ledd skal lyde:

En foresat eller overordnet, som forleder eller tilskynder nogen ham i Tjenesten undergiven Befalingsmand til at forøve nogen i dette Kapitel omhandlet Lovbrud eller bistaar ham dermed eller vidende lader ham forøve den, eller som misbruger sin Stilling til at tilskynde en anden Befalingsmand til at forøve en saadan eller til at bistaa ham dermed, straffes efter de samme Straffebud som denne, dog saa, at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Overskriften til syvende kapittel skal lyde:

Lovbrud med Hensyn til særegne Tjenesteplichter og den militære Orden.

§ 63 skal lyde:

Krigsmand, som forbryder sig paa saadan Maade som i Straffeloven § 387, jf. 388 omhandlet, straffes saaledes som der bestemt, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.

§ 65 skal lyde:

Krigsmand, som pligtstridig undlader at anmelde sine undergivnes strafbare Handlinger eller at udøve sin Disciplinærmyndighed, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar, men med Arrest indtil 3 Maaneder, saafremt Undladelsen er skeet af Uagtsomhed.

§ 66 skal lyde:

Krigsmand, som bevirker, at en Fange, der staar under militær bevogtning, undviger, eller som undlader at udføre en Paagribelse, der paaligger ham ifølge Tjenesteplicht eller særlig Befaling, straffes med Fængsel indtil 5 Aar, men, hvis det er skeet af Uagtsomhed, med Arrest indtil 6 Maaneder.

§ 67 første ledd skal lyde:

Den, som afgiver urigtige tjenestlige Attester, Meddelelser eller Erklæringer, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar.

§ 68 skal lyde:

Den, som bevirker at der i nogen Tjenesten vedkommende Protokol anføres Usandhed eller lægges Skjul paa Sandheden, eller at der ved Udfærdigelsen af Protokoludskrift, Telegram eller Telefonmeddelelse eller anden tjenestlig Erklæring, der er afgiven for at tjene som Bevis, anføres eller bevidnes Usandhed eller lægges Skjul paa Sandheden, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt den skyldige har handlet i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding eller at skade nogen.

§ 69 første ledd skal lyde:

Den, som uden skjellig Grund aabenbarer, hvad der i den militære Tjenestes Medfør er blevet ham betroet eller ved Lov eller anden gyldig Bestemmelse er betegnet som Tjenestehemmelighed, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 6 Aar.

§ 70 skal lyde:

Den, som ulovlig aabner eller tilsteder nogen at aabne et ham i Tjenestens Medfør betroet Brev, eller som medvirker hertil, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt han forøver Lovbruddet for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding.

§ 71 annet ledd skal lyde:

Er ved Lovbruddet voldt betydelig Skade, eller er noget Skib derved blevet udsat for Fare, kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes, men indtil 10 Aar, saafremt Lovbruddet er forøvet ombord i Havsnød.

§ 74 første punktum skal lyde:

Krigsmand, som udfordrer en anden Krigsmand til Tvekamp, eller som modtager Udfordringen, eller som deltager i eller medvirker ved Tvekamp, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab.

§ 76 annet ledd skal lyde:

Har han handlet for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, eller er ved Lovbruddet betydelig Skade eller Retskrænkelse voldt, kan Fængsel indtil 6 Aar anvendes.

§ 77 annet ledd skal lyde:

Er betydelig Skade voldt, kan Fængsel indtil 2 Aar eller for Befalingsmænd indtil 3 Aar anvendes. Er nogens Død voldt, kan Fængsel indtil 6 Aar anvendes.

§ 78 første ledd skal lyde:

Befalingsmand, som gjør sig skyldig i Forsømmelighed eller Skjødesløshed ved Udførelsen af sine Tjenesteplichter, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab.

§ 78 tredje ledd skal lyde:

Er ved Befalingsmandens Forsømmelighed, Skjødesløshed eller Uforstand betydelig Skade voldt, kan Fængsel indtil 2 Aar anvendes, men Fængsel indtil 6 Aar, saafremt nogens Død derved er voldt.

§§ 80-86 og §§ 90-94 a oppheves.

§ 87 innledningsvis skal lyde:

Med fengsel inntil på livstid straffes

§ 88 skal lyde:

Krigsmand, som under Fegtning selv griber Flugten og ved Ord eller Tegn søger at forlede sine Vaabenfæller til Flugt, straffes med Fængsel indtil paa Livstid.

§ 95 skal lyde:

For ulovligt Fravær (§ 34) kan den skyldige straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

§ 96 skal lyde:

For de i § 35 og § 36 omhandlede lovbrudd straffes den skyldige med fengsel inntil 6 år.

Har flere i forening avtalt og utført lovbrudd, som omhandles i § 35, straffes anstifteren og anføreren med fengsel inntil på livstid, de øvrige deltagere med inntil 10 år.

§ 97 skal lyde:

Den, som gjør sig skyldig i nedennævnte Lovbrud, kan straffes

1. For Lovbrud af den i §§ 42 og 44 omhandlede Art med Fængsel indtil paa Livstid;
2. for Lovbrud af den i § 43 omhandlede Art med Fængsel indtil 10 Aar;
3. for Lovbrud af den i § 46, 1ste Led omhandlede Art med Fængsel indtil 1 Aar og for Lovbrud af den i 2det Led omhandlede Art med Fængsel indtil 10 Aar;
4. for Lovbrud af den i § 47 omhandlede Art med Fængsel indtil 5 Aar;
5. for Lovbrud af den i §§ 49 og 50 omhandlede Art med Fængsel indtil 15 Aar;
6. For Lovbrud af den i § 51 omhandlede Art med Fængsel indtil 3 Aar;
7. for Lovbrud mod § 52 med Fængsel indtil paa Livstid.

§ 99 annet til femte ledd skal lyde:

Straffen for Lovbrud mod § 77, 1ste Led kan skjærpes til Fængsel indtil 2 Aar, men for Befalingsmænd indtil 3 Aar.

Straffen for Lovbrud mod § 77, 2det Punktum kan skjærpes til Fængsel indtil 3 Aar, men for Befalingsmænd indtil 6 Aar.

Straffen for Lovbrud mod § 78 kan skjærpes til Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 3 Aar, saafremt betydelig Skade er voldt.

Er i de i §§ 77 eller 78 omhandlede Tilfælde nogens Død voldt, kan Straffen skjærpes til Fængsel indtil 10 Aar.

Overskriften til tiende kapittel skal lyde:

Plyndring og andre Lovbrud mod Person eller Gods

§ 100 skal lyde:

Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den Krigsmand, som i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding retsstridig

1. udskriver Krigsskat eller Tvangsydelse eller
2. forhøier retmessige Requisitioner eller
3. negter at udstede Modtagelsesbevis for borttagen eller rekvireret Eiendom.

§ 101 innledningsvis skal lyde:

Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som forøver et i Straffeloven §§ 321, 324 eller 330 omhandlet Lovbrud

§ 101 annet ledd skal lyde:

Forøves saadant Lovbrud efter Aftale af flere i Fællesskab, straffes Anstiftere og Anførere med Fængsel indtil paa Livstid og de øvrige Deltagere med Fængsel indtil 10 Aar.

§ 102 innledningsvis skal lyde:

Med Fængsel indtil paa Livstid straffes den, som forøver et i Straffeloven § 327 omhandlet Lovbrud

§ 103 skal lyde:

Den, som uden Nødvendighed ødelegger eller beskadiger fremmed Eiendom, straffes med Fængsel indtil 6 Aar, men med Fængsel indtil paa Livstid, hvis det sker ved Forvoldelse af Ildebrand, Sammenstyrning, Sprengning, Oversvømmelse, Sjøskade eller Jernbaneulykke.

§ 104 skal lyde:

Den, som forøver en etter straffeloven kapittel 27, eller §§ 332, 337, 343, 351, 352 annet ledd eller 390 straffbar handling med hensyn til noen krigsvesenets øyemed tjenende gjenstand, straffes med de i nevnte lov bestemte straffer, dog så at arrest trer istedenfor bøter, og at straffen innen de for vedkommende straffart fastsatte grenser kan forhøyes med inntil en halvdel.

§ 105 skal lyde:

Den, som forøver nogen i § 104 nævnt strafbar Handling med Hensyn til Krigsbytte, straffes som i Straffeloven bestemt, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.

§ 106 skal lyde:

Krigsmand, som egenmægtig søger at gjøre Krigsbytte, straffes med Fængsel indtil 1 Aar.

§ 107 skal lyde:

Med fengsel straffes den som mot fienden bruker våpen eller stridsmidler som er forbudt ved noen av Norge tiltrådt internasjonal overenskomst.

§ 108 innledningsvis skal lyde:

Med fengsel inntil 3 år straffes den som overtrer bestemmelse som er gitt til beskyttelse for personer eller eiendom

Slutningsbestemmelsen oppheves.

5 a. Lov 18. august 1914 nr. 3 om forsvarshemmeligheter oppheves.

6. I lov 24. juni 1915 nr. 5 om kontroll med post- og telegraффorsendelser og med telefonsamtaler skal § 1 annet ledd lyde:

Utenfor krigstid kan kontrollen bare settes i verk overfor personer som mistenkes for noen overtredelse av straffeloven kapittel 17, 19, 20 og 23 eller lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon § 12-4.

7. I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene gjøres følgende endringer:

§ 63a annet ledd skal lyde:

Forvaltningsloven §§ 13 til 13 e og straffeloven § 209 får tilsvarende anvendelse.

§ 72 første ledd nr. 2 skal lyde:

den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven §§ 62-65

§ 132 første ledd skal lyde:

Under offentlig retsmøte kan adgang negtes folk under 18 aar og enhver, som fremstiller sig i en saadan tilstand, at hans nærvær vil stride mot rettens værdighet eller god orden. Det samme gjelder i straffesaker enhver som er fradømt stemmerett i offentlige anliggender, eller som i løpet av de siste fem år er idømt frihetstraff for en straffbar handling.

§ 199 skal lyde:

Med bøter straffes den som bevirker at noe som er forhandlet i rettsmøte for lukkede dører, og som skal holdes hemmelig, blir kjent for uvedkommende, eller at noe blir gjengitt offentlig i strid med § 129 eller § 130.

§ 206 første ledd skal lyde:

Straffes med bøter kan dessuten den som i en sak om utlegg eller arrest unnlater å gi namsmyndigheten opplysninger som vedkommende er pålagt å gi etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-12.

§ 213 tredje ledd skal lyde:

Hvis de lovbrud, som er nævnt i § 200 og §§ 205-212, er begaaet ved en anden ret end den, som har hovedsaken til behandling, kan det overlates til den at ilægge erstatningsansvar.

§ 223 første ledd skal lyde:

Enhver advokat har rett til å ha en autorisert fullmektig til å opptre for seg i rettergang. Fullmektigen kan ikke opptre for Høyesterett, ved hovedforhandling for lagmannsrett eller ved hovedforhandling for tingrett i saker om straff for lovbrudd som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, med mindre vedkommende har tillatelse etter § 221 eller § 220 til å være advokat ved

vedkommende rett. Lagmannsretten kan for den enkelte sak tillate at en advokat opptre ved autorisert fullmektig ved hovedforhandling i andre saker enn saker om straff for lovbrudd som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år.

§ 228 første ledd nr. 1 skal lyde:

1. advokaten dør eller blir fradømt retten til å utøve advokatvirksomhet etter straffeloven § 56 eller vedkommendes advokatbevilling blir tilbakekalt eller fratatt etter domstolloven § 230.

§ 230 femte ledd skal lyde:

Blir en advokat siktet for et lovbrudd som kan medføre tap av advokatbevilling, kan Advokatbevillingsnemnden bestemme at bevillingen skal tre ut av kraft inntil saken er endelig avgjort.

§ 234 skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder eller begge deler straffes den som yter rettshjelp uten å ha rett til dette.

Med bøter eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som overtrer

a) taushetsplikt etter § 218 tredje ledd, bestemmelse om sikkerhetsstillelse i medhold av § 219 første ledd første punktum eller § 222, eller vilkår eller begrensninger som nevnt i § 219 første ledd fjerde punktum, eller

b) reglene om organisering av advokatvirksomhet i § 231 til § 233, forutsatt at reglene er overtrådt gjentatte ganger eller at overtredelsen er grov.

c) reglene om organisering av rettshjelpsvirksomhet i §§ 219 a og 219 b, forutsatt at reglene er overtrådt gjentatte ganger eller at overtredelsen er grov.

Den som uaktsomt overtrer bestemmelsene som nevnt i første eller annet ledd straffes med bøter.

§ 234 fjerde ledd oppheves.

8. I lov 17. mars 1916 om straffebestemmelser for utenlandske militærpersoner som er internert her i riket under krig mellom fremmede magter gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Paa samme maate straffes en utenlandsk militærperson, som er internert her i riket og medvirker til et saadant lovbrud.

§ 2 skal lyde:

En utenlandsk militærperson, som under internering her i riket overtræder nogen forskrift, som er git av en offentlig myndighet angaaende interneringen, straffes med arrest eller fængsel indtil 6 maaneder.

§ 3 første ledd skal lyde:

De strafbare handlinger, som omhandles i §§ 1 og 2, er militære lovbrud.

§ 4 skal lyde:

En utenlandsk militærperson, som under internering her i riket gjør sig skyldig i noget lovbrud mot militær tugt og orden, som ikke er straffbart efter § 1 eller § 2, kan straffes disiplinært med revselse.

9. I lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. gjøres følgende endringer:

§ 18 nytt femte punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 24 tredje ledd skal lyde:

Hvis de omhandlede erklæringer er uriktige, kommer straffelovens § 221 til anvendelse.

§ 39 b første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning er ikke straffbar.

10. I lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer gjøres følgende endring:

§ 24 første ledd annet punktum oppheves.

11. I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd annet punktum oppheves.

12. Lov 25. juni 1926 nr. 4 om straff for å delta i og medvirke til smugling på andre land oppheves.

13. I lov 29. mai 1928 nr. 7 om tilvirkning og omsetning av alkoholholdige drikkevarer på Svalbard skal § 2 annet ledd lyde:

Overtredelsene er straffbare, også om de er begått ved uaktsomhet. Forsøk straffes som fullbyrdet overtredelse. Medvirkning straffes ikke.

14. I lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd annet punktum oppheves.

15. I lov 27. februar 1930 nr. 3 om Bouvet-øya, Peter I's øy og Dronning Maud Land m.m. gjøres følgende endring:

§ 4 annet punktum oppheves.

16. I lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker gjøres følgende endring:

§ 66 annet ledd oppheves.

17. Lov 17. juni 1932 nr. 2 om enkelte bestemmelser om fremmede konsulers rettsstilling oppheves.

18. I lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. skal § 4 annet ledd lyde:

Den som bruker en beskyttet betegnelse i strid med forskrifter gitt i medhold av § 2 a straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

§ 4 annet ledd annet punktum oppheves.

19. I lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter skal § 2 første ledd lyde:

Overtredelse av forskrifter som utferdiges i henhold til denne lov, straffes også når overtredelsen er skjedd ved uaktsomhet, med bøter, for så vidt det ikke for overtredelsen er fastsatt særskilt straff i straffeloven.

20. I lov 29. juni 1933 nr. 2 om flagging på kommunenes offentlige bygninger skal I tredje ledd lyde:

Overtredelse av denne lov straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

21. I lov 16. juli 1936 nr. 2 om pliktmessig avhold for personer i visse stillinger fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd siste punktum oppheves.

§ 7 tredje ledd skal lyde:

I gjentakelsestilfelle kan den skyldige fradømmes retten til for en viss tid eller for bestandig å inneha sådan stilling som han hadde da lovbruddet ble begått, eller annen stilling som omhandlet i § 1 bokstav — — d.

22. Lov 19. mars 1937 nr. 1 angående forholdsregler for å hindre deltagelse i krig i fremmed land oppheves.

23. Lov 13. mai 1937 nr. 1 om forbud mot å bære uniform m.v. oppheves.

24. I lov 7. mars 1940 nr. 1 om adgangen til visse områder skal § 2 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller av grov uaktsomhet overtrer forbud som er gitt i medhold av § 1 eller bestemmelser som er gitt til gjennomføring herav, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.

25. I lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner skal § 2 første ledd lyde:

Den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av bestemmelsene i straffeloven kapittel 17, § 184 eller av krigsartiklene i den militære straffelov, skal nektes ytelser etter denne lov for seg og sine etterlatte. Det samme gjelder den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av de gjeldende straffebestemmelser for landssvik.

26. I lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner skal § 1 tredje ledd lyde:

Den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av bestemmelsene i straffeloven kapittel 17, § 184 eller av krigsartiklene i den militære straffelov, skal nektes ytelser etter denne lov for seg og sine etterlatte. Det samme gjelder den som antas å ha gjort seg skyldig i forhold som rammes av de gjeldende straffebestemmelser for landssvik.

27. I lov 5. desember 1947 nr. 1 om boikott skal § 5 lyde:

Den som setter i verk boikott som er rettsstridig etter denne lov, straffes med bøter eller med fengsel opp til 3 måneder. Straffeloven § 263 gjelder ikke forhold som rammes av loven.

28. I lov 31. mars 1949 nr. 3 om bygging og sikring av drivstoffanlegg gjøres følgende endring:

§ 11 annet og tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt annet ledd.

29. I lov 8. juli 1949 nr. 13 om produksjon, transport og omsetning av agn skal § 6 lyde:

Overtredelse av denne lov eller av bestemmelser som er gitt i medhold av loven, straffes med bøter.

30. I lov 14. juli 1950 nr. 2 om forskjellige tiltak til gjennomføring av oppmerking og overvåking av riksgrensen skal § 4 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder såfremt forholdet ikke rammes av strengere straffebud. Forsøk straffes på samme måte.

31. Utgår.

32. I lov 14. juli 1950 nr. 10 om valutaregulering gjøres følgende endring:

§ 10 annet og fjerde ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

33. I lov 15. desember 1950 nr. 3 om forbod mot samkvem med personar som har tilhald på fiendeområda o.a. gjøres følgende endring:

§ 4 første ledd siste punktum og annet ledd oppheves.

34. I lov 15. desember 1950 nr. 4 om fiendegods gjøres følgende endring:

§ 11 første ledd tredje punktum og annet ledd oppheves. Nåværende tredje og fjerde ledd blir nytt annet og tredje ledd.

35. I lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold skal § 19 annet og tredje ledd lyde:

På samme måte straffes den som overtrer bestemmelser som er utferdiget med hjemmel i denne lovs §§ 3 og 5 og inneholder trussel om straff, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebed. Er handlingen forøvet av uaktsomhet er straffen bøter eller fengsel inntil 1 år.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser utferdiget med hjemmel i denne lovs § 18 første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebed.

36. I lov 29. juni 1951 nr. 19 om militære rekvisisjoner gjøres følgende endringer:

§ 20 første ledd siste punktum oppheves.

§ 20 annet ledd skal lyde:

Den som ellers overtrer noen bestemmelse utferdiget med hjemmel i lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebed.

37. I lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd første punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter.

§ 9 annet ledd oppheves.

38. I lov 21. mars 1952 nr. 1 om avståing av grunn m.v. til drift av ikke mutbare mineralske forekomster skal § 13 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

39. I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endringer: ---

Loven er opphevet.

40. I lov 21. november 1952 nr. 3 om tjenesteplikt i politiet skal § 7 lyde:

Den som rettsstridig søker å unndra seg oppøving eller tjenestegjøring etter denne lov straffes med fengsel inntil 2 år. Er overtredelsen begått av uaktsomhet, er straffen bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Overtredelse av forskrifter gitt i medhold av denne lov straffes med bøter.

41. I lov 19. desember 1952 nr. 2 om adgang til rekvisisjon av skip m.v. under krig eller kriseforhold skal § 7 første ledd lyde:

Den som rettsstridig unnlater å etterkomme rekvisisjon etter denne lov eller motsetter seg eller søker å hindre at slik rekvisisjon blir gjennomført, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 år, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebed. Den som ellers forsettlig eller uaktsomt overtrer noen

bestemmelse gitt med hjemmel i denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud.

42. I lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar skal § 10 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

43. I lov 17. juli 1953 nr. 9 om sivilforsvaret gjøres følgende endringer:

§ 62 første ledd annet punktum og annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

44. I lov 17. juli 1953 nr. 28 om Heimevernet gjøres følgende endringer:

§ 32 nytt annet ledd skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 33 skal lyde:

Den som ved forgåelse som nevnt i § 32 nr. 1 eller 2, søker å unndra seg tjeneste i Heimevernet, straffes med fengsel inntil 2 år.

§ 33 annet punktum oppheves.

§ 34 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

45. I lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt gjøres følgende endringer:

§ 48 nytt annet ledd skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 49 skal lyde:

Den som ved forgåelse som nevnt i § 48 nr. 1-3 søker å unndra seg utskrivning eller tjeneste i Forsvaret eller å oppnå uberettiget fordel ved utskrivningen, straffes med fengsel inntil 2 år.

§ 50 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

46. I lov 26. november 1954 nr. 3 om stønad ved krigsskade på person skal § 29 første ledd første punktum lyde:

Den som har gjort seg skyldig i forhold som rammes av straffebestemmelsene for landssvik, eller av bestemmelsene i straffeloven kapittel 17 eller § 184 eller av krigsartiklene i den militære straffelov, har ikke rett til stønad.

47. I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. gjøres følgende endringer:

Endret ved lov 22 juni 2012 nr. 35 (ikr. 1 juli 2012 iflg. res. 22 juni 2012 nr. 566).

§ 6 annet ledd skal lyde:

Når Tilsynet i sitt tilsynsarbeide får mistanke om at det foreligger forhold med tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller til forhold som rammes av straffeloven kapittel 18, skal opplysninger om dette oversendes Den sentrale enhet for etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet, ØKOKRIM.

§ 10 første ledd første punktum skal lyde:

Tillits- eller tjenestemenn i institusjoner som er under tilsyn fra Finanstilsynet og som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller bestemmelse eller pålegg gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år eller begge deler, for så vidt forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

Endret ved lov 22 juni 2012 nr. 35 (ikr. 1 juli 2012 iflg. res. 22 juni 2012 nr. 566).

48. I lov 14. desember 1956 nr. 7 om forsynings- og beredskapstiltak gjøres følgende endringer:

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil 1 år eller med begge deler straffes den som overtrer bestemmelser som er gitt i medhold av denne lov eller opprettholdt ved den.

§ 18 første ledd annet punktum oppheves.

§ 18 tredje ledd skal lyde:

Den som uaktsomt overtrer bestemmelse som nevnt i første ledd straffes med bøter.

§ 21 skal lyde:

Deltakelse i iverksettelsen av forsynings- eller beredskapstiltak etter denne lov regnes som offentlig tjeneste i forhold til reglene i straffeloven kapittel 19.

§ 23 oppheves.

§ 32 nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

49. I lov 22. mars 1957 nr. 4 om fredning og fangst av isbjørn skal § 3 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser fastsatt i eller i medhold av § 2, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år, om ikke straffeloven § 240 annet ledd bokstav a får anvendelse.

50. I lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet gjøres følgende endringer:

Ny § 10 a skal lyde: ---

Endringen opphevet ved lov 16 sep 2011 nr. 41 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 sep 2011 nr. 949).

§ 39 skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer regler gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter for så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

51. I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser skal § 24 tredje ledd første punktum lyde:

Den som unnlater å gi opplysninger etter første og andre ledd, eller som gir uriktige opplysninger, straffes med bøter.

52. I lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter gjøres følgende endring:

§ 2 annet ledd oppheves.

53. I lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer gjøres følgende endring:

§ 20 annet ledd oppheves.

54. I lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker skal § 31 første punktum lyde:

Den som bruker varekjennetegn i strid med denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

1 Mulig feilskrift for § 37.

Oppheves ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

55. I lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 54 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde til åttende ledd blir nye tredje til syvende ledd.

56. I lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker gjøres følgende endringer:

§ 58 annet punktum oppheves.

§ 59 første ledd første punktum skal lyde:

Sparebankens tillits- og tjenestemenn og revisorer som overtrer bestemmelsene i denne lov eller forskrifter gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder hvis handlingen ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

57. I lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker skal § 43 første ledd lyde:

Stiftere, innbydere, tillits- og tjenestemenn og revisorer som overtrer bestemmelsene i denne lov eller forskrifter gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder hvis handlingen ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

58. I lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. gjøres følgende endringer:

§ 27 b annet og tredje ledd oppheves.

§ 33 første ledd annet punktum og annet ledd oppheves.

§ 33 tredje ledd blir nytt annet ledd.

59. I lov 16. juni 1961 nr. 12 om ymse beitespørsmål skal § 16 første ledd nytt annet punktum lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

60. I lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster skal § 4 annet punktum lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

61. I vegloven 21. juni 1963 nr. 23 gjøres følgende endring:

§ 61 annet ledd oppheves.

62. I lov 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Det samme gjelder også avgjørelse om inndragning, om sakskostnader i straffesaker og om beslag av den siktedes gods til sikring av bøter, inndragning, erstatning, oppreisning eller sakskostnader.

§ 5 første ledd første punktum skal lyde:

Straff av fengsel som er fastsatt her i riket, kan søkes fullbyrdet i Danmark, Finland, Island eller Sverige, dersom domfelte har statsborgerrett eller fast bopel i vedkommende land på det tidspunkt da straffen skal fullbyrdes.

§ 8 første ledd første punktum skal lyde:

Blir det satt i verk tilsyn etter § 7 bokstav a, gjelder reglene om meldeplikt i straffeloven § 36.

§ 8 tredje ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i straffeloven §§ 39 og 52 gjelder tilsvarende. Treffer retten avgjørelse om fullbyrding av en betinget frihetsstraff eller subsidiær frihetsstraff, skal denne fullbyrdes som fengselsstraff, jf. § 4.

§ 9 skal lyde:

Når en person som i Danmark, Finland, Island eller Sverige har fått en betinget dom eller dom på samfunnsstraff eller en liknende reaksjon, her i riket blir funnet skyldig i en straffbar handling, kan retten, selv om det ikke er satt i verk tilsyn etter § 7, fastsette en samlet straff for begge handlinger i samsvar med reglene om dette i straffeloven §§ 39 tredje ledd eller 52 tredje ledd.

§ 11 første ledd skal lyde:

Treffes det i Danmark, Finland, Island eller Sverige beslutning om fullbyrding av straff for en handling som det her i riket er gitt betinget dom eller samfunnsstraff for, har denne beslutning samme virkning som en avgjørelse truffet etter reglene i straffeloven § 39 eller § 52.

63. I lov 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner gjøres følgende endringer:

§ 19 første ledd nr. 2 skal lyde:

ikke etterkommer pålegg som er gitt ham i tjenesten, eller på annen måte krenker sine tjenesteplikter

§ 19 tredje ledd oppheves.

64. I lov 9. april 1965 nr. 1 om avgift til Det norske komponistfond skal § 5 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller bestemmelser gitt i henhold til den, straffes med bøter.

65. I lov 18. juni 1965 nr. 4 vegtrafikkloven gjøres følgende endringer:

§ 22 første ledd første punktum skal lyde:

Ingen må føre motorvogn når han er påvirket av alkohol (ikke edru) eller annet berusende eller bedøvende middel.

§ 22 annet ledd skal lyde:

Fører av motorvogn må ikke nyte alkohol eller ta annet berusende eller bedøvende middel i de første seks timer etter at han er ferdig med kjøringen, når han forstår at det kan bli politietterforskning på grunn av kjøringen eller utviser grov uaktsomhet i så måte. Dette forbudet gjelder likevel ikke etter at blodprøve eller utåndingsprøve er tatt, eller politiet har avgjort at slik prøve ikke skal tas. Forsøk straffes ikke.

§ 31 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Forsøk straffes ikke, med unntak for § 22 første ledd.

Nåværende § 31 første ledd fjerde punktum skal lyde:

Den som ved bruk av motorvogn uaktsomt volder betydelig legemsskade eller en annens død, straffes etter straffeloven § 280 eller § 281.

§ 31 annet ledd bokstav d skal lyde:

d) med bot og ubetinget fengsel ved alkoholkonsentrasjon i blodet over 1,5 promille eller alkoholkonsentrasjon i utåndingsluften over 0,75 milligram per liter luft. I stedet for bot og ubetinget fengsel med vilkår som nevnt i straffeloven § 37 bokstav f.

§ 31 tredje ledd siste punktum skal lyde:

I stedet for bot og ubetinget fengsel kan det idømmes bot og betinget fengsel med vilkår som nevnt i straffeloven § 37 bokstav f.

§ 36 nr. 2 bokstav c skal lyde:

har brukt kjøretøyet til kjøring ellers i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne lov, og han tidligere er ilagt straff eller domfelt for overtredelser av slik bestemmelse eller for overtredelse av straffeloven kapittel 25 under bruk av motorvogn eller tilhenger til motorvogn, eller

66. I lov 25. juni 1965 nr. 2 om adgang til regulering av penge- og kredittforholdene skal § 18 lyde:

Den som forsettlig eller aktløst overtrer bestemmelser som er gitt i medhold av §§ 11 og 13-15, straffes med bøter.

67. I lov 10. juni 1966 nr. 3 om avgift til statskassen på inngangspenger til forestillinger og framvisninger m.v. skal § 4 annet ledd lyde:

Den som i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning unnlater å betale avgift av avgiftspliktige inngangspenger, straffes som bestemt for underslag i straffeloven kap. 27.

68. I lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll gjøres følgende endringer:

§ 60 annet, tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 77 første og annet ledd skal lyde:

Tjenestemenn som utfører annen stats tolltjeneste innen kontrollsoner på norsk område i samsvar med overenskomst med annen stat, er å anse som offentlige tjenestemenn i forhold til straffelovens kapittel 19. Straffelovens kapittel 19 får anvendelse også på handlinger foretatt på annen stats territorium overfor tjenestemenn som utfører norsk tolltjeneste i samsvar med overenskomst med annen stat.

Norske tjenestemenn som utfører annen stats tolltjeneste i samsvar med overenskomst om tollsamarbeid med annet stat, er også under slik tjeneste å anse som offentlige tjenestemenn i forhold til straffeloven §§ 171-174 og likeså i forhold til lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.

§ 79 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene i denne lovs § 65 og straffelovens § 169 får tilsvarende anvendelse når annen stats tollsegl er nyttet i henhold til første ledd, og overtrederen visste eller måtte forstå at dette var tilfellet.

69. I lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann gjøres følgende endringer:

§ 10 første ledd annet punktum oppheves.

§ 11 annet ledd skal lyde:

Når det kreves inndragning etter annet ledd, får bestemmelsene i straffelovens § 74 tredje til femte ledd tilsvarende anvendelse.

70. I lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten skal § 17 nr. 5 siste punktum lyde:

Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens § 209, dersom vedkommende er gjort merksam på at overtreding kan få slik følge.

71. I lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker gjøres følgende endringer:

§ 13 b annet ledd siste punktum skal lyde:

Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens § 209, dersom vedkommende er gjort merksam på at overtreding kan få slik følge.

§ 13 e tredje ledd første punktum skal lyde:

Brudd på taushetsplikten eller på vilkår etter § 13 d annet ledd, straffes etter straffelovens § 209.

72. I lov 16. juni 1967 nr. 3 om fullmakt for Kongen til å forby redere å gi opplysninger m.m. til utenlandske myndigheter skal § 2 lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

73. I lov 7. juli 1967 nr. 1 om tiltak mot diskriminering i internasjonal skipsfart skal § 2 lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller med begge deler.

74. I lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger gjøres følgende endringer:

§ 26 første ledd skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil 1 år eller med begge deler, straffes den som overtrer bestemmelser som er fastsatt i eller i medhold av denne lov, eller opprettholdt ved den, og som ikke angår reguleringsorganenes organisasjon og virksomhet.

§ 26 tredje ledd skal lyde:

Den som uaktsomt overtrer bestemmelse som nevnt i første ledd, straffes med bøter.

75. I lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter gjøres følgende endringer:

§ 8 b fjerde ledd første punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 8 c annet ledd første punktum skal lyde:

Brudd på opplysningsplikten er straffbart så langt det følger av straffeloven § 221.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 57 første ledd skal lyde:

Den som gjør inngrep i den enerett patent medfører (patentinngrep), straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

76. I lov 7. juni 1968 nr. 4 til gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd skal § 2 lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil tre år eller begge deler.

Den som uaktsomt overtrer bestemmelser som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder, eller begge deler.

Straffelovens § 8 kommer ikke til anvendelse.

77. I lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning gjøres følgende endringer:

§ 3-3 skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 3-1 og 3-2 gjelder tilsvarende ved erstatning for krenking eller mislig atferd som nevnt i straffeloven §§ 168, 169, 192-199, 200 tredje ledd, 217-221, kap. 24, § 271 eller §§ 327-331. § 3-2a anvendes ikke.

§ 3-5 første ledd annet punktum skal lyde:

Ved krenking eller mislig atferd som nevnt i straffeloven §§ 299 eller 302, skal det ved utmålingen av oppreisning særlig legges vekt på handlingens art, hvor lang tid forholdet har pågått, om handlingen er et misbruk av slektskapsforhold, omsorgsforhold, avhengighetsforhold eller tillitsforhold, og om handlingen er begått på en særlig smertefull eller krenkende måte.

§ 3-6 og ny § 3-6 a skal lyde:

§ 3-6. (erstatning for krenking av privatlivets fred)

Den som har krenket privatlivets fred, skal, såfremt han har utvist uaktsomhet eller vilkårene for straff er oppfylt, yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten under henvisning til den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. I dom som går ut på straff, kan retten pålegge domfelte å betale til fornærmede et beløp til kunngjøring av dommen.

Ansaret etter første ledd omfatter ikke den som bare har deltatt ved teknisk fremstilling eller formidling av ytringen.

Er noen som har handlet i tjenesten til en eier eller utgiver av et massemedium ansvarlig etter første ledd, hefter også eieren eller utgiveren for erstatningen. Det samme gjelder oppreisning, med mindre retten av særlige grunner fritar dem. Eieren eller utgiveren kan også pålegges slik ytterligere oppreisning som retten i forhold til dem finner rimelig.

§ 3-6a. (erstatning for ærekrenkelser)

Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. Dersom den krenkede døde mindre enn 15 år før krenkelsen etter første ledd fant sted, kan krav om oppreisning settes frem av hans nærmeste.

En ærekrenkende ytring medfører ikke ansvar etter første ledd dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivaretatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget.

Reglene i § 3-6 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende.

78. I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift¹ gjøres følgende endringer:

§ 72 nr. 1 første punktum og nr. 2 første punktum skal lyde:

1. Den som gir uriktig eller ufullstendig opplysning i omsetningsoppgave eller i annen oppgave eller forklaring til avgiftsmyndighetene, og derved unndrar avgift eller oppnår uberettiget tilbakebetaling av avgift, straffes som for bedrageri etter straffeloven §§ 371 og 372.
2. Den som unnlater å la seg registrere etter bestemmelsene i kap. VII eller å sende omsetningsoppgave etter bestemmelsen i kap. VIII eller kap. X, eller overtrer regnskaps- eller dokumentasjonsbestemmelsene i kap. XI eller bestemmelsene om opplysningsplikt i kap. XII, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Nr. 3 oppheves. Nåværende nr. 4 og 5 blir ny nr. 3 og 4.

- 1 Loven er opphevet, se lov 19 juni 2009 nr. 58.

79. I lov 17. april 1970 nr. 21 om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere gjøres følgende endringer:

§ 11 første ledd skal lyde:

Den som på urettmessig måte utnytter eller åpenbarer opplysning som han som følge av denne lovs bestemmelser får vedrørende andres oppfinnelser, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 11 annet ledd oppheves.

80. I lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern gjøres følgende endringer:

§ 24 første ledd første punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forbudsbestemmelser gitt i medhold av denne lov, eller § 15 straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år.

§ 24 annet og tredje ledd oppheves.

81. I lov 26. juni 1970 nr. 74 om forskningsavgift på landbruksprodukter gjøres følgende endring:

§ 6 annet punktum oppheves.

82. I lov 21. mai 1971 nr. 47 om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk skal § 44 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller aktløst overtrer denne lov eller forskrifter, pålegg, forbud eller andre bestemmelser som er gitt eller opprettholdt i medhold av loven, straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder, for så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

83. I lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd nr. 2, 3 og 4 og annet ledd skal lyde:

2. Bot for en straffbar handling med en strafferamme på fengsel i minst 1 år.
3. Overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 63, eller anbringelse i arbeidshus.
4. Betinget påtaleunntatelse etter straffeprosessloven § 69 i sak med en strafferamme på fengsel i minst 1 år.

Gjelder avgjørelsen et foretak, jf straffeloven § 27, skal det opplyses om det i registeret.

§ 6 første ledd nr. 1, 3, 4, 5, 6 og 11 skal lyde:

1. Påtaleunntatelse for straffbar handling med strafferamme på fengsel inntil 6 måneder, ubetinget påtaleunntatelse for straffbar handling med strafferamme på fengsel i minst 1 år eller overføring av straffesak til megling i konfliktråd.
3. Bot for straffbar handling med strafferamme på fengsel inntil 6 måneder, med mindre den etter politiets skjønn kan være av betydning for formålet med attesten og ikke er eldre enn 2 år regnet fra dommen eller vedtagelsen av forelegget.
4. Bot for straffbar handling med strafferamme på fengsel i minst 1 år etter dom som er avsagt eller forelegg som er vedtatt mer enn 2 år før attesten blir utstedt.
5. Betinget påtaleunntatelse for straffbar handling med strafferamme på fengsel i minst 1 år når påtaleunntatelsen er meddelt eller dommen er avsagt mer enn 2 år før attesten blir utstedt.
6. Betinget dom når dommen er avsagt mer enn 5 år før attesten blir utstedt. Det samme gjelder dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 når det ikke har skjedd overføring til anstalt under kriminalomsorgen etter psykisk helsevernloven § 5-6 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 63, og reaksjonen har opphørt, samt dom på bemyndigelse til anbringelse i tvangsarbeid eller kursted når bemyndigelsen ikke har vært brukt.
11. Strafferettslige reaksjoner ilagt foretak, jf straffeloven § 27.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Har en person flere dommer på ubetinget fengsel i 6 måneder eller mer, ungdomsfengsel (arbeidsskole), tvangsarbeid, overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62, tvungen omsorg etter straffeloven § 63 eller forvaring, tas alle disse dommer med i attesten selv om bare en av dem skal tas med etter reglene i første ledd. Når en dom er avsagt på et tidspunkt da ingen tidligere dom av denne art skulle tas med etter reglene i første ledd, tas dog den eller de tidligere dommer ikke med i attesten.

84. I lov 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. skal § 4 annet ledd første punktum lyde:

Faren og farsslekta tar ikkje arv etter barnet dersom det er avla med ei handling som er brotsverk mot noka føresegn i straffelovas §§ 291, 295, 296, 299 og 302 og som faren er dømd til fengselsstraff for utan vilkår.

85. I lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet gjøres følgende endring:

§ 55 nr. 2 oppheves.

86. I lov 9. juni 1972 nr. 31 om svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige gjøres følgende endring:

§ 55 oppheves.

87. I lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår gjøres følgende endringer:

§§ 7 og 8 oppheves.

§ 17 første og annet ledd skal lyde:

Den som overtrer §§ 2-9 i denne lov eller vedtak som er gjort i medhold av denne lov, straffes med bøter, fengsel i inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Uaktsom overtredelse av §§ 2, 2a første ledd og 3 eller vedtak som er gjort i medhold av denne lov straffes med bøter, fengsel i inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

§ 17 tredje ledd og siste ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

88. I lov 30. juni 1972 nr. 70 om bergverk gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 64 skal lyde:

Forskjellige lovbrudd.

§ 64 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

89. I lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m. skal § 14 lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt treffer beslutning om uttak av organ eller annet biologisk materiale uten at lovens vilkår foreligger, straffes med bøter, om ikke forholdet rammes av et strengere straffebed.

På samme måte straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt treffer beslutning om bruk av fostervev, overføring av levende biologisk materiale fra dyr til mennesker eller kommersiell utnytting i strid med lovens bestemmelser.

90. I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader gjøres følgende endringer:

§ 101 første ledd annet punktum skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

§ 101 første ledd tredje punktum oppheves.

1 Nå § 19.

91. I lov 7. juni 1974 nr. 22 om prisregler for jern og stål gjøres følgende endring:

§ 3 annet ledd oppheves.

92. I lov 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer (gjelder bare for Svalbard) gjøres følgende endring:

§ 41 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller aktløst overtrer denne lov eller forskrifter, pålegg, forbud eller andre bestemmelser som er gitt eller opprettholdt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder for så vidt ikke forholdet rammes av strengere straffebud.

93. I lov 6. juni 1975 nr. 31 om utnyttning av rettar og lunnende m.m. i statsallmenningane (fjellova) skal § 37 første ledd nytt siste punktum lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

93 a. I lov 30. mai 1975 nr. 18 sjømannsloven skal ny § 54 C lyde:

§ 54C. Straff

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt lar en sjømann være ansatt på vesentlig andre vilkår enn de som fremgår av loven, forskrifter gitt i medhold av loven eller tariffavtale som gjelder for sjømannen.

Ved vurderingen av om en overtredelse av første ledd er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang, virkninger og graden av utvist skyld.

94. I lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd bokstav d skal lyde:

d) hun ble gravid under forhold som nevnt i straffeloven §§ 312, 313 og 314, eller svangerskapet er et resultat av omstendigheter som omtalt i straffeloven §§ 291, 295, 296, 299, 302 og 314 eller

§ 13 skal lyde:

Den som avbryter svangerskap i strid med denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

På samme måte straffes den som muntlig eller skriftlig gir uriktige opplysninger i begjæring om svangerskapsavbrudd eller til bruk ved avgjørelsen av begjæringen, eller som rettsstridig bryter taushetsplikt etter § 11. Bestemmelsene om straff i første ledd gjelder ikke for kvinne som selv avbryter sitt svangerskap.

95. I lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd siste punktum oppheves.

§ 12 annet ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte. Medvirkning straffes ikke.

96. I lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone gjøres følgende endringer:

§ 8 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter.

§ 9 siste punktum skal lyde:

Bestemmelsene i straffelovens § 74 får tilsvarende anvendelse.

97. I lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering skal § 11 tredje ledd lyde:

Overtredelse av taushetsplikten straffes etter straffelovens § 209 selv om vedkommende ikke er offentlig tjenestemann.

98. I lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag skal § 12 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller forskrifter, regler eller vilkår fastsatt i medhold av loven, straffes med bøter.

99. I lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene gjøres følgende endring:

§ 3 siste ledd oppheves.

100. I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner gjøres følgende endring:

§ 27 tredje og fjerde punktum oppheves.

101. I lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. skal § 95 nytt tredje punktum lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

102. I lov 6. juni 1980 nr. 18 om gjennomføring av sanksjoner mot Iran skal § 2 lyde:

Ved overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av denne lov gjelder §§ 2 og 3 i lov av 7. juni 1968 nr. 4 om gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd tilsvarende.

103. I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 12-1 nr. 2 siste punktum og § 12-2 nr. 1 siste punktum oppheves.

104. I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp skal § 11 første ledd nr. 7 lyde:

til den som er utsatt for tvangsekteskap eller forsøk på sådan som nevnt i straffeloven § 253, jf. straffeloven § 16, men hvor saken ikke er anmeldt og den nødvendige bistand er av samme art som nevnt i straffeprosessloven § 107c eller annen relevant bistand.

105. I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall gjøres følgende endringer:

§ 78 første ledd bokstav e oppheves.

§ 79 første ledd bokstav c oppheves.

106. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endringer:

§ 40 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Det skal opplyses i domsgrunnene om hvorvidt straffeloven § 78 bokstav f er anvendt, og det bør angis hvilken betydning tilståelsen har hatt for straffutmålingen.

Ny § 43 a skal lyde:

Når en dom blir lest opp eller forkynt, skal den domfelte gjøres kjent med

- a) hva dommen går ut på,
- b) eventuelle vilkår for dommen, og
- c) mulige følger av brudd på vilkårene, herunder følger av at den domfelte begår en ny straffbar handling før utløpet av en prøve- eller gjennomføringstid.

Dommeren kan gi advarsel og formaning, eventuelt i et særskilt rettsmøte.

Hvis den domfelte skal følges opp av kriminalomsorgen, og kriminalomsorgen ikke var til stede da dommen ble avsagt, underretter påtalemyndigheten straks kriminalomsorgen om dommen.

§ 51 første ledd nytt annet punktum:

Reises ny sak om et krav som er avgjort ved rettskraftig dom, skal retten avvise saken av eget tiltak. Det samme gjelder i tilfeller som nevnt i straffeloven § 8.

§ 51 annet ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Inndragningssak etter dette ledd kan bare fremmes dersom tiltalte varsles om at slik sak vil bli fremmet senest når hovedforhandlingen i straffesaken starter, før tilståelsesdom avsies eller før forelegg vedtas. Straffedommens avgjørelse av skyldspørsmålet legges uprøvd til grunn i den senere inndragningssaken i den utstrekning den er avgjørende for spørsmålet om inndragning.

Ny § 62 a skal lyde:

Den offentlige påtalemyndighet skal påtale straffbare handlinger når ikke annet er bestemt ved lov.

For overtredelse av straffebud med en strafferamme på 2 år eller lavere kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale. Ved vurderingen av om allmenne hensyn foreligger, legges det blant annet vekt på overtredelsens grovhet, hensynet til den alminnelig lovlydighet og om den

fornærmede, en annen som har lidt skade ved overtredelsen, eller vedkommende berørte myndighet ønsker påtale.

§ 65 nytt nr. 4 skal lyde:

sak mot utlending som ikke er bosatt i Norge, jf. straffeloven § 5 tredje ledd. Dette gjelder likevel ikke når strafforfølgning her i landet finner sted i samsvar med overenskomst med fremmed stat om overføring av straffesaker.

§ 68 sjettede ledd skal lyde:

Anke over tingrettens avgjørelse i sak etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a, treffes av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd. Anke over lagmannsrettens dom i sak som nevnt i første punktum, besluttet av statsadvokaten. § 310 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 69 skal lyde:

Selv om straffskyld anses bevist, kan påtalemyndigheten når helt særlige grunner tilsier det, unnlate å påtale handlingen.

Påtaleunnlattelse kan gis på vilkår av at siktede i prøvetiden ikke gjør seg skyldig i noen ny straffbar handling. Prøvetiden er 2 år fra den dag det blir besluttet å unnlate påtale, men ikke lenger enn foreldelsesfristen for adgangen til å reise straffesak for handlingen.

Påtaleunnlattelse kan også gis på vilkår som nevnt i straffeloven §§ 35, 36 og 37 bokstavene a til i. Gir siktedes forhold grunn til det, kan påtalemyndigheten i prøvetiden oppheve eller endre fastsatte vilkår og sette nye vilkår. Den siktede skal så vidt mulig få uttale seg om vilkårene før de fastsettes.

§ 76 femte ledd skal lyde:

Ved rettsmøter i tingretten og lagmannsretten om fullbyrding av subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a eller av reststraff etter prøveløslattelse etter straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd, kan tilsatte i kriminalomsorgen møte. Bestemmelser om påtalemyndighetens rettigheter og plikter gjelder tilsvarende.

§ 98 nytt fjerde ledd skal lyde:

Bestemmelsene om rett til forsvarer i paragrafen her gjelder tilsvarende i saker om pågripelse eller varetektsfengsling etter § 173 a, jf. § 184 annet ledd.

§ 100 b nytt annet ledd skal lyde:

Første ledd gjelder tilsvarende når en sak om kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten.

Ny § 100 c skal lyde:

Med mindre retten på grunnlag av sakens art og forholdene ellers finner det ubetenkelig at den domfelte er uten forsvarer, skal den oppnevne offentlig forsvarer når det er spørsmål om å fastsette eller fullbyrde ubetinget frihetsstraff i mer enn 6 måneder etter brudd på vilkårene for

- a) straffutmålingsutsettelse, jf. straffeloven § 60 tredje ledd, jf. § 39 annet ledd,
- b) fullbyrdingsutsettelse, jf. straffeloven § 39 annet ledd,
- c) løslatelse på prøve fra fengselsstraff, jf. straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd,
- d) løslatelse på prøve fra forvaring, jf. straffeloven § 46 første ledd, eller
- e) samfunnsstraff, jf. straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

Er det aktuelt å fastsette eller fullbyrde en mildere straff, kan retten oppnevne offentlig forsvarer for den domfelte når særlige grunner taler for det.

Den domfelte skal ha offentlig forsvarer i saker om opphevelse eller endring av vilkår for prøveløslatelse fra forvaring etter straffeloven § 45 femte ledd. I andre saker om endring av vilkår eller forlengelse av prøvetid, jf. straffeloven §§ 39 første ledd, 45 fjerde ledd og 60 tredje ledd, kan retten oppnevne offentlig forsvarer for den domfelte når særlige grunner taler for det.

§ 107 a første og annet ledd skal lyde:

I saker om overtredelse av straffeloven §§ 192-197, 199, 200 tredje ledd, § 342 første ledd bokstav b, jf. § 57, og § 342 første ledd bokstav c, jf. straffeprosessloven § 222 a, har fornærmede rett til hjelp fra advokat dersom fornærmede ønsker det. I andre saker kan retten på begjæring oppnevne advokat for fornærmede hvis det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på legeme eller helbred og det anses å være behov for advokat.

Når en sak om besøksforbud i eget hjem, jf. § 222 a annet ledd annet punktum, eller kontaktforbud i eget hjem, jf. straffeloven § 57 tredje ledd, bringes inn for retten, har den som forbudet skal beskytte, rett til advokat. Reglene i kapitlet her gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 173 a skal lyde:

Den som med skjellig grunn mistenkes for vilkårsbrudd som nevnt i straffeloven §§ 39 annet ledd, 46 første ledd eller 52 første ledd bokstav a, jf. straffegjennomføringsloven § 44 annet ledd annet punktum, kan pågripes når:

- a) det er grunn til å frykte for at han vil unndra seg fullbyrdingen av straff eller andre forholdsregler,
- b) det antas påkrevd for å hindre nye vilkårsbrudd, eller
- c) han selv begjærer det av grunner som finnes fyldestgjørende.

§ 184 annet ledd skal lyde:

Fengsling kan besluttes dersom vilkårene etter §§ 171, 172, 173 annet ledd eller 173 a er oppfylt og formålet ikke kan oppnås ved tiltak etter § 188. Reglene i § 174 gjelder tilsvarende. Kjennelsen skal angi lovhjemmelen, kortfattet nevne hvorfor det antas å foreligge skjellig grunn til mistanke, og for øvrig gjøre rede for grunnen til fengslingen. Det skal også gå frem av kjennelsen at fengslingen ikke er et uforholdsmessig inngrep.

Ny § 214 a skal lyde:

Påtalemyndigheten kan beslutte inndratt beslaglagte gjenstander som er egnet til bruk ved legemskrenkelse, og beslaglagte etterlikninger av våpen dersom gjenstandene kan inndras etter straffeloven §§ 69 første ledd bokstav c eller 70 første ledd annet punktum. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Når påtalemyndigheten utferdiger forelegg, begjærer saken pådømt ved tilståelsesdom eller reiser tiltale med påstand om straff, skal inndragningskravet likevel tas med i saken.

Eieren eller besitteren av en beslaglagt ting skal så vidt mulig gis skriftlig underretning om påtalemyndighetens beslutning om inndragning ved kopi av beslutningen, med mindre tingen er av ubetydelig verdi. Saken kan kreves forelagt for retten innen 1 måned etter at underretningen er kommet frem. Har underretning ikke vært gitt, er fristen for å kreve saken inn for retten 6 måneder fra beslaget ble foretatt. Et krav som er fremsatt etter at fristen er utløpt, kan likevel tas til følge når oversittelsen ikke bør legges den til last som har fremsatt kravet, eller når særlige omstendigheter ellers tilsier det.

Ny § 214 b skal lyde:

Påtalemyndigheten kan beslutte inndragning av en beslaglagt ting dersom inndragning kan skje etter straffeloven § 74 og verken eieren, lovbrøyteren eller besitteren er kjent. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren kan kreve saken forelagt for retten innen 6 måneder etter at vedtak om inndragning er fattet.

§ 216 b første ledd skal lyde:

Retten kan ved kjennelse gi politiet tillatelse til å foreta annen kontroll av kommunikasjonsanlegg når noen med skjellig grunn mistenkes for en handling eller forsøk på en handling

a) som etter loven kan medføre straff av fengsel i 5 år eller mer, eller som rammes av straffeloven kapittel 21.

§ 255 skal lyde:

Finner påtalemyndigheten at en sak bør avgjøres med bot, inndragning eller rettighetstap, kan den utferdige forelegg i stedet for å reise tiltale. Reaksjoner som nevnt i § 2 nr. 4 kan også avgjøres ved forelegg og kan også ilegges sammen med reaksjoner som nevnt i første punktum.

Rettighetstap som avgjøres ved forelegg, kan bare gjelde for inntil 3 år og kan ikke gjelde tap av stilling, retten til å inneha stilling eller tap av retten til å utøve næringsvirksomhet, med unntak for binæring.

§ 256 første ledd nr. 4 og nytt annet ledd skal lyde:

4. fastsetting av den bot og i tilfelle den inndragning og det rettighetstap som kreves,

Dersom den siktede har vært berøvet friheten i anledning av saken, og det ved fastsettingen av boten ikke er gitt fullt fradrag for frihetsberøvelsen, jf. straffeloven § 83 annet ledd, skal det anmerkes i forelegget hvor mange dager som har kommet til fradrag.

Nåværende annet ledd i § 256 blir nytt tredje ledd.

§ 332 tredje ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for saker som etter kapittel 24 skal behandles med lagrette, og heller ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 333 sjettede ledd skal lyde:

Paragrafen her gjelder ikke for anke over saker som nevnt i straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 455 første ledd fjerde punktum skal lyde:

For dom som beslutter å fullbyrde subsidiær fengselsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a, treffes vedtak om fullbyrding av myndighet som nevnt i lov om straffegjennomføring § 58 annet ledd.

§ 456 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Bot som ikke betales eller lar seg inndrive ved lønnstrekk eller annen tvangsfullbyrding, skal fullbyrdes ved soning av den subsidiære fengselsstraffen når den botlagte har evne til å betale boten eller allmenne hensyn tilsier det.

107. I lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet gjøres følgende endringer:

§ 56 annet ledd første og annet punktum oppheves.

§ 56 annet ledd skal lyde:

Uaktsom overtredelse er straffbar.

108. I lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond gjøres følgende endring:

§ 8-3 tredje ledd oppheves.

109. I lov 12. juni 1981 nr. 68 om forbud mot profesjonell boksing gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Den som deltar i konkurranse, oppvisning eller treningskamp i profesjonell boksing her i riket, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.

§ 2 skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder straffes også den som

1. arrangerer, gir økonomisk støtte til eller stiller lokaler til rådighet for boksekamp som nevnt i § 1.
2. i egenskap av manager inngår avtale om boksekamp som nevnt i § 1.
3. gjør tjeneste som dommer eller sekundant ved boksekamp som nevnt i § 1.

110. I lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. skal § 7 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

111. I lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene gjøres følgende endringer:

§ 4a-11 annet ledd oppheves.

§ 6-6 annet punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

112. I lov 17. desember 1982 nr. 84 om sikre containere skal § 9 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

113. I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

Ny § 15 a skal lyde:

§ 15a. Avskjed av embetsmann.

En embetsmann kan avskjediges ved dom når vedkommende viser seg å være varig uskikket til forsvarlig å utføre sin tjeneste eller når vedkommende ikke har de nødvendige eller gyldige foreskrevne betingelser for å inneha embetet.

Krav om avskjed etter denne paragraf gjøres gjeldende ved søksmål, jf. likevel regelen i straffeprosessloven § 3 annet ledd.

Påstand om avskjed etter denne bestemmelsen og om tjenestens tap som straff, kan avgjøres i samme sak.

§ 16 nr. 2 annet punktum skal lyde:

Men er det reist tiltale for atferd som kan begrunne avskjed etter § 15, eller kan medføre tjenestens tap som straff, eller er det reist sivilt søksmål til fradømmelse av embetet etter § 15 a, kan suspensjonen forlenges med inntil seks måneder om gangen til saken er endelig avgjort.

114. I lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. gjøres følgende endringer:

§ 53 første ledd første punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov straffes med bøter eller fengsel i inntil 6 måneder dersom forholdet ikke rammes av et strengere straffebud.

§ 53 tredje ledd første punktum oppheves.

§ 54 fjerde punktum skal lyde:

Bestemmelsene i straffelovens § 74 får tilsvarende anvendelse.

115. I lov 8. juni 1984 nr. 55 om linjekonferanser m.v. gjøres følgende endring:

§ 9 første ledd annet punktum oppheves.

116. I lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs gjøres følgende endringer:

§ 143 første ledd annet punktum oppheves.

§ 143 annet ledd annet punktum skal lyde:

Etter begjæring fra påtalemyndigheten kan retten bestemme at virkningene av kjennelsen skal forlenges inntil rettskraftig dom foreligger i straffesak hvor påtalemyndigheten har nedlagt eller overveier å nedlegge påstand om rettighetstap etter straffeloven § 56.

§ 143 a første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt opptrer i strid med kjennelse etter § 143, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

§ 160 annet ledd skal lyde:

Overtredelse av taushetsplikten straffes som bestemt i straffeloven § 209.

117. I lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov gjøres følgende endring:

§ 111 nr. 2 annet punktum oppheves.

118. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak skal § 10-4 nytt tredje punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

119. I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. gjøres følgende endringer:

§ 6-1 første og nytt annet punktum skal lyde:

Den som bruker foretaksnavn i strid med denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder, for så vidt ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse. Medvirkning straffes ikke.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 6-2 første og nytt annet punktum skal lyde:

Tilføyes ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

120. I lov 21. juni 1985 nr. 82 om kredittkjøp m.m. skal § 31 lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 7, § 9, jf § 27 a, eller § 29 bokstav c, straffes med bøter, eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, eventuelt sammen med bøter. På samme måte straffes den som unnlater å gi opplysninger som nevnt i §§ 4, 5, 6, jf § 27 a, § 29 bokstav b eller § 30 annet ledd, eller gir misvisende opplysninger som der nevnt. På samme måte straffes også en kredittøyer som overtrer § 5 a første eller tredje ledd, jf § 27 a, eller unnlater å oppfylle sin plikt etter § 5 b, jf § 27 a.

Den som uaktsomt overtrer bestemmelse som nevnt i første ledd straffes med bøter.

121. I lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon skal § 16 b annet ledd første punktum lyde:

Den som overtrer forbudet i første ledd straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.

122. I lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring skal § 1 fjerde ledd nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

123. I lov 15. mai 1987 nr. 21 om film og videogram gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd annet punktum skal lyde:

Løyvet kan nektast eller trekkjast attende dersom løyvehavaren bryt reglar i denne lova eller i forskrifter til denne lova, straffelova § 317 eller § 318 eller bryt vilkår som er sette ved tildeling av løyvet.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Medietilsynet må ikkje godkjenne for framsyning i næring bilete som tilsynet meiner strir mot § 13a eller straffelova § 317 eller 318.

§ 7 annet ledd tredje og fjerde punktum skal lyde:

Eit videogram som Medietilsynet meiner er i strid med reglane i straffelova § 317 eller § 318 kan ikkje registrerast. Det same gjeld videogram som er funne rettsstridig ved dom, vedteke førelegg eller som etter avgjerd av påtalemakta eller tingretten skal inndragast eller sperrast fordi det er eller kan vere i strid med reglane i straffelova § 317 eller § 318.

§ 13 nytt annet punktum skal lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

§ 13 a nytt siste punktum skal lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

Ansvarleg leiar for eit distributørfirma kan straffast med bot eller fengsel opptil tre månader om han i næring omset videogram som han kunne straffast for etter § 317 eller § 318 i straffelova om han hadde kjent til innhaldet.

§ 14 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

§ 15 første ledd skal lyde:

Den som driv omsetning av film eller videogram som er sperra eller inndrege som stridande mot § 317 eller § 318 i straffelova for mindre enn 15 år sidan, kan straffast med bot eller fengsel opptil tre månader. Medverknad blir ikkje straffa.

§ 15 annet ledd oppheves.

§ 16 første ledd skal lyde:

Ein film eller eit videogram som heilt eller delvis er i strid med § 317 eller § 318 i straffelova, kan ved dom inndragast utan omsyn til om nokon kan straffast.

124. I lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister skal § 11 lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer bestemmelsene i § 4 eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene, eller plikten til å framlegge dokumentasjon som nevnt i § 9 annet ledd straffes med bøter. Medvirkning straffes ikke.

Ved vurderingen av om en overtredelse av første ledd er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger og graden av utvist skyld.

125. I lov 12. juni 1987 nr. 57 om forbud mot fallskjermhopping m.v. innenfor visse fjellområder skal § 3 lyde:

Den som overtrer forskrifter gitt i medhold av § 2, straffes med bøter.

126. I lov 18. desember 1987 nr. 93 om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.v. gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd nr. 1, 2 og 4 skal lyde:

Dersom forholdet ikke rammes av strengere straffebed, straffes med bøter eller med fengsel inntil fem år eller med begge deler den som:

1. utfører varer, teknologi eller tjenester i strid med denne lov eller forskrift som er gitt i medhold av den, eller
2. overtrer noe vilkår som er satt i medhold av denne lov, eller
4. på annen måte overtrer bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne lov.

§ 5 annet ledd oppheves.

Nåværende § 5 tredje ledd blir nytt annet ledd og skal lyde:

Uaktsom overtredelse som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil to år.

127. I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndriving av forfalte pengekrav gjøres følgende endringer:

§ 5 sjettede ledd første punktum skal lyde:

Politiattest etter paragrafen her som utstedes etter lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering, skal bare vise merknader om strafferettslige reaksjoner for overtredelse av straffeloven kapittel 22, 25, 27, 29, 30 og 32, inkassoloven, konkurranselovgivningen, konkurslovgivningen, regnskapslovgivningen, selskapslovgivningen, skatte- og avgiftslovgivningen og verdipapirlovgivningen.

§ 32 første ledd innledningsvis skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil tre måneder, eller begge deler, straffes den som overtrer

§ 32 annet ledd skal lyde:

Den som uaktsomt overtrer første ledd, straffes med bøter.

128. I lov 20. mai 1988 nr. 32 om militær disiplinærmyndighet skal § 10 første ledd lyde:

Er et anmeldt forhold straffbart etter borgerlig lov og undergitt offentlig påtale, eller begjæres påtale av allmenne hensyn, eller er det annen grunn til å regne med at straffesak vil bli reist, bør refselse bare brukes dersom spesielle forhold gjør en forføyning nødvendig.

129. I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 5-1 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lov eller bestemmelse eller pålegg gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter, eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel i inntil 1 år, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

130. I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 29 første ledd bokstav e skal lyde:

når utlendingen har overtrådt straffeloven §§ 131-136, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse,

§ 29 tredje ledd skal lyde:

Utlending som har arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse kan bare utvises dersom det straffbare forholdet kan føre til fengselsstraff i mer enn ett år, eller dersom straffeloven §§ 167, 168, 189 eller 271, er overtrådt.

§ 30 annet ledd bokstav c skal lyde:

når utlendingen har overtrådt straffeloven §§ 131-136, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse, jf § 29 første ledd bokstav e.

§ 38a femte ledd annet punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

§ 41c annet ledd skal lyde:

Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller er dømt for brudd på straffeloven §§ 291, 295, 296, 299, 302, 304, 305, 309, 311, 312 og 314 der den fornærmede er under 18 år. Attesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 47 femte, sjette og åttende ledd oppheves.

Nåværende sjuende ledd blir nytt femte ledd.

§ 58 tredje ledd skal lyde:

Utlending som omfattes av EØS-avtalen, kan utvises når utlendingen har overtrådt straffeloven §§ 131-136, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse.

131. I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1-8 tredje ledd skal lyde:

En bevilling kan også inndras dersom det skjer gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, eller dersom det ved skjenkestedet skjer gjentatt diskriminering av grunner som nevnt i straffeloven § 186.

§ 10-1 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

§ 10-1 tredje ledd skal lyde:

Overtredelse av §§ 2-1, 3-1, 8-1, 8-2 og 8-3 som gjelder et meget betydelig kvantum alkoholholdig drikk, straffes etter straffeloven § 233.

§ 10-1 femte ledd skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

§ 10-3 skal lyde:

Dersom vilkårene for inndragning etter straffeloven er oppfylt, kan påtalemyndigheten beslutte at brennevin og gjærende eller gjæret udestillert væske tilintetgjøres. Det samme gjelder annen alkoholholdig drikk når den er skjenket i glass eller finnes i opptrukket flaske. Beslutning om inndragning av lovlig tilvirket brennevin skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren skal så vidt mulig underrettes om påtalemyndighetens beslutning ved kopi av beslutningen og kan kreve saken forelagt for retten innen 1 måned etter at beslaget ble foretatt.

132. I lov 16. juni 1989 nr. 53 om eiendomsmedling¹ gjøres følgende endring:

§ 5-2 siste punktum oppheves.

1 Lover er opphevet, se lov 29 juni 2007 nr. 73.

133. I lov 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk Sentralbyrå skal § 5-1 lyde:

(1) Overtredelse av § 2-2 eller vedtak med hjemmel i § 2-2 om oppgaveplikt, av § 2-5 om bruk av opplysninger eller av § 2-6 om offentliggjøring av opplysninger, kan straffes med bøter, med mindre overtredelsen faller inn under strengere straffebestemmelser.

(2) Brudd på taushetsplikt eller på vilkår etter § 2-5 kan straffes etter straffeloven § 209.

134. I lov 16. juni 1989 nr. 59 om lostjenesten m.v. skal § 22 første ledd lyde:

Med bøter straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av lovens kapittel III.

135. I lov 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer skal § 9 annet punktum lyde:

På samme måte straffes forsøk.

136. I lov 15. juni 1990 nr. 27 om vern av kretsmønstre for integrerte kretser gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt krenker en annens rett etter denne loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 9 tredje ledd oppheves.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

137. I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. skal § 7-51 første og annet ledd lyde:

Den som overtrer denne lov eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år eller begge deler. Forsøk straffes på samme måte.

Den som uaktsomt overtrer bestemmelse som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder eller begge deler.

1 Nå § 10-5.

138. I lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen gjøres følgende endring:

§ 7 annet punktum oppheves.

139. I lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd skal § 10 første ledd siste punktum lyde:

Brudd på taushetsplikten straffes etter straffeloven § 209.

140. I lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte skal § 5 annet ledd lyde:

Fullbyrding i Norge av en utenlandsk straffereaksjon mot en utilregnelig person kan bare skje etter dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 eller til tvungen omsorg etter straffeloven § 63.

141. I lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak skal § 58 lyde:

Styremedlem, medlem av bedriftsforsamlingen eller administrerende direktør som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller under skjerpene forhold med fengsel inntil tre måneder.

142. I lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.1 gjøres følgende endringer:

§ 8-8 første ledd annet punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 209.

§ 8-10 annet ledd første punktum skal lyde:

Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller er dømt for brudd på straffeloven §§ 291, 295, 296, 299, 302, 304, 305, 309, 311, 312 og 314.

1 Lover er opphevet, se lov 24 juni 2011 nr. 30.

143. I lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v. gjøres følgende endringer:

§ 49 første ledd første punktum skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller opprettholdt ved loven eller vilkår fastsatt i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 1 år dersom forholdet ikke rammes av et strengere straffebed.

§ 49 tredje og fjerde ledd oppheves.

144. I lov 29. mai 1992 nr. 50 om inspeksjoner i samsvar med Avtalen om konvensjonelle styrker i Europa (CFE-avtalen) og om immunitet og privilegier for inspektørene m.fl. gjøres følgende endring:

§ 4 annet punktum oppheves.

145. I lov 19. juni 1992 nr. 59 om bygdeallmenninger skal § 9-3 første ledd nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

146. I lov 19. juni 1992 nr. 60 om skogsdrift m.v. i statsallmenningene skal § 4-9 første ledd nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

147. I lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester gjøres følgende endringer:

§ 4-23 annet ledd første punktum skal lyde:

Den som overtrer forbudet i første ledd, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

§ 6-4 a annet ledd skal lyde:

Overtredelse av taushetsplikt etter denne bestemmelsen kan straffes etter straffeloven § 210 dersom vedkommende er gjort oppmerksom på at overtredelsen kan få slik følge.

§ 6-7 første ledd annet punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 210.

§ 6-10 femte ledd skal lyde:

Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller er dømt for brudd på straffeloven §§ 291, 295, 296, 299, 302, 304, 305, 311, 312 og 314.

148. I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. skal § 15 første og annet ledd lyde:

Brudd på bestemmelsene i denne loven blir straffet med bøter eller med fengsel inntil tre måneder.

På samme måten blir den straffet som bryter bestemmelser som er gitt med hjemmel i loven.

149. I lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner skal § 15 nr. 3 lyde:

Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot en folkevalgt for et straffbart forhold som nevnt i straffeloven §§ 170 bokstav b og 171-174 og kapittel 27, 32 og kapittel 40, og forholdet

ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for kommunen eller fylkeskommunen, kan kommunestyret eller fylkestinget selv vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort.

150. I lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv skal § 22 lyde:

Den som handlar i strid med føresegner gjevne i eller i medhald av denne lova, kan straffast med bøter.

151. I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting gjøres følgende endringer:

§ 4-5 første ledd bokstav d skal lyde:

sender program som norsk rett har funnet stridende mot straffeloven § 185.

§ 10-1 første ledd siste punktum oppheves.

§ 10-1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av kapittel 9, jf. § 10-1 første ledd, kan straffes uten hinder av de begrensninger som følger av straffeloven §§ 4-8 og straffeprosessloven § 65 nr. 4.

§ 10-1 fjerde ledd oppheves.

152. I lov 4. desember 1992 nr. 130 om husdyravl skal § 7 lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov straffes med bøter eller med fengsel inntil tre måneder.

153. I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. gjøres følgende endringer:

§ 31 fjerde ledd første punktum oppheves.

§ 32 nytt første ledd skal lyde:

Dersom vilkårene for inndragning etter straffeloven er oppfylt, kan påtalemyndigheten beslutte at beslaglagte stoffer som er oppført på narkotikalistene, inndras. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet. Eieren eller besitteren skal så vidt mulig underrettes om påtalemyndighetens beslutning og kan kreve saken forelagt for retten innen 1 måned etter at beslaget ble foretatt.

Nåværende første og annet ledd blir nye annet og tredje ledd.

154. I lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett skal § 22 lyde:

Den som gjør inngrep i den enerett en planteforedlerrett medfører, straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder.

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer reglene om anvendelse av sortsnavn i § 20, straffes med bøter.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

155. I lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer m.m. gjøres følgende endring:

§ 25 tredje ledd oppheves.

156. I lov 11. juni 1993 nr. 66 om pristiltak gjøres følgende endring:

§ 4 første ledd bokstav d oppheves.

157. I lov 11. juni 1993 nr. 73 om prisregulering ved import av fisk og fiskevarer m.v. skal § 4 annet punktum lyde:

På samme måte straffes forsøk.

158. I lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. gjøres følgende endringer:

§ 22 første ledd skal lyde:

Den som uaktsomt eller forsettlig overtrer bestemmelse eller vilkår som er gitt i eller med hjemmel i loven, straffes med bøter dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebestemmelse.

§ 22 annet ledd annet punktum oppheves.

159. I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart gjøres følgende endringer:

§ 1-2 fjerde ledd skal lyde:

Med hensyn til straffebestemmelsenes anvendelse på handlinger foretatt utenfor norsk område gjelder reglene i straffeloven §§ 5-8, jf. nærværende lovs § 15-2 annet ledd.

§ 14-12 første punktum skal lyde:

Den som gjør tjeneste ombord i strid med bestemmelsene i § 6-11 første ledd, straffes med bøter eller med fengsel inntil 2 år.

§ 14-12 nytt tredje punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 14-22 annet punktum oppheves.

§ 14-25 annet ledd oppheves

§ 14-32 oppheves.

§ 15-2 annet ledd skal lyde:

For så vidt angår overtredelser av vedkommende bestemmelser, regnes et slikt fartøy som norsk etter straffelovens § 4.

160. I lov 25. mars 1994 nr. 6 om granskingskommisjonen for gransking av påstander om ulovlig overvåking av norske borgere gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

Om straffansvar for falsk forklaring for kommisjonen eller for den som opptar forklaring for kommisjonen, gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

§ 5 oppheves.

161. I lov 6. mai 1994 nr. 10 om gjennomføring av Konvensjonen om forbod mot utvikling, produksjon, lagring og bruk av kjemiske våpen samt øydelegging av dei gjøres følgende endringer:

§ 5 første punktum skal lyde:

Den som bryt denne lova eller føresegner som er gjevne med heimel i lova, vert straffa med bot eller fengsel i opptil fem år dersom handlinga ikkje vert ramma av strengare strafføresegner som til dømes straffelova §§ 107 og 142.

§ 5 tredje punktum oppheves.

162. I lov 24. juni 1994 nr. 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v. skal § 6 annet punktum lyde:

På samme måte straffes forsøk.

163. I lov 24. juni 1994 nr. 38 om gjennomføring i norsk rett av De forente nasjoners sikkerhetsråds vedtak om å opprette internasjonale domstoler for forbrytelser i det tidligere Jugoslavia og Rwanda gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Straffeprosessloven § 65 nr. 4 gjelder ikke for strafforfølgning av handlinger som er omfattet av Domstolens myndighetsområde.

§ 7 skal lyde:

Om straffansvar for falsk forklaring for Domstolen gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

164. I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten gjøres følgende endringer:

§ 143 fjerde ledd annet punktum oppheves.

§ 144 tredje ledd annet punktum oppheves.

Nytt avsnitt II skal lyde:

Avsnitt II Straff

§ 506 skal lyde:

§ 506. Straff

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt på vesentlig måte

- a) overtrer § 9 om kjenningssignal og merking eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen
- b) overtrer bestemmelser i kapittel 2 om registrering eller forskrifter gitt i medhold av kapitlet

c) uberettiget fører et norsk flagg eller på annen måte utgir skipet for å være norsk, eller i norsk farvann uberettiget fører noe flagg eller på annen måte utgir skipet for å ha en annen enn sin virkelige nasjonalitet.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes en skipsfører eller vakthavende styrmann som overtrer plikten i § 135 første eller annet ledd om å iverksette alle nødvendige tiltak ved havsnød eller annen fare og ikke uten særlig grunn forlate eller oppgi skipet så lenge det er rimelige utsikter til berging, med mindre det er betydelig fare for vedkommendes eget liv.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes andre som har sitt arbeid om bord såfremt de uten særlig grunn og uten tillatelse av skipsføreren forlater skipet i havsnød eller annen fare så lenge skipsføreren er ombord.

Med bøter eller fengsel inntil 3 år straffes en skipsfører eller vakthavende styrmann som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer plikten i § 164 første punktum til å yte nødvendig hjelp når det kan skje uten særlig fare for eget skip eller personer om bord der, men inntil 6 år såfremt unnlatelsen har hatt døden eller betydelig skade på legeme eller helse til følge.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer plikten i §§ 186 eller 197 eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsene, om å ha forsikring eller annen sikkerhet samt gyldige sertifikater.

Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder straffes den som unnlater å oppfylle meldeplikten i § 475 første ledd eller forskrifter gitt i medhold av bestemmelsen. På samme måte straffes den som på vesentlig måte unnlater å fremlegge dokumentasjon i samsvar med § 477 annet ledd, eller å etterkomme krav fra undersøkelsesmyndigheten etter § 479 første ledd, eller som fjerner gjenstander i strid med § 478.

Ved vurderingen av om en overtredelse av første ledd er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang og virkninger og graden av utvist skyld.

165. I lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer skal § 8-1 lyde:

Med unntak av overtredelse av plikter etter § 5-1 eller plikter som omfattes av helsepersonellovgivningen, straffes forsettlig eller uaktsomt overtredelse av loven her eller vedtak gitt med hjemmel i loven med bot eller fengsel inntil 2 år. Dersom overtredelsen har tap av menneskeliv eller betydelig skade på legeme eller helse som følge, er straffen bot eller fengsel inntil 4 år.

166. I lov 12. januar 1995 nr. 6 om medisinsk utstyr skal § 12 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser eller pålegg gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, eller under særlig skjerpende omstendigheter med bøter eller fengsel inntil 2 år.

167. I lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd annet og tredje punktum oppheves.

§ 17 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

168. I lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred gjøres følgende endring:

§ 6 annet ledd oppheves.

169. I lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord skal § 61 nytt annet punktum lyde:

Medverknad blir ikkje straffa.

1 Skal vel være § 21.

170. I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet gjøres følgende endringer:

§ 7 a tredje ledd skal lyde:

Med våpen menes i denne paragrafen våpen og andre gjenstander som omfattes av våpenlovgivningen, kniv eller lignende skarpt redskap som det er forbudt å bære på offentlig sted, jf. straffeloven § 389, og andre farlige gjenstander som kan tas i forvaring etter politiloven § 7.

§ 17 b nr. 1 skal lyde:

1. overtredelser av straffeloven kapittel 17 og § 184 og sikkerhetsloven,

§ 17 b nr. 5 skal lyde:

5. sabotasje og politisk motivert vold eller tvang, eller overtredelser av straffeloven kapittel 18. Åpen etterforskning i slike saker foretas likevel av det øvrige politi, med mindre annet bestemmes av overordnet påtalemyndighet.

§ 17 d første ledd bokstav a til c skal lyde:

a) straffeloven §§ 131, 133 og 134,

b) straffeloven §§ 121-126 eller

c) straffeloven §§ 251, 254, 273, 274 og 275 og som retter seg mot medlemmer av Kongehuset, Stortinget, regjeringen, Høyesterett eller representanter for tilsvarende organer i andre stater.

§ 17 f annet ledd bokstav c skal lyde:

som bevis for en terrorhandling, jf. straffeloven §§ 131, 133 og 134,

§ 30 avslutningsvis skal lyde:

hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse.

171. I lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser og reisegaranti skal § 11-7 lyde:

Med bøter eller med fengsel i inntil tre måneder straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 3-1 og bestemmelsene i dette kapittel eller bestemmelser gitt i medhold av § 11-6.

172. Lov 15. desember 1995 nr. 74 om forbud mot kjønnslemlestelse oppheves.

173. I lov 22. desember 1995 nr. 85 om europeiske økonomiske foretaksgrupper ved gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 10 (rådsforordning (EØF) nr. 2137/85) (EØFG-loven) § 4 første ledd nr. 2 og 3 skal lyde:

2. når forretningsfører ikke lenger oppfylder vilkårene i § 3 eller vedkommende er ilagt dom på rettighetstap, jf. straffeloven § 56 første ledd bokstav b,

3. når det inntreer slik hindring som nevnt i konkursloven § 142 for en deltaker, eller en deltaker blir ilagt dom på rettighetstap, jf. straffeloven § 56 første ledd bokstav b, og vedkommende ikke trer ut av foretaksgruppen.

174. I lov 22. mars 1996 nr. 16 om regulering av byggje- og anleggsverksemd skal § 4 lyde:

Den som bryt lova her eller forskrift med heimel i lova, vert straffa med bøter.

175. I lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke skal § 7 tredje ledd første punktum lyde:

Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold, som nevnt i straffeloven kapittel 19, 27, 28 og 30 og forholdet ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort.

176. I lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 10-17 tredje punktum oppheves. Nåværende fjerde punktum blir nytt tredje punktum.

177. I lov 29. november 1996 nr. 73 om formidling av landsdekkende postsendinger skal § 24 første punktum lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i § 4, § 6 og § 7 eller forskrifter gitt med hjemmel i disse, straffes med bøter eller med fengsel i inntil tre måneder, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

178. I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker, forsikringsselskapenes garantiordninger og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner gjøres følgende endring:

§ 5-1 annet ledd oppheves.

179. I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 13-12 første ledd bokstav e skal lyde:

medlemmer som utfører samfunnsstraff etter straffeloven § 48,

§ 24-41 femte ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt gir uriktige eller ufullstendige opplysninger, eller unnlater å sende inn pliktig oppgave til skatteoppkreveren eller ligningsmyndighetene i forbindelse med beregning, fastsetting eller endring av arbeidsgiveravgiften, straffes etter bestemmelsene i ligningsloven kapittel 12.

Endret ved lov 10 des 2010 nr. 76 (ikr. 10 des 2010 iflg. res. 10 des 2010 nr. 1574).

1 Nå § 24-3, etter endringslov 22 juni 2012 nr. 39.

180. Utgår.

181. I lov 6. juni 1997 nr. 32 om innførsle- og utførsleregulering gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd nr. 1 skal lyde:

Har nokon

1. ført inn eller ut, eller freista føre inn eller ut varer, medreikna levande planter og dyr, i strid med denne lova eller føresegner gjevne med heimel i lova, eller

§ 4 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd og skal lyde:

Har nokon av aktløyse gjort slike brot som nemnt i første leden, vert han straffa med bot eller fengsel i opp til 3 månader.

§ 4 fjerde ledd oppheves.

182. I lov 13. juni 1997 nr. 37 om salg av tidsparter i fritidsbolig (tidspartloven) gjøres følgende endringer:

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 11, 12 eller 13, straffes med bøter.

§ 18 annet ledd skal lyde:

Den som uaktsomt overtrer bestemmelse som nevnt i første ledd, straffes med bøter.

183. I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten gjøres følgende endringer:

§ 36 tredje ledd skal lyde:

Uaktsom overtredelse av første ledd bokstav a til c er også straffbar.

§ 36 femte ledd første punktum oppheves.

184. I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 19-1 første ledd annet punktum oppheves.

§ 19-1 tredje ledd første punktum oppheves.

§ 19-2 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 19-2 annet ledd første punktum oppheves.

185. I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 19-1 første ledd annet punktum oppheves.

§ 19-1 tredje ledd første punktum oppheves.

§ 19-2 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 19-2 annet ledd første punktum oppheves.

186. I lov 13. juni 1997 nr. 47 om gjennomføring av europarådsavtale 31. januar 1995 om ulovlig håndtering av og handel med narkotika og psykotrope stoffer til sjøs gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

Norsk straffelov får anvendelse på handlinger som nevnt i europarådsavtalen art. 1 bokstav c, begått ombord på et fartøy som har nasjonaliteten til en annen av partene i europarådsavtalen eller på et statsløst fartøy, dersom handlingen hører til dem som omfattes av straffeloven § 231 eller 232, straffeloven § 332 om heleri i den grad utbyttet har tilknytning til narkotikavirksomhet, eller lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. § 31, jf. §§ 22-24.

§ 7 oppheves.

187. I lov 13. juni 1997 nr. 53 om eierskap i medier gjøres følgende endring:

§ 16 bokstav d oppheves.

188. I lov 13. juni 1997 nr. 55 om serveringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 18 skal lyde:

Kommunen kan straks sette en serveringsbevilling ut av kraft inntil videre dersom dette er nødvendig for å avverge eller stanse lovbrudd, og det er skjellig grunn til å tro at bevillingen vil bli kalt tilbake etter § 19, eller at bevillingshaveren vil bli fradømt retten til å drive serveringsstedet etter straffelovens § 56 første ledd bokstav b.

§ 21 annet ledd oppheves.

189. I lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer skal § 5 annet ledd lyde:

Overtredelse av taushetsplikt etter denne bestemmelsen kan straffes etter straffeloven § 209.

190. I lov 19. juni 1997 nr. 82 om pass skal § 5 annet ledd bokstav b lyde:

b) innskrenkninger pålagt i henhold til straffeloven §§ 18, 20 annet ledd, 62, 71 annet til fjerde ledd, 73, 79 bokstav a (jf. lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern § 5-3), straffegjennomføringsloven § 43 eller straffeprosessloven § 69 tredje ledd.

191. Utgår.

192. I lov 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhetstjeneste gjøres følgende endringer:

Overskriften til kapittel 5 skal lyde:

Kapittel 5. Objektsikkerhet mv.

Ny § 18 a skal lyde:

Kongen kan av forsvarshensyn forby uvedkommende adgang til

- a) forsvarsbygg og -anlegg hvor gjenstander av interesse for rikets forsvar fremstilles, istandsettes eller oppbevares,
- b) bestemt angivne områder, og
- c) å overvære militære øvelser eller forsøk.

§ 31 første ledd annet punktum oppheves.

§ 31 nytt fjerde ledd skal lyde:

Den som forsettlig overtrer forbud med hjemmel i § 18 a straffes med bot eller fengsel inntil 1 år, hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse.

§ 31 nytt femte ledd skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte.

193. I lov 26. juni 1998 nr. 47 om fritids- og småbåter gjøres følgende endringer:

§ 37 nytt annet ledd skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 40 a skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsen i § 40 tredje ledd eller bestemmelser i forskrift fastslått med hjemmel i § 40 tredje ledd, straffes med bøter.

§ 41 a nytt femte ledd skal lyde:

Når Statens innkrevingsentral er pålagt å inndrive tvangsmulkt som nevnt i annet ledd, kan den inndrive det ved trekk i lønn og andre lignende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsentralen kan også inndrive tvangsmulkt ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten får rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. panteloven kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på innkrevingsentralens kontor etter tvangfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Nåværende femte og sjette ledd blir nytt sjette og syvende ledd.

194. I lov 17. juli 1998 nr. 54 om gjennomføring av Konvensjonen om forbud mot bruk, lagring, produksjon og overføring av antipersonellminer og om ødeleggelse av slike miner gjøres følgende endring:

§ 5 første ledd tredje punktum oppheves.

195. I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) skal § 8-5 lyde:

Den som betydelig overtrer bestemmelser om bokføring eller regnskap, straffes etter straffeloven §§ 392-394.

196. I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endring:

§ 9-7 a1 annet ledd oppheves.

1 Skal vel være § 9a-7.

197. I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer gjøres følgende endringer:

§ 9-3 tredje og fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir nytt tredje ledd.

198. I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) skal § 31 annet ledd lyde:

På samme måte straffes forsøk.

199. I lov 4. juni 1999 nr. 37 om endringer i rettergangslovene m.m. (kildevern og offentlighet i rettspleien) gjøres følgende endringer:

Ny § 131 i domstoloven og endringene i denne lovs §§ 131 a og 198 tredje ledd oppheves.

200. I lov 18. juni 1999 nr. 40 om gjennomføring av Traktat om totalforbud mot kjernefysiske prøvesprengingar gjøres følgende endringer:

§ 5 første punktum skal lyde:

Den som bryt denne lova eller føresegner eller påbod som er gjeve med heimel i lova, vert straffa med bøter eller fengsel i opptil fem år.

§ 5 tredje punktum oppheves.

201. I lov 25. juni 1999 nr. 43 om særlige tiltak mot Den føderale republikken Jugoslavia skal § 7 første til fjerde ledd lyde:

Den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel inntil tre år, eller begge deler.

Den som uaktsomt overtrer bestemmelser som nevnt i første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder, eller begge deler.

Straff etter bestemmelser gitt i medhold av denne lov vedrørende befordring kommer ikke til anvendelse på skipsførere, offiserer eller mannskap med mindre de har tatt beslutning om befordring som nevnt i slike bestemmelser.

Straffeloven § 8 kommer ikke til anvendelse.

202. I lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) gjøres følgende endringer:

§ 91 første ledd skal lyde:

(1) Den som overtrer § 14, § 55 annet ledd eller § 46, straffes med bøter eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder. På samme måte straffes den som unnlater å gi opplysninger som nevnt i §§ 15, 46 a, 59, 81 og 86, eller i bestemmelser gitt i medhold av disse paragrafene.

§ 91 tredje ledd oppheves.

Endret ved lov 7 mai 2010 nr. 15 (ikr. 11 juni 2010 iflg. res. 7 mai 2010 nr. 653).

203. I lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern gjøres følgende endringer:

§ 5-1 skal lyde:

Ved dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 62 gjelder bestemmelsene i loven her så langt de passer, med unntak av §§ 3-1 til 3-4 og §§ 3-7 til 3-9.

Straffeloven § 65 gir regler om opphør av reaksjonen.

§ 5-6 første ledd annet og tredje punktum skal lyde:

Overføring kan bare skje når den domfeltes sinnstilstand ikke lenger er som beskrevet i straffeloven § 20 første ledd bokstav b og d. Vilkåret om gjentakelsesfare i straffeloven § 62 annet og tredje ledd må fortsatt være oppfylt.

§ 5-6 tredje ledd skal lyde:

Finner retten at vilkåret om gjentakelsesfare i straffeloven § 62 annet og tredje ledd ikke er oppfylt, skal reaksjonen opphøre, jf. straffeloven § 65.

§ 5-7 skal lyde:

Er den domfelte overført til anstalt under kriminalomsorgen i medhold av § 5-6, gjelder reglene i straffeloven § 65 om opphør av reaksjonen så langt de passer. I stedet for opphør kan retten i slike tilfeller beslutte prøveløslatelse etter reglene i straffeloven §§ 44 og 45.

§ 5-8 første ledd skal lyde:

Dersom den domfeltes sinnstilstand etter overføring til kriminalomsorgen igjen blir som beskrevet i straffeloven § 20 første ledd bokstav b og d, skal den domfelte tilbakeføres til tvungent psykisk helsevern.

204. I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. gjøres følgende endringer:

§ 20 a annet ledd første punktum skal lyde:

Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller er dømt for brudd på straffeloven §§ 291, 295, 296, 299, 302, 304, 305, 309, 311, 312 og 314.

§ 67 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser i loven eller i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

205. I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingssystemer m.v. gjøres følgende endringer:

§ 5-31 første ledd siste punktum og annet ledd første punktum oppheves.

1 Etter endringslov 4 juni 2010 nr. 20 er dette § 6-3.

206. I lov 22. desember 1999 nr. 105 om handelsverksemd med brukte og kasserte ting skal § 5 lyde:

Den som forsettleg eller aktlaust bryt føresegner gitt i eller i medhald av denne lova, vert straffa med bøter eller under skjerpande forhold med fengsel i inntil tre månader.

207. I lov 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v. gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd annet og tredje punktum oppheves.

208. I lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger gjøres følgende endring:

§ 48 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

209. I lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling skal § 23 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser eller pålegg gitt i eller i medhold av denne loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

210. I lov 2. juni 2000 nr. 39 om apotek skal § 9-5 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer §§ 1-4, 1-5, 2-10, 3-7, 5-5, 6-5 annet punktum, 6-9, 6-11, 6-12, 7-2 første ledd og 8-2, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

211. I lov 16. juni 2000 nr. 42 om granskningskommisjonen som skal foreta en bred gjennomgang av utredning, planlegging, prosjektering og utbygging av ny hovedflyplass for Østlandet og Gardermobanen gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

Om straffansvar for falsk forklaring for kommisjonen eller den som opptar forklaring for kommisjonen, gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

§ 5 oppheves.

212. I lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap gjøres følgende endring:

§ 6-5 annet punktum oppheves.

213. I lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) skal § 63 annet ledd lyde:

På samme måte straffes den som overtrer bestemmelsen i § 44 annet ledd annet punktum.

214. I lov 5. januar 2001 nr. 1 om vaktvirksomhet skal § 16 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder.

215. I lov 20. april 2001 nr. 13 om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbar handling m.m. (voldsoffererstatsningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd siste punktum skal lyde:

Voldsoffererstatning selv om gjerningspersonen ikke kan straffes fordi vedkommende var utilregnelig som nevnt i straffeloven § 20 første ledd bokstav b eller c eller under 15 år.

§ 6 annet punktum skal lyde:

Ved krenking eller mislig adferd som nevnt i straffeloven §§ 299, 302 og 304 skal det ved utmålingen av oppreisningen særlig legges vekt på handlingens art, hvor lang tid forholdet har pågått, om handlingen er misbruk av slektskapsforhold, omsorgsforhold, avhengighetsforhold eller tillitsforhold, og om handlingen er begått på en særlig smertefull eller krenkende måte.

216. I lov 27. april 2001 nr. 14 om iverksetjing av internasjonale, ikke-militære tiltak i form av avbrot eller avgrensing av økonomisk eller annen samkvem med tredjestatar eller rørsler skal § 3 lyde:

Den som bryt føresegner som er gjevne i medhald av denne lova, kan straffast med bøter eller fengsel inntil tre år, eller begge delar. Den som aktlaust bryt føresegner som nemnt i første ledd, kan straffast med bøter eller fengsel seks månader, eller begge delar.

§ 8 i straffelova gjeld ikkje.

217. I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. gjøres følgende endringer:

§ 24 tredje ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:

Forsøk straffes på samme måte. Medvirkning straffes ikke.

§ 40 sjuende ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt unnlater å etterkomme pålegg som nevnt i straffeprosessloven § 461 første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder. Fengselsstraff under 14 dager kan idømmes.

§ 44 annet ledd skal lyde:

Hvis den prøveløslatte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingssamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter vilkår, kan regionalt nivå bringe saken inn for tingretten med begjæring om gjeninnsettelse i fengsel for hel eller delvis fullbyrding av reststraffen. Bestemmelsene

om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav a gis tilsvarende anvendelse på saker om gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraff etter prøveløslatelse.

§ 45 skal lyde:

Begår den prøveløslatte en ny straffbar handling i prøvetiden, gjelder bestemmelsene om omgjøring av dom på samfunnsstraff etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b tilsvarende. Det er likevel tilstrekkelig om tiltale blir reist eller saken blir begjært pådømt innen 6 måneder etter at prøvetiden gikk ut.

Dersom den prøveløslatte er siktet for en straffbar handling som kan føre til gjeninnsettelse for fullbyrdelse av reststraffen etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes.

§ 53 første ledd skal lyde:

De idømte timene samfunnsstraff etter straffeloven § 49 første ledd bokstav a skal gå ut på

- a) samfunnsnyttig tjeneste,
- b) program, eller
- c) andre tiltak som er egnet til å motvirke ny kriminalitet.

§ 54 første ledd bokstav d skal lyde:

overholde vilkårene som domstolen har fastsatt etter straffeloven § 50, og

§ 54 tredje ledd skal lyde:

Den domfelte skal ikke begå en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden.

§ 56 første ledd første punktum skal lyde:

Hvis retten har satt vilkår etter straffeloven § 50 eller kriminalomsorgen etter § 55 eller § 58 første ledd har forbudt den domfelte å bruke berusende eller bedøvende midler, skal kriminalomsorgen undersøke om vilkåret eller forbudet blir overholdt.

§ 58 annet ledd skal lyde:

Hvis den domfelte etter at kriminalomsorgen har holdt innskjerpingssamtale eller fastsatt vilkår etter første ledd, på nytt bryter kravene eller vilkår fastsatt etter første ledd bokstav a til d, bør regionalt nivå bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 første ledd bokstav a.

§ 59 skal lyde:

Begår den domfelte en ny straffbar handling før utløpet av gjennomføringstiden, kan påtalemyndigheten bringe saken inn for retten med begjæring om at den subsidiære fengselsstraffen skal fullbyrdes helt eller delvis i medhold av straffeloven § 52 første ledd bokstav b.

Dersom den domfelte er siktet for en straffbar handling som kan føre til fullbyrding av den subsidiære fengselsstraffen etter straffeloven § 52 første ledd bokstav b, kan gjennomføringen av straffen avbrytes. Når påtalemyndigheten beslutter å bringe saken inn for retten, avbrytes gjennomføringen av straffen fra det tidspunkt begjæringen er oversendt retten.

218. I lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) gjøres følgende endring:

§ 34 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

219. I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) gjøres følgende endringer:

§ 58 første ledd annet punktum og tredje ledd første punktum oppheves.

220. I lov 15. juni 2001 nr. 65 om gjennomføring i norsk rett av Den internasjonale straffedomstols vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene) gjøres følgende endringer:

§ 12 første ledd skal lyde:

For straffansvar for falsk forklaring for Domstolen gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

§ 12 annet ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 13 skal lyde:

Straffeprosessloven § 65 nr. 4 gjelder ikke for strafforfølgning her i riket av handlinger som omfattes av Domstolens myndighetsområde.

221. I lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout gjøres følgende endringer:

§ 2 innledningsvis skal lyde:

Med bøter eller fengsel i inntil tre måneder straffes den som uten å ha innhentet godkjenning:

§ 2 nr. 2 skal lyde:

2. inngår avtale om kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd, eller

222. I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endring:

§ 37 annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum.

223. I lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) skal § 99 annet ledd lyde:

Den offentlige påtalemyndighet skal påtale overtredelse av denne bestemmelsen, jf. straffeprosessloven § 62 a.

224. I lov 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur (esignaturloven) gjøres følgende endring:

§ 21 annet ledd oppheves.

225. I lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) skal § 42 første ledd lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne loven, sentrale eller lokale forskrifter eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av denne loven, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

226. I lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova) skal § 41 første punktum lyde:

Om nokon med vilje eller aktløyse bryt denne lova, forskrifter eller vilkår som er fastsette med heimel i lova, vert han straffa med bot.

227. I lov 5. juli 2002 nr. 64 om registrering av finansielle instrumenter (verdipapirregisterloven) skal § 10-4 lyde:

Tillitsvalgte, ansatte og revisor i foretak som driver verdipapirregister og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne lov eller i forskrifter gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter og under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil tre måneder, hvis handlingen ikke går under noen strengere straffebestemmelse.

228. I lov 13. desember 2002 nr. 74 om e-pengeforetak skal § 8-3 lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne lovs §§ 1-1, 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6, 1-8, 2-1, 2-2, 2-5, 3-1, 4-2, 5-1, 6-2, 7-1, 7-2, 8-2 eller bestemmelser gitt med hjemmel i loven, straffes med bøter, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

229. I lov 21. februar 2003 nr. 12 om biobanker (biobankloven) gjøres følgende endring:

§ 18 annet ledd annet punktum oppheves.

230. I lov 14. mars 2003 nr. 15 om beskyttelse av design (designloven) gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd nr. 2 skal lyde:

2. uten tillatelse inneholder et våpen eller annet tegn som er omfattet av straffeloven § 165 bokstav b og § 166, et statsflagg eller et offentlig kontroll- eller garantimerke for produkter av samme eller liknende slag som produktene designen gjelder, eller noe som er egnet til å oppfattes som et slikt tegn, flagg eller merke.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 44 skal lyde:

Den som forsettlig utnytter en design i strid med loven her, straffes med bøter eller med fengsel i inntil tre måneder.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 44 annet ledd og § 45 annet ledd oppheves.

Endres ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

231. I lov 11. april 2003 nr. 20 om granskingskommisjonen for Mehamn-ulykken 11. mars 1982 med et Twin Otter passasjerfly gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

Om straffansvar for falsk forklaring for kommisjonen eller den som opptar forklaring for kommisjonen, gjelder straffeloven § 221 tilsvarende.

§ 5 oppheves.

232. I lov 6. juni 2003 nr. 38 om bustadbyggjelag (bustadbyggjelagslova) skal § 12-1 annet ledd lyde:

Brot på teieplikta kan straffast med bøter. Medverknad blir ikkje straffa.

233. I lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag (burettslagslova) skal § 13-1 annet ledd lyde:

Brot på teieplikta kan straffast med bøter. Medverknad blir ikkje straffa.

234. I lov 20. juni 2003 nr. 41 om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger mv. (hvitvaskingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Den rapporteringspliktige skal i alle tilfeller kreve legitimasjon som nevnt i første ledd, dersom den har mistanke om at transaksjonen har tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller til forhold som rammes av straffeloven §§ 131-136.

§ 7 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom rapporteringspliktige har mistanke om at en transaksjon har tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller til forhold som rammes av straffeloven §§ 131-136, skal det foretas nærmere undersøkelser for å få bekreftet eller avkreftet mistanken.

§ 11 annet og tredje ledd skal lyde:

Rapporteringspliktige som nevnt i § 4 første ledd nr. 1, kan uten hinder av taushetsplikt utveksle nødvendige kundeopplysninger seg imellom når det anses nødvendig som ledd i undersøkelser av mistanke om at en transaksjon har tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller til forhold som rammes av straffeloven §§ 131-136.

ØKOKRIM kan gi opplysninger som ØKOKRIM mottar etter bestemmelsene i § 7 til andre offentlige myndigheter enn politiet som har oppgaver knyttet til forebygging av forhold som rammes av straffeloven §§ 131-136.

§ 16 første ledd skal lyde:

Med bøter straffes den som overtrer denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven.

235. I lov 27. juni 2003 nr. 58 om særlige tiltak mot Republikken Zimbabwe skal § 3 lyde:

Ved overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av denne lov gjelder §§ 2 og 3 i lov 7. juni 1968 nr. 4 til gjennomføring av bindende vedtak av De forente nasjoners sikkerhetsråd tilsvarende.

236. I lov 27. juni 2003 nr. 64 om alternativ behandling av sykdom mv. gjøres følgende endringer:

§ 9 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser i loven eller i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

§ 9 annet ledd annet punktum oppheves.

237. I lov 4. juli 2003 nr. 74 om hundehold (hundeloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav d skal lyde:

vesentlig skade på person: skader som anses som legemsbeskadigelse etter straffeloven § 273.

§ 22 tredje ledd skal lyde:

En person som dømmes til straff av fengsel for et lovbrudd som innbefatter bruk av vold eller truende atferd, kan ved dommen forbys å ha med hunder å gjøre. Forbud skal bli satt dersom en hund er brukt til lovbruddet.

§ 28 tredje ledd siste punktum skal lyde:

På samme måte straffes forsøk.

238. I lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) gjøres følgende endring:

§ 12-4 tredje ledd oppheves.

239. I lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv. gjøres følgende endringer:

§ 20 annet ledd første punktum skal lyde:

Overtredelse av forbudet i første ledd straffes med bøter.

§ 20 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

240. I lov 5. desember 2003 nr. 100 om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m. (bioteknologiloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-6 skal lyde:

Fosterdiagnostikk med sikte på å fastsette farskap og farskapstesting på fosterstadiet er forbudt. Dette gjelder ikke når svangerskapet kan være et resultat av omstendigheter som omtalt i straffeloven §§ 291, 295, 296, 299 og 304.

§ 7-5 skal lyde:

Den som overtrer loven eller bestemmelser gitt i medhold av loven straffes med bøter eller fengsel i inntil tre måneder.

241. I lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) gjøres følgende endring:

§ 28 første ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum.

242. I lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) gjøres følgende endringer:

§ 29 første ledd bokstav g oppheves.

§ 30 tredje ledd oppheves.

243. I lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring (bokføringsloven) skal § 15 lyde:

§ 15 skal lyde:

Den som betydelig overtrer bestemmelser om bokføring eller regnskap, straffes etter straffeloven §§ 392-394.

244. I lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) gjøres følgende endring:

§ 30 annet ledd oppheves.

245. I lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) skal § 22 nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

246. I lov 29. april 2005 nr. 20 om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingsloven) gjøres følgende endring:

§ 33 fjerde ledd oppheves. Nåværende femte ledd blir nytt fjerde ledd.

247. I lov 27. mai 2005 nr. 31 om skogbruk (skogbrukslova) skal § 22 annet og tredje ledd lyde:

Den som forsettleg eller aktaust bryt føresegnene i §§ 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14 eller 15, forskrifter gitt med heimel i desse paragrafane eller vedtak i medhald av desse føresegnene eller forskriftene, blir straffa med bøter eller fengsel i inntil eitt år.

Den som forsettleg eller aktaust bryt forskrifter gitt med heimel i §§ 4 tredje ledd eller 17 eller vedtak i medhald av desse forskriftene, blir straffa på same måte.

248. I lov 3. juni 2005 nr. 33 om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven) gjøres følgende endringer:

§ 4 femte ledd, § 5 annet ledd og § 6 annet ledd oppheves. § 5 tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 15 første ledd første punktum skal lyde:

Den som i fellesskap med minst to andre personer grovt overtrer §§ 4, 5 eller 6, straffes med bøter eller fengsel inntil tre år.

§ 15 femte ledd skal lyde:

Dersom overtredelsen er ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe, gjelder straffeloven §§ 79 bokstav c og 198.

249. I lov 3. juni 2005 nr. 34 om varsling, rapportering og undersøkelse av jernbaneulykker og jernbanehendelser m.m. (jernbaneundersøkelsesloven) skal § 27 lyde:

Den som uaktsomt eller forsettlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 6, 7, 8, 12 første ledd, 14, 17, 23, 25 og 26 i loven, straffes med bøter dersom forholdet ikke går inn under strengere straffebestemmelse.

250. I lov 10. juni 2005 nr. 40 om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven) skal § 13 første ledd første punktum lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt unnlater å etterkomme pålegg gitt med hjemmel i §§ 4 eller 7, straffes med bøter.

251. I lov 10. juni 2005 nr. 41 om forsikringsformidling gjøres følgende endring:

§ 9-5 tredje ledd oppheves.

252. I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven) skal § 16-1 første ledd lyde:

Tillits- eller tjenestemenn i institusjoner som er underlagt denne lov og som forsettlig eller uaktsomt overtrer loven eller bestemmelse eller pålegg gitt med hjemmel i loven eller som overtrer ellers gjeldende regelverk for virksomheten, straffes med bøter, eller under særlig skjerpene omstendigheter med fengsel inntil 1 år, dersom forholdet ikke går inn under noen strengere straffebestemmelse.

253. I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) skal § 33 lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt gir vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger i en sak etter loven her, straffes med bøter eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler.

Overtredelse påtales bare når allmenne hensyn krever det.

254. I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) gjøres følgende endringer:

§ 19-2 første ledd annet punktum oppheves.

§ 19-4 nytt annet punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 19-5 skal lyde:

Enhver som er knyttet til Arbeidstilsynet er i forhold til straffeloven å regne som offentlig tjenestemann.

§ 19-7 oppheves.

255. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 18-1 tredje ledd oppheves.

§ 18-2 annet ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum.

§ 18-3 annet ledd oppheves.

256. I lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) gjøres følgende endring:

§ 31 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

257. I lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven) skal § 17 første ledd nytt annet punktum lyde:

Medvirkning straffes ikke.

258. I midlertidig lov 17. juni 2005 nr. 95 om arbeids- og oppholdstillatelse for vietnamesere på Filippinene med nære slektninger i Norge¹ skal § 4 bokstav f lyde:

f) når utlendingen har overtrådt straffeloven §§ 131-136, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse eller

1 Loven er opphevet.

259. I lov 21. desember 2005 nr. 126 om kosmetikk og kroppspfleieprodukt m.m. (kosmetikklova) gjøres følgende endring:

§ 21 annet punktum oppheves.

260. I lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) gjøres følgende endringer:

§ 50 nytt fjerde ledd skal lyde:

Ved inndrivelse av tvangsmulkt gjelder bestemmelsen i § 48 annet ledd tilsvarende.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 55 annet og tredje ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr til en skipsfører som, i strid med sine plikter etter §§ 19, 29 og 37, forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 12, § 14, § 15 annet ledd, § 16, § 22, § 24 eller §§ 32 til 35.

Tilsynsmyndigheten kan dessuten ilegge overtredelsesgebyr til andre som har sitt arbeid om bord som, i strid med sine plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av § 20 første ledd bokstav c, d og e samt § 38, forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 14, § 15 annet ledd, § 16 eller § 33.

§ 59 bokstav e skal lyde:

e) vesentlig overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av § 16, jf. § 6 med krav om å påse og sørge for at de som har sitt arbeid om bord har de nødvendige kvalifikasjoner og sertifikater.

§ 68 skal lyde:

§ 68. Straffansvar for den som ikke er offentlig tjenestemann

Benyttes under utøvelsen av tilsynet personer som ikke er offentlige tjenestemenn, gjelder for disse samme strafferettslige ansvar som for offentlige tjenestemenn i henhold til straffeloven.

§ 70 første ledd skal lyde:

For å sikre betaling av bot etter dette kapitlet eller foretaksstraff etter straffeloven § 27 som rederiet, skipsføreren eller andre som har sitt arbeid om bord er eller antas å ville bli ilagt, kan retten etter begjæring fra påtalemyndigheten beslutte å forby skipet å forlate havn, pålegge det å gå til havn eller fastsette andre nødvendige tiltak, inntil boten eller foretaksstraffen er betalt eller det er stilt tilstrekkelig sikkerhet for beløpet.

261. I lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift (reindriftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 35 annet ledd skal lyde:

Ommerking straffes etter reglene i straffeloven kapittel 29.

§ 80 annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum og skal lyde:

Også uaktsom overtredelse er straffbar.

262. I lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling gjøres følgende endring:

§ 8-9 tredje punktum oppheves.

263. I lov 29. juni 2007 nr. 74 om regulerte markeder (børsloven) gjøres følgende endring:

§ 48 fjerde ledd oppheves.

264. I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) gjøres følgende endringer:

§ 17-2 sjettede ledd skal lyde:

Dersom overtredelsen behandles av påtalemyndigheten eller retten etter lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker, skal eventuelt krav om vinningsavståelse tas med som inndragningskrav etter straffeloven § 67.

§ 17-3 fjerde ledd oppheves.

§ 17-4 første ledd tredje punktum skal lyde:

Det samme gjelder forsøkshandlinger, jf. straffeloven § 16.

265. I lov 29. juni 2007 nr. 781 om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven) m.m. gjøres følgende endringer:

1 Lov 29 juni 2007 nr. 78 trådte ikraft 1 jan 2009, jf. res. 31 okt 2008 nr. 1161 og er innarbeidet i pasientskadeloven foran.

§ 8 tredje ledd første punktum skal lyde:

Den som unnlater å oppfylle plikten til å melde fra eller plikten til å betale tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

§ 8 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Medvirkning straffes ikke.

§ 8 a tredje ledd skal lyde:

Den som unnlater å oppfylle forsikringsplikt fastsatt i medhold av første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder. Medvirkning straffes ikke.

266. I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

§ 16-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Politiet avgjør spørsmålet om tiltale i saker etter § 16-7.

§ 16-1 fjerde ledd oppheves.

267. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 66 bokstav e skal lyde:

e) når utlendingen har overtrådt straffeloven kapittel 20, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse,

§ 67 første ledd bokstav c og d skal lyde:

c) når utlendingen har sonet eller er ilagt straff eller særreaksjon for brudd på straffeloven §§ 271, 272, 273 og 274,

d) når utlendingen har overtrådt straffeloven kapittel 18, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse, eller

§ 68 første ledd bokstav c skal lyde:

c) når utlendingen har overtrådt straffeloven kapittel 18, eller har gitt trygt tilholdssted til noen som utlendingen kjenner til at har begått en slik forbrytelse, eller

§ 77 femte ledd siste punktum skal lyde:

Overtredelse straffes etter straffeloven § 210.

§ 97 annet ledd første punktum skal lyde:

Politiattesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt, ilagt forelegg eller er dømt for brudd på straffeloven §§ 291, 295, 296, 299, 302, 304, 305, 309, 311, 312 og 314 der den fornærmede er under 18 år.

§ 108 annet ledd bokstav c og d skal lyde:

- c) ved falske forespeilinger eller liknende utilbørlig atferd forleder en utlending til å reise inn i riket med sikte på å bosette seg her,
- d) overlater til en annen pass, reisebevis for flyktninger, annet reisedokument eller liknende dokument som kan bli brukt som reisedokument, når vedkommende vet eller bør vite at det kan bli brukt av en utlending til å reise inn i riket eller til en annen stat.

§ 108 tredje ledd bokstav a og b skal lyde:

- a) hjelper en utlending til ulovlig opphold i riket eller et annet land som deltar i Schengensamarbeidet, eller
- b) hjelper en utlending til ulovlig å reise inn i riket eller til et annet land. Dette gjelder likevel ikke dersom hensikten er å hjelpe en utlending som omfattes av § 28 til å reise inn i trygge land.

§ 108 nytt femte ledd skal lyde:

Den som yter humanitær bistand til utlending som oppholder seg ulovlig i riket, skal ikke kunne straffes for medvirkning til ulovlig opphold med mindre

- a) vedkommende har hatt til hensikt å hjelpe utlendingen til å unndra seg plikten til å forlate riket, og
- b) hjelpen har vanskeliggjort myndighetenes mulighet til å få til en utsendelse.

§ 108 sjetten ledd oppheves. Nåværende syvende, åttende og niende ledd blir nytt sjetten, syvende og åttende ledd.

268. I lov 20. juni 2008 nr. 44 om medisinsk og helsefaglig forskning (helseforskningsloven) skal § 54 første ledd lyde:

Med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser i loven eller bestemmelser gitt i medhold av den.

Endret ved lover 7 mars 2008 nr. 4, endret paragrafnummer fra § 102, 19 juni 2009 nr. 74, endret paragrafnummer fra § 402, 7 mai 2010 nr. 15 (ikr. 11 juni 2010 iflg. res. 7 mai 2010 nr. 653), 16 sep 2011 nr. 41 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 sep 2011 nr. 949).

1 Iflg. res. 21 des 2005 nr. 1580 ble daværende, dalydende nr. 1-3 og 7 satt ikr. 1 jan 2006.

269. I lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. gjøres følgende endringer:

Tilføyes ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

270. I lov 26. mars 2010 nr. 8 om beskyttelse av varemerker gjøres følgende endringer:

Tilføyes ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).